

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: A-66/24

Sarajevo, 29.03.2024. godine

Bosna i Hercegovina
Parlamentarna skupština
Bosne i Hercegovine
Predstavnički dom

N/r sekretara

Trg BiH br.1
71000 SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO		29-03-2024	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-	09-	695	24

Poštovani,

U skladu sa članom 13. Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 09/04, 35/04, 61/04, 97/09) u prilogu dopisa dostavljamo Vam Informaciju o radu Tužilaštva Bosne i Hercegovine za 2023. godinu na službenim jezicima Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

SEKRETAR
TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
Ismeta Huremović
Ismeta Huremović

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: A-66/24

Sarajevo, 29.03.2024. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA
N/r sekretara

71 000 SARAJEVO
Trg BiH br.1

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 29-03-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02 -	09 -	695	24

Poštovani,

U skladu sa članom 13. Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 09/04, 35/04, 61/04, 97/09) u prilogu dopisa dostavljamo Vam Informaciju o radu Tužilaštva Bosne i Hercegovine za 2023. godinu na službenim jezicima Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

SEKRETAR
TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Ismeta Huremović

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine, ul. Kraljice Jelene br.88, Sarajevo;
Telefon: ++ 387 33 483 700; Fax ++ 387 33 483 840; e-mail: info@tuzilastvobih.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
TUŽITELJSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

O RADU U TUŽITELJSTVU BIH ZA 2023. GODINU

SARAJEVO, 2024. GODINA

SADRŽAJ

UVOD	3
PRVI DIO - INFORMACIJA O RADU TUŽITELJSTVA BIH	4
1. Rukovođenje i ustroj tužiteljstva	4
1.1 Organizacijska i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za ratne zločine (Odjel I)	5
1.2 Organizacijska i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju (Odjel II).....	7
2. INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA - TUŽITELJSTVO BIH	8
2.1 Pregled i oznake kaznenih upisnika.....	8
2.2 Ostvarena kolektivna norma tužiteljstva.....	8
3. OSTVARENI REZULTATI U RADU NA PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA (Odjel I)	9
3.1 Rezultati rada - Odjel I u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom razdoblju	9
3.1.1 Realizacija plana rješavanja prioriteta predmeta ratnih zločina	9
3.1.2 Podignute optužnice u predmetima ratnih zločina	11
3.1.3 Prvostupanjske i drugostupanjske presude u predmetima ratnih zločina.....	14
3.1.4 Rezultati rada Odjela I u odnosu na prijave	14
3.1.5 Rezultati rada Odjela I u odnosu na istrage	15
3.1.6 Nedostupne osobe u odnosu na prijave i istrage	16
3.1.7 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTA-RZ predmete.....	18
3.1.8 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTNZR predmete	19
3.1.9 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTPOM predmete	19
3.1.10 Međunarodna suradnja i opća razmatranja	19
4. REZULTATI POSEBNOG ODJELA ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, GOSPODARSKI KRIMINAL I KORUPCIJU - Odjel II	23
4.1 Rezultati rada - Odjel II u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom razdoblju	23
4.1.1 Rezultati rada Odjela II u odnosu na prijave.....	23
4.1.1.1 Struktura inicijalnih dokumenata i podnositelja prijava	24
4.1.2 Rezultati rada Odjela II u odnosu na istrage	25
4.1.3 Rezultati rada Odjela II u odnosu na optužnice	26
4.1.4 Rezultati rada u odnosu na ostale vrste predmeta	28
4.1.5 Rezultati rada po tužiteljskim odsjecima Odjela II	29
4.1.5.1 Rezultati rada Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima	30
4.1.5.2 Rezultati rada Odsjeka za gospodarski kriminal.....	33
4.1.5.3 Rezultati rada Odsjeka za terorizam	34
4.1.5.4 Rezultati rada Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH.....	35
5. OSTVARENI REZULTATI RADA NA PREDMETIMA KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA	39
5.1 Rad na predmetima korupcije	40
5.1.1 Rezultati rada u odnosu na predmete korupcije u odnosu na prijave, istrage i optužnice.....	40
5.1.2 Rezultati rada u odnosu na predmete visoke korupcije.....	43
5.1.3 Prvostupanjske i drugostupanjske presude u odnosu na koruptivna kaznena djela sa zaključnim razmatranjima i prijedlozima za unaprjeđenje rada	44
5.2 Rad na predmetima organiziranog kriminala.....	45
5.2.1 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala	45
5.2.2 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala visoke razine.....	46
5.2.3 Opća razmatranja i prijedlozi za unaprjeđenje rada na predmetima organiziranog kriminala.....	47
6. OSTVARIVANJE FUNKCIJE TUŽITELJSTVA KROZ DRUGE AKTIVNOSTI	51
6.1 Rad Kabineta glavnog tužitelja.....	51
6.2 Suradnja Tužiteljstva BiH sa institucijama EU i aktivnostima u približavanju europskim integracijama	52

6.3 Rad uprave Tužiteljstva BiH	52
6.4 Rad Odjela za odnose s javnošću Tužiteljstva BiH	52
6.5 Edukacija tužitelja i stručnog osoblja Tužiteljstva BiH	53
7. FINACIJSKO IZVJEŠĆE	56
DRUGI DIO - INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA U BIH	59
1. ZAKONSKI TEMELJ I CILJEVI IZRADE INFORMACIJE	59
1.1 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužiteljstva BiH (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)	59
1.2 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužiteljstava FBiH (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)	62
1.3 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužiteljstava Republike Srpske (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)	63
1.4 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužiteljstva Brčko distrikta (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)	64
1.5 Razni kazneni predmeti (KTA - neodredivo kazneno djelo i izvršitelj)	65
1.6 Kazneni predmeti u kojima je nepoznat počinitelj (KTN predmeti)	67
1.7 Kazneni predmeti koji se odnose na malodobne počinitelje kaznenih djela (KTM predmeti)	68
2. STANJE KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI	70
3. MJERE ZA UNAPRJEĐENJE RADA	74
3.1 Mjere za unaprjeđenje rada Tužiteljstva BiH	74
3.2 Prijedlog mjera za unaprjeđenje rada tužiteljstava u BiH	76
4. INICIJATIVE ZA IZMJENE ILI DOPUNE ZAKONSKIH PROPISA	77
ZAKLJUČAK O RADU TUŽITELJSTVA BIH	78
OPĆI ZAKLJUČAK O STANJU KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI	83

UVOD

Sukladno članku 13. Zakona o Tužiteljstvu BiH („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj: 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 61/04 i 97/09), Tužiteljstvo BiH na godišnjoj razini sačinjava statističke preglede svojih aktivnosti i izvještava javnost i Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o stanju kriminaliteta u državi, te na temelju iskustava u radu predlaže zakonske reforme. Prema članku 10. istog Zakona, Tužiteljstvo BiH ima pravo i dužnost da, u okviru ostvarivanja svojih funkcija, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, izvještava Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o svom radu i o primjeni zakona Bosne i Hercegovine. Osim navedenog, a na temelju članka 11. stavka 1. Zakona o Tužiteljstvu BiH, Tužiteljstvo BiH obavještava javnost o pojavama i problemima od općeg značaja koje je zapazilo u svom radu, putem sredstava javnog informiranja ili na drugi način.

U svezi naprijed navedenog, Informacija o radu Tužiteljstva BiH za 2023. godinu sadrži pregled aktivnosti svih odjela i uprave ove institucije, s posebnim osvrtom na aktivnosti svakog odjela i uprave zasebno, te pregled podataka o stanju kriminaliteta u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko distriktu.

U zaključnom dijelu date su smjernice za poboljšanje rada institucije, te zaključak koji sublimira sve aktivnosti obrađene ovom informacijom.

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo BiH) je utemeljeno Zakonom o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj: 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 61/04 i 97/09), kojim se reguliraju temeljni principi poslovanja, nadležnost, kao i temelji unutarnjeg ustroja ove institucije. Tužiteljstvo BiH je otpočelo sa radom 27.01.2003. godine. Tužiteljstvom BiH rukovodi i isto predstavlja glavni tužitelj.

Temeljna funkcija Tužiteljstva BiH je postupanje u kaznenim predmetima iz zakonom propisane nadležnosti, i to: provođenje istraga za kaznena djela za koja je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, te za gonjenje počinitelja pred Sudom Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine i drugim primjenjivim zakonima; primanje zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, sukladno zakonima, multilateralnim i bilateralnim sporazumima i konvencijama, uključujući i zahtjeve za izručenje ili predaju traženih osoba od strane sudova ili tijela na području Bosne i Hercegovine i drugih država, odnosno međunarodnih sudova ili tribunala.

Tužiteljstvo BiH je neovisno u svome radu kako u odnosu na sve sudionike u kaznenom postupku, tako i u odnosu na državna i druga tijela javne vlasti i međunarodne organizacije. Svaka radnja bilo koje komponente Tužiteljstva BiH, pri vršenju prava i dužnosti utvrđenih zakonom, predstavlja radnju Tužiteljstva BiH.

Pored gore navedenog, Tužiteljstvo BiH izrađuje statističke preglede svojih aktivnosti putem izvješća o radu, te priprema informacije o stanju kriminaliteta u Bosni i Hercegovini i ukazuje na tendencije u njegovom kretanju, a na temelju dostavljenih podataka od strane Federalnog tužiteljstva Federacije BiH, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske i Tužiteljstva Brčko distrikta BiH.

Poslovi Tužiteljstva BiH se vrše sukladno Ustavu i zakonima Bosne i Hercegovine, a sukladno Zakonu o Tužiteljstvu BiH obavljaju ih glavni tužitelj Tužiteljstva BiH, četiri zamjenika glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH, te tužitelji Tužiteljstva BiH.

PRVI DIO - INFORMACIJA O RADU TUŽITELJSTVA BIH

1. RUKOVOĐENJE I USTROJ TUŽITELJSTVA

Tužiteljstvom BiH rukovodi i isto predstavlja glavni tužitelj Tužiteljstva BiH. Nadležnosti i ovlasti glavnog tužitelja propisani su Zakonom o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o unutarnjem ustroju Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. Zakonom o Tužiteljstvu BiH propisano je da glavni tužitelj ima četiri zamjenika i tajnika. U odsustvu glavnog tužitelja, ili eventualne spriječenosti, glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH mijenja jedan od zamjenika glavnog tužitelja.

Odlukom VSTV-a Bosne i Hercegovine, na sjednici od 20.10.2022. godine, Milanko Kajganić, imenovan je za glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH. Pored navedenog, u 2023. godini dužnost zamjenika glavnog tužitelja obavljali su Ismet Šuškić i Ivan Matešić, dok je zamjenica glavnog tužitelja, Diana Kajmaković, u 2023. godini privremeno udaljena od vršenja dužnosti zamjenika glavnog tužitelja odlukom Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva za tužitelje VSTV-a.

Unutarnji ustroj Tužiteljstva Bosne i Hercegovine propisan je Pravilnikom o unutarnjem ustroju Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, koji je donesen na temelju Zakona o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik). Pravilnikom je utvrđen ustroj Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, kao i potrebni broj stručnog i administrativno – tehničkog osoblja.

Poslovi iz nadležnosti uprave Tužiteljstva BiH, koji se mogu svrstati u stručne, administrativne i tehničke poslove, obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Kabinet glavnog tužitelja, Ured tajnika, Odjel za pravne, druge stručne, administrativno-tehničke i opće poslove, Odjel za materijalno-financijske poslove, Odjel za odnose s javnošću i Odjel za IKT i obradu elektronskog dokaznog materijala. Poslovi koji se mogu svrstati u poslove posebne podrške tužiteljskim odjelima realiziraju se kroz Ured registrara, te Odjel za istrage i podršku svjedocima.

Upravom Tužiteljstva BiH rukovodi glavni tužitelj, dok tajnik Tužiteljstva BiH, sukladno članku 16. Zakona o Tužiteljstvu BiH, pomaže glavnom tužitelju u obavljanju administrativnih poslova i pri izradi administrativnog dijela plana iz članka 15. stavak (2) navedenog zakona, također pod nadzorom glavnog tužitelja, rukovodi, nadgleda i koordinira radom odjela uprave Tužiteljstva BiH.

Tijekom 2023. godine u Tužiteljstvu BiH bilo je uposlano 57 tužitelja, računajući tri suspendirana tužitelja (4 tužitelja u siječnju su napustila TBiH), od toga 3 otišla u mirovinu, jedan imenovan za suca Suda BiH, a jedan tužitelj je bio potpredsjednik VSTV-a do rujna, a od rujna obavlja dužnost člana VSTV-a. U 2023. godini imenovano je 5 tužitelja, tri tužitelja su stupila na dužnost 08.05.2023. godine, dok su dva tužitelja stupila na dužnost 02.10.2023. godine.

Tužitelji Tužiteljstva BiH su raspoređeni u dva odjela i to Posebni odjel za ratne zločine koji ima tri odsjeka u kojima je formirano šest timova koji se temelje na već postojećoj podjeli poslova po regionalnom principu i to: Tim 1 - Sjeverozapadna Bosna i dio Posavine; Tim 2 - Srednja Bosna; Tim 3 - Istočna Bosna (dolina Drine) i dio Posavine; Tim 4 - Sarajevo i Istočna Bosna uključujući Foču; Tim 5 - Zapadna Hercegovina i dolina Neretve; Tim 6 – Srebrenica i Posebni odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju koji ima šest odsjeka i to: Odsjek za

organizirani kriminal, Odsjek za korupciju, Odsjek za gospodarski kriminal, Odsjek za terorizam, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine.

Sa danom 31.12.2023. godine u Tužiteljstvu BiH je bilo ukupno 235 uposlenika, 11 uposlenika angažiranih po IPA projektu i 4 volontera koji se ne ubrajaju u ukupan broj uposlenih. U navedeni broj uposlenih u Tužiteljstvu BiH nisu uračunati uposleni po IPA projektu - 11 uposlenika. U ukupan broj uposlenih na dan 31.12.2023. godine uključeni su tužitelji, stručno i administrativno-tehničko osoblje i to: 57 tužitelja, 129 stručnog i 10 uposlenika po IPA projektu koji rade na predmetima ratnih zločina, 49 administrativno-tehničkog osoblja i 1 uposlenik administrativno-tehničkog osoblja angažiran po IPA projektu koji također radi na predmetima ratnih zločina. Ovaj broj uposlenih u 2023. godini je varirao (radi odlaska u mirovinu, prelaska na rad u drugu instituciju itd.).

Prema Pravilniku o unutarnjem ustroju TBiH sistematizirana su ukupno 392 radna mjesta i to: 63 tužitelja, 206 stručnog i 123 administrativno-tehničkog osoblja, dok je trenutno uposleno ukupno 235 uposlenika, tako da trenutna uposlenost procentualno iznosi 90,47% tužitelja, 62,62% stručnog osoblja i 39,83% administrativnog osoblja, što predstavlja popunjenost od 59,94% na razini Tužiteljstva BiH.

Na temelju projekta „EU podrška reformama pravosuđa u BiH“ – IPA 2019 u aktivnostima Uspostavljanja kapaciteta za jačanje tužiteljstava u provedbi finansijskih istraga u predmetima gospodarskog kriminala i srodnim kaznenim djelima, tijekom 2023. godine u Tužiteljstvu BiH bio je angažiran 1 ekonomski stručnjak, koji je radio na pružanju pomoći tužiteljima u radu u Posebnom odjelu za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju.

U organizacijskom smislu, u Tužiteljstvu BiH postoje tri temeljne organizacijske jedinice i to: dva tužiteljska odjela i uprava Tužiteljstva BiH, a što je i prikazano na šemi broj 1.

ŠEMA BROJ 1. USTROJ TUŽITELJSTVA BIH

GLAVNI TUŽITELJ		
ODJEL I (POSEBNI ODJEL ZA RATNE ZLOČINE)	ODJEL II (POSEBNI ODJEL ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, GOSPODARSKI KRIMINAL I KORUPCIJU)	UPRAVA

1.1 Organizacijska i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za ratne zločine (Odjel I)

U Odjelu I, u okviru tri odsjeka formirano je šest timova koji se temelje na već postojećoj podjeli poslova po regionalnom principu i to: Tim 1 - Sjeverozapadna Bosna i dio Posavine; Tim 2 - Srednja Bosna; Tim 3 - Istočna Bosna (dolina Drine) i dio Posavine; Tim 4 - Sarajevo i Istočna Bosna uključujući Foču; Tim 5 - Zapadna Hercegovina i dolina Neretve; Tim 6 – Srebrenica.

ŠEMA BROJ 2. USTROJ POSEBNOG ODJELA ZA RATNE ZLOČINE

ODJEL I - POSEBNI ODJEL ZA RATNE ZLOČINE		
ODSJEK I (Sarajevo i Istočna Bosna, uključujući i Foču i Zapadnu Hercegovinu i dolinu Neretve) Tim 4 i Tim 5	ODSJEK II (Sjeverozapadna Bosna i dio Posavine i Srednja Bosna) Tim 1 i Tim 2	ODSJEK III (Istočna Bosna - dolina Drine i dio Posavine i Srebrenica) Tim 3 i Tim 6

Prosječan broj tužitelja koji su radili u Odjelu I bio je 23 tužitelja, od kojih je jedan pod suspenzijom. Ovim Odjelom rukovodi zamjenik glavnog tužitelja Ivan Matešić, koji je ujedno i šef Odsjeka III. Također, rukovoditelj Posebnog odjela za ratne zločine, Diana Kajmaković, je odlukom Drugostupanjskog stegovnog povjerenstva za tužitelje VSTV-a privremeno udaljena od vršenja dužnosti zamjenika glavnog tužitelja, a samim tim i rukovoditelja Posebnog odjela za ratne zločine. Šef Odsjeka I Posebnog odjela za ratne zločine je tužiteljica Marijana Čobović, koja obavlja dužnost i zamjenika rukovoditelja ovog Odjela.

Na dan 31.12.2023. godine u Odjelu I ukupno je raspoređeno: 1 stručni suradnik-savjetnik – pravnik, 21 stručni suradnik – pravnik i 3 stručna suradnika – pravnik angažirana po IPA projektu, 1 stručni savjetnik – istražitelj, 13 stručnih suradnika – istražitelja i 5 stručnih suradnika – istražitelja angažiranih po IPA projektu, 6 stručnih suradnika - koordinatora predmeta, 5 stručnih suradnika - analitičara, 2 stručna suradnika analitičara na bazi podataka otvorenih predmeta ratnih zločina i 14 referenata specijalista – tužiteljskih administrativno-tehničkih pomoćnika koji su po potrebi raspoređivani u oba odjela TBiH.

Pored već navedenih uposlenika u Odjelu I, tijekom 2023. godine po IPA projektu bilo je angažirano 11 uposlenika, i to: 4 stručna suradnika - pravnik, 5 stručnih suradnika – istražitelja, 1 stručni suradnik za podršku svjedocima, 1 referent specijalist upisničar.

Međutim, broj stručnog i administrativnog osoblja se tijekom 2023. godine mijenjao tako što je određeni broj uposlenika bio odsutan u različitim terminima zbog porodičnog odsustva, prelaska na rad u drugu instituciju, bolovanja itd.

U određenim predmetima, gdje se radilo o izuzetno kompleksnim istragama, tužiteljima je po potrebi dodjeljivano više stručnih suradnika - pravnik, što je u značajnoj mjeri doprinosilo učinkovitijem radu na najsloženijim predmetima ratnih zločina.

Tužitelji Odjela I su tijekom 2023. godine, sukladno članku 24. Pravilnika o orijentacijskim mjerilima, bili opravdano odsutni ukupno 345 dana.

1.2 Organizacijska i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju (Odjel II)

U Posebnom odjelu za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju ima šest odsjeka i to: Odsjek za organizirani kriminal, Odsjek za korupciju, Odsjek za gospodarski kriminal, Odsjek za terorizam, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH.

ŠEMA BROJ 3. USTROJ POSEBNOG ODJELA ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, GOSPODARSKI KRIMINAL I KORUPCIJU

ODJEL II - POSEBNI ODJEL ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, GOSPODARSKI KRIMINAL I KORUPCIJU					
ODSJEK ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL	ODSJEK ZA GOSPODARSKI KRIMINAL	ODSJEK ZA KORUPCIJU	ODSJEK ZA TERORIZAM	ODSJEK ZA KRIJUMČARENJE LJUDI I TRGOVINU LJUDIMA	ODSJEK ZA MEĐUNARODNU PRAVNU POMOĆ I OSTALA KAZNENA DJELA IZ NADLEŽNOSTI TUŽITELJSTVA BiH

Prosječan broj tužitelja koji su radili u Odjelu II bio je 33 tužitelja, od toga 2 tužitelja se duže vremensko razdoblje nalaze na suspenziji.

Posebnim odjelom za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju u 2023. godine rukovodio je zamjenik glavnog tužitelja Ismet Šuškić, koji je ujedno i šef Odsjeka za gospodarski kriminal. Šef Odsjeka za organizirani kriminal je tužitelj Pašić Džermin. Šef Odsjeka za terorizam je tužiteljica Petković Ivana. Šef Odsjeka za korupciju je tužiteljica Bojana Jolović i ujedno zamjenik rukovoditelja Odjela II. Šef Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima je tužitelj Ahmed Mešić. Šef Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH je tužiteljica Nives Kanevčev.

Na dan 31.12.2023. godine u Odjel II raspoređeno je bilo: 1 stručni suradnik – savjetnik – pravnik, 2 stručna savjetnika – ekonomista, 34 stručna suradnika – pravnika, 2 stručna suradnika - savjetnika – istražitelja, 11 stručnih suradnika – istražitelja, 1 stručni suradnik – istražitelj za gospodarski kriminal, 2 stručna suradnika – koordinatora predmeta i 14 referenata specijalista – tužiteljskih administrativno-tehničkih pomoćnika koji su po potrebi raspoređivani u oba odjela TBiH.

Tužitelji Odjela II su tijekom 2023. godine, sukladno članku 24. Pravilnika o orijentacijskim mjerilima, bili opravdano odsutni ukupno 871 dan.

2. INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA - TUŽITELJSTVO BIH

2.1 Pregled i oznake kaznenih upisnika

Informaciju o radu tužiteljskih odjela u izvještajnom razdoblju dat ćemo u nastavku za svaki odjel pojedinačno, sa osvrtom na oznake upisnika u kojima se evidentiraju kazneni predmeti, a koji se obrađuju u gore navedenim odjelima. Oznake predmeta imaju za cilj evidentiranje i praćenje istih u radu. Oznake i opis kaznenih upisnika koji se vode u Tužiteljstvu BiH, a kojima se označavaju kazneni predmeti, su:

- KT - Registar poznatih počinitelja kaznenih djela (pravne i fizičke osobe);
- KT-RZ - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela ratnog zločina;
- KTPO - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela gospodarskog kriminala;
- KTK - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela korupcije;
- KTKV - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela visoke korupcije;
- KTT - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela terorizma;
- KTO - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela organiziranog kriminala;
- KTOV - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela organiziranog kriminala visoke korupcije;
- KTN - Registar kaznenih predmeta nepoznatih počinitelja;
- KTN-RZ - Registar nepoznatih počinitelja kaznenog djela ratnog zločina;
- KTNT; KTNK; KTNPO; KTNO - Registar kaznenih predmeta nepoznatih počinitelja (kaznena djela terorizma, korupcije, gospodarstva i organiziranog kriminala);
- KTM - Registar kaznenih predmeta maloljetnih počinitelja;
- KTPOM - Registar predmeta međunarodne pravne pomoći;
- KTEKS - Registar predmeta ekstradicije;
- KTA - Registar raznih kaznenih predmeta;
- KTA-RZ - Registar raznih kaznenih predmeta ratnog zločina;
- KTAT, KTAK, KTAPO, KTAO - Registar raznih kaznenih predmeta (kaznena djela terorizma, korupcije, gospodarstva i organiziranog kriminala);
- KTŽ; KTTŽ; KTKŽ; KTPOŽ; KTOŽ, KTKVŽ, KTOVŽ - Žalba na presudu (kaznena djela terorizma, korupcije, visoke korupcije, gospodarstva i organiziranog kriminala);
- KTP - Pritužbe na odluke;
- KTF - Registar kaznenih predmeta za financijske istrage;

Oznake upisnika za predmete općih poslova: A; A-RZ; A-P; A-US; A-I; A-I-ZOSPI; A-R; P; R.

Početkom 2011. godine, od strane VSTV-a je implementiran Sustav upravljanja predmetima u tužiteljstvima (TCMS) koji ima za svrhu potpunu automatizaciju procesa rada u sudovima i tužiteljstvima, čime se omogućava veća učinkovitost i transparentnost u radu osoblja, te praćenje statističkih podataka i izvještavanje kako na razini pojedinačnih pravosudnih institucija, tako i na razini kantona, entiteta i cijele države. Rad u TCMS sustavu je uređen Pravilnikom o sustavu za automatsko upravljanje predmetima u tužiteljstvima, koji donosi Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine. U Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine primjena automatske dodjele predmeta tužiteljima u cijelosti je implementirana od 16.07.2021. godine.

2.2 Ostvarena kolektivna norma tužiteljstva

Ostvarena kolektivna norma u Tužiteljstvu BiH je **120,95%**, dok kvalitet tužiteljskih odluka, kada su u pitanju optužnice u izvještajnom razdoblju iznosi **96,96%**, a kvalitet tužiteljskih odluka kada su u pitanju naredbe o neprovođenju i obustavljanju istraga iznosi **99,34%**. Ostvarena kolektivna norma Odjela I iznosi **101,52%** i Odjela II iznosi **146,20%**.

Daljnja analiza rezultata rada, s obzirom na specifičnu nadležnost Tužiteljstva BiH, odnosno različitu prirodu predmeta koji se procesuiraju u različitim odjelima ovog tužiteljstva, razmatrat će se u ovom dijelu informacije koji se odnosi na rad Odjela I (Posebni odjel za ratne zločine) i rad Odjela II (Posebni odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju), te kroz rad na predmetima korupcije i organiziranog kriminala kako slijedi u daljnjem tekstu.

3. OSTVARENI REZULTATI U RADU NA PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA (ODJEL I)

3.1 Rezultati rada - Odjel I u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom razdoblju

Tijekom izvještajnog razdoblja ostvarena kolektivna norma Posebnog odjela za ratne zločine iznosila je 101,52%. U Posebnom odjelu za ratne zločine Odsjek I je ostvario kolektivnu normu od 101,05%, Odsjek II je ostvario kolektivnu normu od 93,30%, dok je Odsjek III ostvario kolektivnu normu od 106,41%.

3.1.1 Realizacija plana rješavanja prioritetnih predmeta ratnih zločina

Tužitelji Posebnog odjela za ratne zločine su planom rješavanja predmeta za 2023. godinu planirali rješavanje 179 KTRZ predmeta. Prigodom sačinjavanja Revidiranog plana rješavanja prioritetnih predmeta, izvršeno je korigovanje prvobitnog plana tako da je u planu ostalo 177 KTRZ predmeta. Od ukupnog broja prioritetnih predmeta, riješena su 42 KTRZ predmeta, također 1 KTRZ predmet u kojem je podignuta optužnica 2015. godine (osoba nedostupna) iskazan je završenim u 2023. godini, tako da su ukupno riješena 43 KTRZ predmeta.

Također, tužitelji su tijekom 2023. godine, pored gore navedena 43 KTRZ predmeta, riješili još 9 KTRZ predmeta koji su bili isključeni iz plana zbog nedostupnih osoba i 8 KTRZ predmeta koji su formirani tijekom 2023. godine i završeni tijekom 2023. godine. Navedenih 17 KTRZ predmeta, zbog pravila propisanih Uputom za izradu plana rješavanja predmeta ratnih zločina, nisu mogli biti uključeni u gornju tabelu – plan i realizaciju, tako da je tijekom 2023. godine ukupno riješeno 60 KTRZ predmeta.

Osnova za obračun realizacije plana rada na predmetima ratnih zločina utvrđena je na temelju Zaključka Stalnog povjerenstva za učinkovitost i kvalitet tužiteljstava VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine, tako da su tužitelji po odobrenju VSTV-a BiH mogli izvršiti korekcije svojih prioriteta do podnošenja Revidiranog plana rješavanja prioritetnih predmeta. Sukladno tom zaključku i korekciji prioritetnih predmeta, izraženo u postotcima, riješenost KTRZ predmeta je 51%.

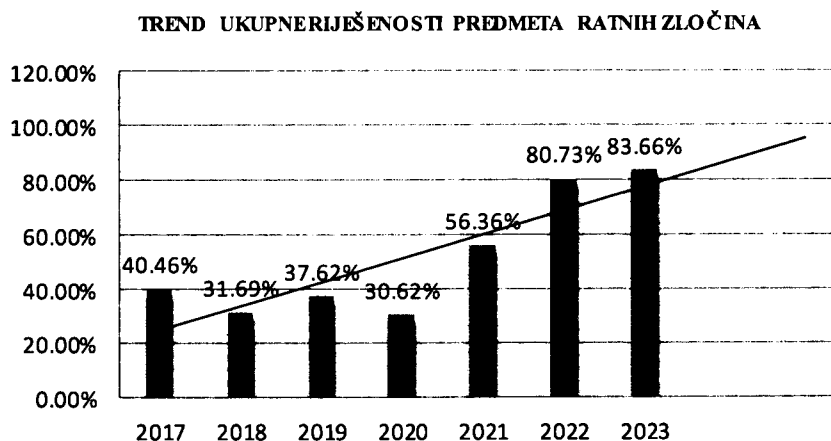
Predmetnim Planom rješavanja prioritetnih predmeta ratnih zločina planirano je rješavanje 306 KTARZ predmeta i 90 KTNRRZ predmeta. Poseban odjel za ratne zločine je riješio sve KTARZ i KTNRRZ predmete, tako da postotak realizacije KTARZ iznosi 100% i postotak realizacije KTNRRZ iznosi 100%.

Ukupan postotak realizacije Plana po svim vrstama predmeta u 2023. godini je **83,66%**. Dakle, realizacija Plana rješavanja predmeta ostvarena je u znatno većem postotku u odnosu na prethodno razdoblje, što će biti prikazano i na sljedećem tabelarnom i grafičkom prikazu:

Vrsta predmeta	Planirani opseg	Riješeno prema planu	Procentualno
KT-RZ	177/84	43	51% ¹
KTA-RZ	307	307	100%
KTN-RZ	90	90	100%
UKUPNO	481	440	83.66% ²

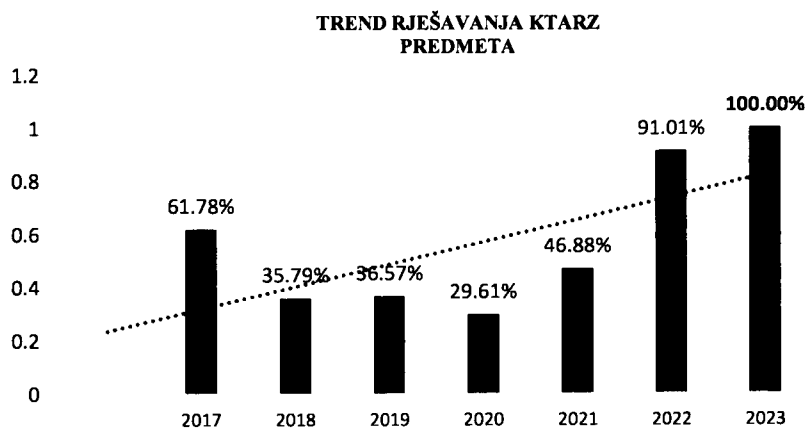
➤ Grafički prikaz ukupne riješenosti predmeta ratnih zločina

Grafikon 1.

Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da je postotak ukupne riješenosti planiranih predmeta značajno veći tijekom 2022. i 2023. godine u odnosu na prethodno razdoblje, odnosno da je tijekom 2023. godine ukupna riješenost prioritetnih predmetaratih zločina oko 83.66%.

➤ Grafički prikaz rješavanja KTARZ predmeta

Grafikon 2.

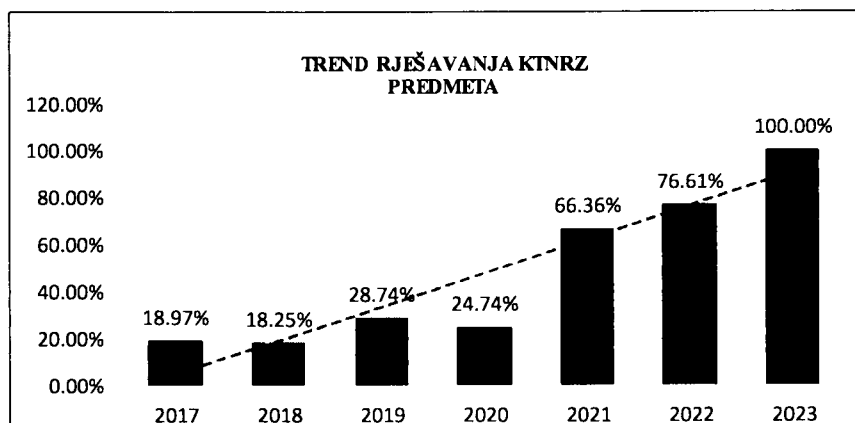
¹ Procentualna riješenost u odnosu na predmete iz Revidiranog plana prema Zaključku Stalnog povjerenstva za učinkovitost i kvalitet tužiteljstava VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine.

² Postotak je izračunat na temelju postotaka KTRZ, KTARZ i KTNRZ predmeta.

Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da je postotak ukupne riješenosti planiranih KTARZ predmeta značajno veći u odnosu na prethodno razdoblje, odnosno da je tijekom 2023. godine iznosio 100%.

➤ *Grafički prikaz rješavanja KTNRZ predmeta*

Grafikon 3.

Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da je postotak ukupne riješenosti planiranih prioritetnih KTNRZ predmeta značajno veći u odnosu na prethodno razdoblje, odnosno da je tijekom 2023. godine iznosio 100%.

➤ *Tabelarni pregled predmeta koji su riješeni mimo Plana rješavanja prioritetnih predmeta*

Vrsta predmeta	Planirani opseg	Riješeno prema planu	Riješeno mimo plana	Ukupno riješeno	Procentualno
KT-RZ	177/84 ³	43	17	60	51% ⁴
KTA-RZ	307	307	44	351	114%
KTN-RZ	90	90	3	93	103%

Dakle, tužitelji Posebnog odjela za ratne zločine riješili su mimo plana 17 KT-RZ, 44 KTA-RZ te 3 KTN-RZ predmeta.

3.1.2 Podignute optužnice u predmetima ratnih zločina

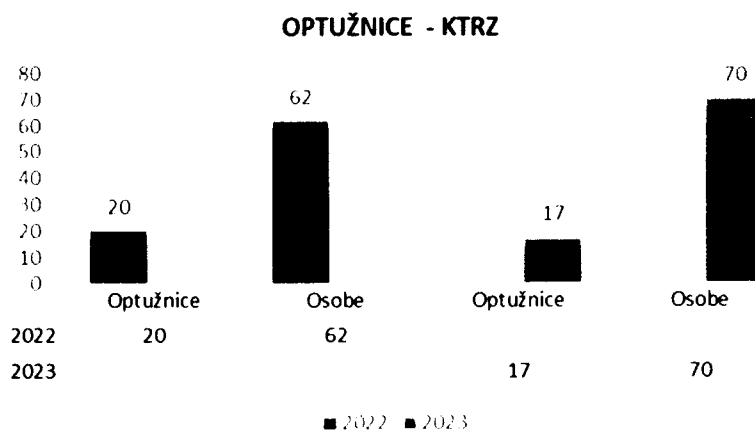
Odjel I je u izvještajnom razdoblju ukupno imao u radu 26 optužnica protiv 106 osoba, od toga je 9 optužnica protiv 36 osoba preneseno iz ranijeg razdoblja u kojima do 01.01.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH, u izvještajnom razdoblju podignuto je ukupno 17 optužnica protiv 70 osoba. Potvrđeno je 14 optužnica protiv 61 osobe, dok za 7 optužnica protiv 35 osoba do 31.12.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH. Također, u izvještajnom razdoblju odbijene su 2 optužnice protiv 5 osoba, dok je 1 optužnica protiv 2 osobe povučena prije donošenja odluke o potvrđivanju. Pored navedenog, 2 optužnice protiv 3 osobe su riješene na drugi način, odnosno ustupanjem na nadležno postupanje.

³ Revidirani plan prema Zaključku Stalnog povjerenstva za učinkovitost i kvalitet tužiteljstva VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine.

⁴ Procentualna riješenost u odnosu na predmete iz Revidiranog plana prema Zaključku Stalnog povjerenstva za učinkovitost i kvalitet tužiteljstva VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine.

➤ Grafički prikaz podignutih optužica KTRZ predmeta

Grafikon 4.

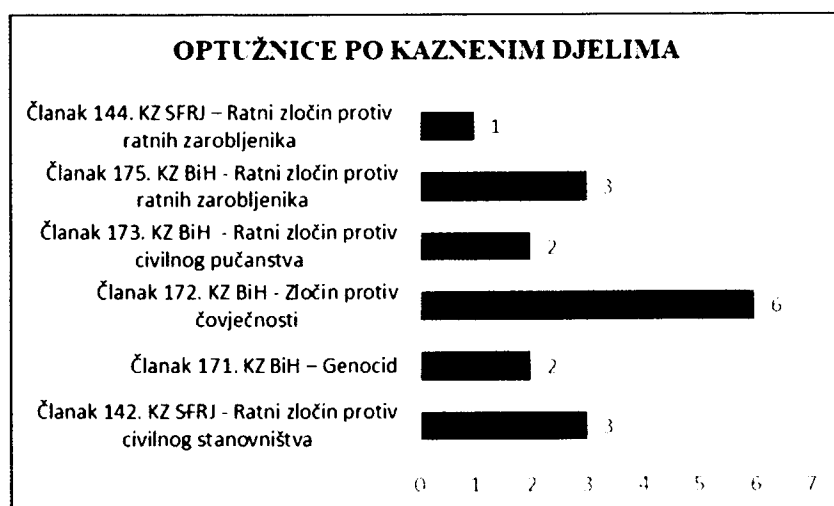
Iz navedenog grafičkog prikaza proizlazi da su u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, podignute 3 optužnice manje u odnosu na predmete, dok je u odnosu na osobe povećan broj za 8 osoba. Jedan od razloga smanjenja broja optužnica u predmetima ratnih zločina je činjenica da su na početku 2023. godine u Odjelu II definirani prioriteti od 26 predmeta, koji su nastali spajanjem 40 predmeta kojima su obuhvaćeni isti događaji ili osumnjičene osobe, nakon čega su od strane glavnog tužitelja donesene obvezujuće upute tužiteljima za donošenje tužiteljskih odluka u tim predmetima, uz istodobno obezbjeđivanje potrebnih ljudskih i materijalnih resursa. Također, formiran je veći broj tužiteljskih timova što je rezultiralo podizanjem složenih optužnica. Tako su tri predmeta koja su bila vezana za ratne zločine na području Foče, Čajniča i Rudog spojena u jedan predmet, nakon čega je formiran tužiteljski tim od četiri tužitelja koji su podigli jednu optužnicu. Pozitivna praksa u pogledu rješavanja ove vrste predmeta i podizanja kvaliteta optužnica bit će nastavljena i u 2024. godini, bez obzira na činjenicu da će ovaj način rada za posljedicu imati smanjen broj optužnica.

➤ Tabelarni pregled kaznenih djela u odnosu na koja su podignute optužnice

	PREDMETI	OSOBE
Članak 142. KZ SFRJ - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva	3	9
Članak 171. KZ BiH – Genocid	2	13
Članak 172. KZ BiH - Zločini protiv čovječnosti	6	25
Članak 173. KZ BiH - Ratni zločin protiv civilnog pučanstva	2	15
Članak 175. KZ BiH - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika	3	5
Članak 144. KZ SFRJ – Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika	1	3
UKUPNO	17	70

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica po kaznenim djelima*

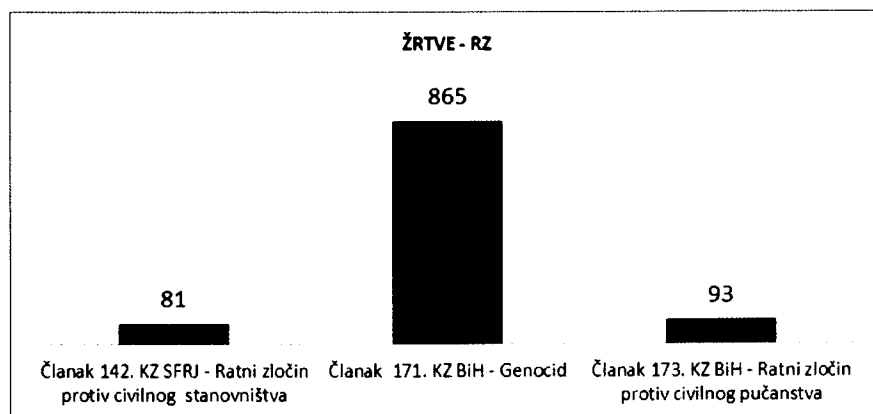

Grafikon 5.

Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da se najveći broj podignutih optužnica odnosi na kazneno djelo iz članka 172. KZ-a BiH - Zločini protiv čovječnosti, za koje je podignuto 6 optužnica. Posebno je važno naglasiti da su za kazneno djelo Genocid podignute 2 optužnice.

Podignutim optužnicama obuhvaćeni su događaji u kojima je smrtno stradao veći broj osoba, pa je tako u svezi sa izvršenim kaznenim djelom iz članka 171. KZ-a BiH obuhvaćeno stradanje ukupno 865 osoba, u svezi sa izvršenim kaznenim djelom 142. KZ-a SFRJ ukupno 81 osoba i u svezi sa kaznenim djelom iz članka 173. KZ-a BiH 93 osobe. Bitno je napomenuti da su žrtve analizirane u 5 predmeta u kojima je smrtno stradao veći broj osoba i da analizom nisu obuhvaćene žrtve koje su prolazile kroz različite oblike nečovječnog i nehumanog postupanja.

➤ *Grafički prikaz žrtava kaznenih djela ratnih zločina*

Grafikon 6.

Na temelju tabelarnog i grafičkog prikaza vidljivo je da je u događajima koji su obuhvaćeni optužnicama smrtno stradalo preko 1039 osoba.

3.1.3 Prvostupanjske i drugostupanjske presude u predmetima ratnih zločina

Tijekom izvještajnog razdoblja po optužnicama Odjela I doneseno je ukupno 15 prvostupanjskih presuda protiv 61 osobe, kojima je u 8 predmeta 31 osoba osuđena na kaznu zatvora, dok je u 7 predmeta 30 osoba oslobođeno krivnje. Sud BiH je u 1 predmetu protiv 1 osobe obustavio kazneni postupak zbog povlačenja optužnice, također 1 predmetu u kome je optuženo više osoba povučena je optužnica u odnosu na 1 osobu, dok je u odnosu na 3 optužene osobe obustavljen postupak zbog nastupanja smrti. Ukupno su izrečene 343 godine i 6 mjeseci zatvora. Na prvostupanjske presude uloženo je 10 žalbi u odnosu na 37 osoba. Također, u ovom razdoblju odbijeno je 7 žalbi protiv 31 osobe. Ukupno su izrečene 343 godine i 6 mjeseci zatvora.

Tijekom 2023. godine doneseno je ukupno 9 pravomoćnih presuda za 35 osoba i to 5 osuđujućih presuda za 18 osoba i 4 oslobađajuće presude za 17 osoba. Ukupno je izrečeno 220 godina zatvora.

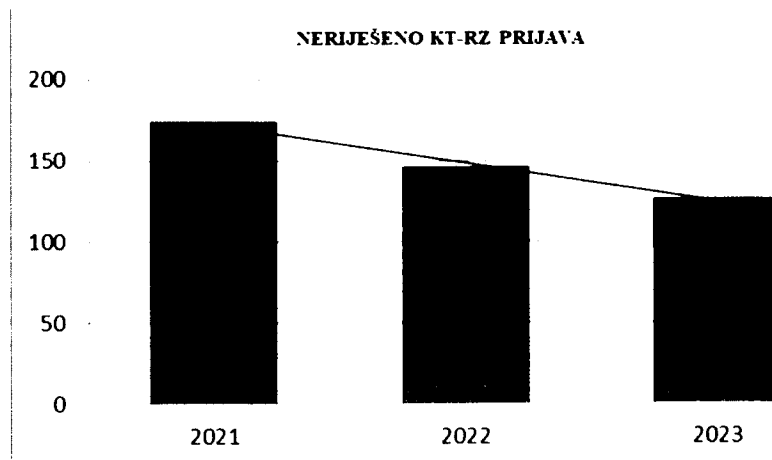
3.1.4 Rezultati rada Odjela I u odnosu na prijave

Na početku izvještajnog razdoblja u odnosu na KTRZ predmete bilo je neriješeno 146 prijave protiv 2281 osobe koje su prenesene iz prethodnog razdoblja, u izvještajnom razdoblju zaprimljene su 24 prijave protiv 244 osobe, tako da je u izvještajnom razdoblju bilo ukupno u radu 170 prijave protiv 2525 osoba, tijekom izvještajnog razdoblja riješene su 44 prijave protiv 645 osoba, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo neriješeno 126 prijave protiv 1880 osoba.

➤ *Tabelarni pregled rezultata rada u odnosu na prijave*

Prijave - KTRZ predmeti	Predmeti		Osobe	
	2023	2022	2023	2022
Prenesene prijave iz ranijih godina	146	174 ⁵	2281	2536 ⁶
Zaprimljene prijave tijekom 2023. godine	24	50	244	345
Ukupno prijave u radu	170	224	2525	2881
Broj naredbi o neprovođenju istrage	13	37	390	302
Broj naredbi o provođenju istrage	23	21	138	145
Prijave riješene na drugi način	8	20	117	153
Ukupno riješeno prijave	44	78	645	600
Neriješene prijave na koncu izvještajnog razdoblja	126	146	1880	2281

➤ *Grafički pregled neriješenih prijava u odnosu na predmete*

⁵ Broj neriješenih prijava na koncu izvještajnog razdoblja 2021. godine.

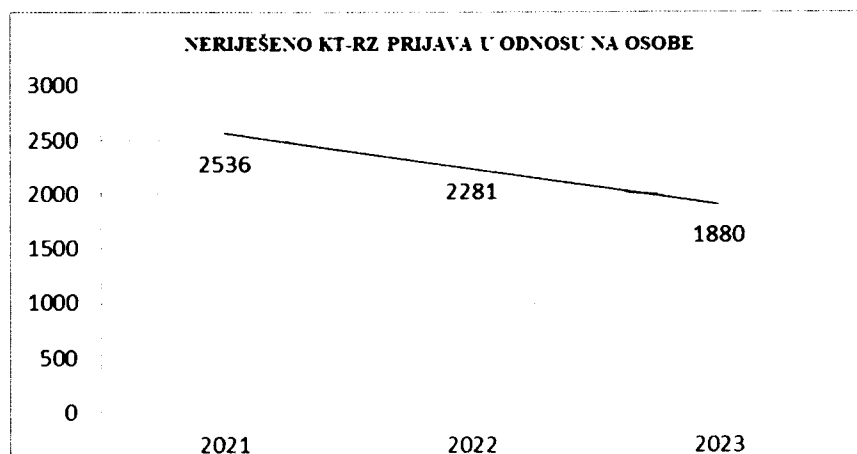
⁶ Broj neriješenih osoba u fazi prijave na koncu izvještajnog razdoblja 2021. godine.

Grafikon 7.

Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih prijava u KTRZ predmetima za 20 ili za oko 13,69%, na temelju čega se može zaključiti da su u pogledu smanjenja broja neriješenih prijava ispunjeni ciljani rezultati iz Strateškog okvira Tužiteljstva BiH i Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

➤ *Grafički pregled neriješenih prijava u odnosu na osobe*

Grafikon 8.

Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih prijava u KTRZ predmetima za 401 ili za oko 17,58% osoba.

3.1.5 Rezultati rada Odjela I u odnosu na istrage

Na početku izvještajnog razdoblja u odnosu na KTRZ predmete bilo je 137 neriješenih istraga iz ranijeg razdoblja u odnosu na 896 osoba, tijekom izvještajnog razdoblja naređene su 23 istrage protiv 138 osoba, tako da je tijekom 2023. godine bilo ukupno u radu 160 istraga protiv 1034 osobe, u navedenom razdoblju riješeno je 39 istraga protiv 256 osoba, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostala neriješena 121 istraga protiv 778 osoba.

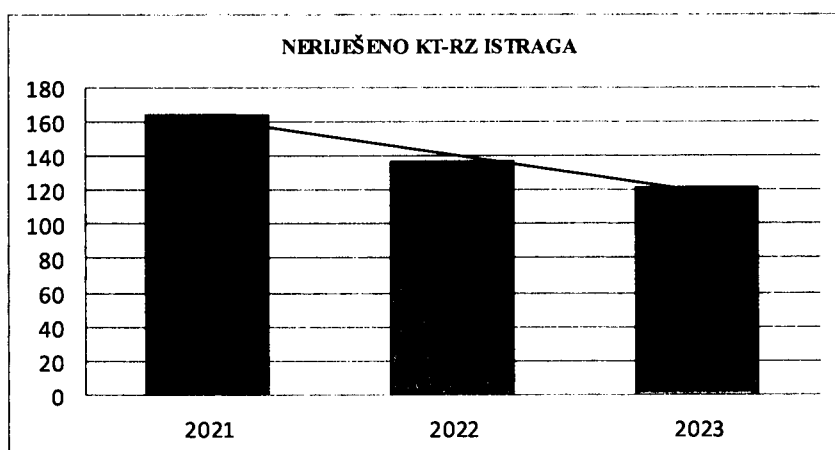
➤ *Tabelarni pregled rezultata rada u odnosu na istrage*

Istrage - KTRZ predmeta	Predmeti		Osobe	
	2023	2022	2023	2022
Prenesene istrage iz ranijih godina	137	164 ⁷	896	960
Broj naredbi o provođenju istrage tijekom 2023. godine	23	21	138	145
Ukupno istraga u radu	160	185	1034	1105
Broj naredbi o obustavi istrage	13	20	112	110
Broj podignutih optužnica	17	20	70	62
Istrage riješene na drugi način	9	8	74	37
Ukupno riješeno prijava	39	48	256	209
Neriješene istrage na koncu izvještajnog razdoblja	121	137	778	896

⁷ Broj neriješenih istraga na koncu izvještajnog razdoblja 2021. godine.

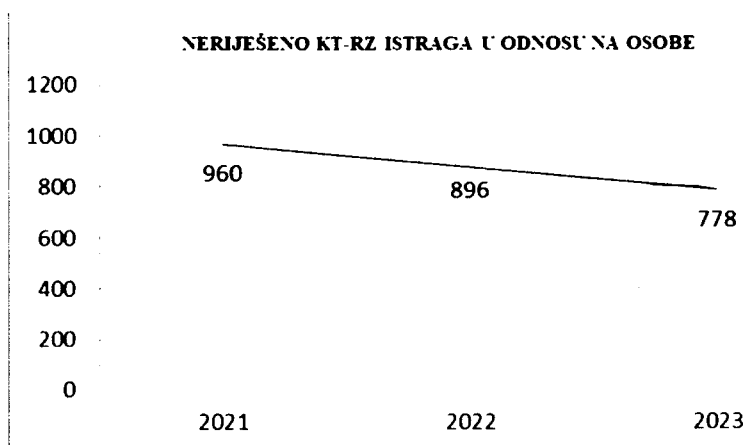
➤ *Tabelarni pregled neriješenih istraga u odnosu na predmete*

Grafikon 9.

Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih istraga u KTRZ predmetima za 16 ili za oko 11,67% predmeta, na temelju čega se može zaključiti da su u pogledu smanjenja broja neriješenih istraga ispunjeni ciljani rezultati iz Strateškog okvira Tužiteljstva BiH i Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

➤ *Tabelarni pregled neriješenih istraga u odnosu na osobe*

Grafikon 10.

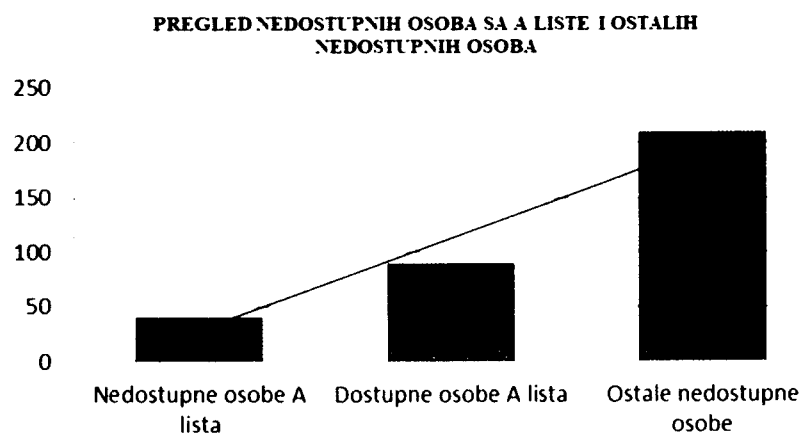
Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih prijava u KTRZ predmetima za 118 ili za oko 13,16% osoba.

3.1.6 Nedostupne osobe u odnosu na prijave i istrage

U izvještajnom razdoblju, zaključno sa 31.12.2023. godine, i dalje se vodi kao nedostupno 338 osoba u 113 KTRZ predmeta Tužiteljstva BiH, od toga 40 osoba su osobe oznake „A“. Navedene osobe se nalaze u zemljama regije i ostalim zemljama svijeta za koje tužitelji redovito poduzimaju aktivnosti predviđene zakonom (upućivanje zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć, raspisivanje tjeralica i dr.).

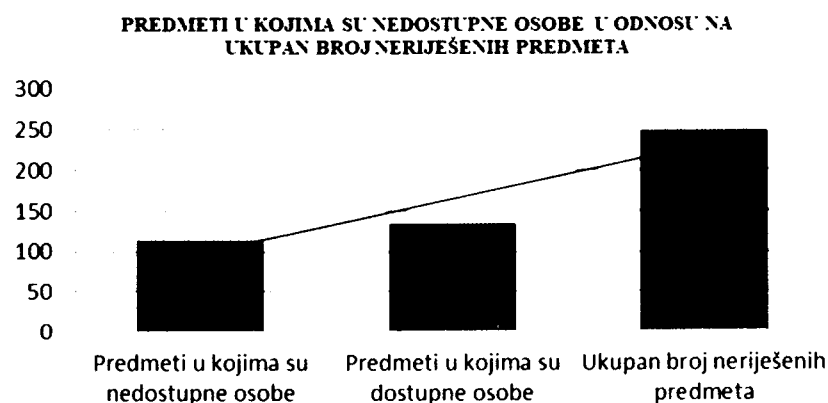
➤ *Tabelarni pregled nedostupnih osoba u odnosu na prijave i istrage*

Grafikon 11.

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da je u predmetima ratnih zločina i dalje veliki broj nedostupnih osoba, što neposredno utiče na rješavanje predmeta ratnih zločina.

➤ *Tabelarni pregled predmeta u kojima su nedostupne osobe u odnosu na ukupan broj neriješenih predmeta*

Grafikon 12.

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo neriješenih 247 predmeta (121 istraga i 126 prijava), te da su u 113 ili oko 45,74% predmeta evidentirane nedostupne osobe. Navedena činjenica u značajnoj mjeri otežava rad na predmetima ratnih zločina i ispunjavanje strateških ciljeva iz Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

3.1.7 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTA-RZ predmete

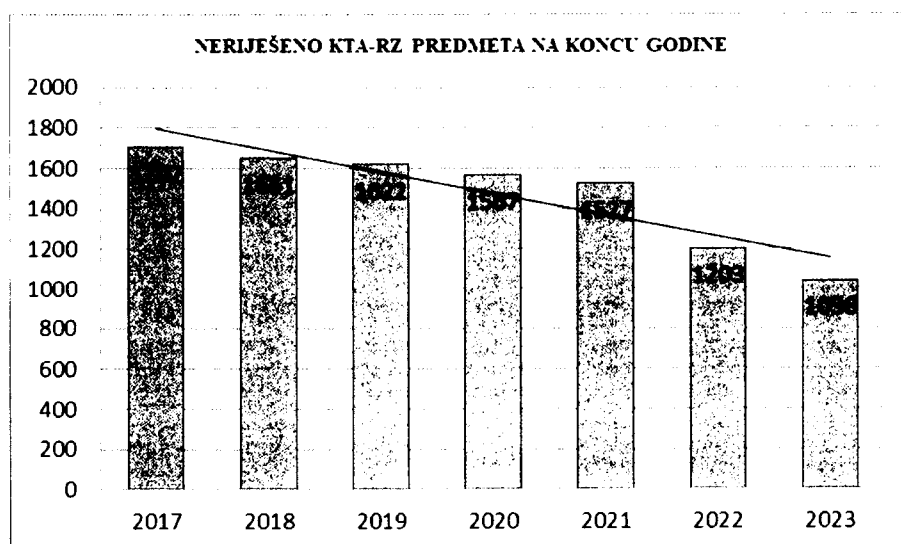
Odjel I je u odnosu na KTA-RZ predmete na početku izvještajnog razdoblja imao u radu 1023 predmeta koji su preneseni iz prethodnog razdoblja, tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno je 196 predmeta, tako da je bilo ukupno u radu 1399 predmeta. Tijekom izvještajnog razdoblja riješen je 361 predmet, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo u radu 1038 predmeta.

Kada je u pitanju rješavanje ove vrste predmeta, bitno je napomenuti da se radi o predmetima ratnih zločina čije rješavanje, u najvećem broju slučajeva, ovisi o svjedocima u smislu otkrivanja potrebnih činjenica za rješavanje predmeta ratnih zločina. Također, veći broj predmeta odnosi se na ekshumacije, čije rješavanje traje više godina iz razloga otežanog utvrđivanja identiteta ekshumiranih osoba.

➤ *Tabelarni pregled KTA-RZ predmeta 2017-2023. godina*

Vrsta predmeta KTA-RZ	Neriješeno predmeta iz prethodnih godina	Primljeno predmeta tijekom izvještajnog razdoblja	Ukupno u radu predmeta tijekom izvještajnog razdoblja	Riješeno predmeta tijekom izvještajnog razdoblja	Neriješeno predmeta na koncu izvještajnog razdoblja
2017			1894	187	1707
2018	1707	217	1924	273	1651
2019	1651	217	1868	246	1622
2020	1622	165	1787	220	1567
2021	1567	212	1779	252	1527
2022	1527	157	1684	481	1203
2023	1203	196	1399	361	1038

➤ *Grafički pregled neriješenih KTA-RZ predmeta 2017-2023. godina*

Grafikon 13.

Također, na temelju obrađenih statističkih podataka može se izvesti zaključak da je u posljednje dvije godine došlo do značajnog smanjenja broja neriješenih KTA-RZ predmeta u odnosu na prethodne godine, odnosno da je u razdoblju od 2017 – 2021. godine došlo do smanjenja broja KTA-RZ predmeta za 180, a da je u protekle dvije godine došlo do smanjenja za 489 predmeta KTA-RZ predmeta, što je također sukladno postavljenim ciljanim rezultatima iz Strateškog okvira i Revidiranoj državnoj strategiji za rad na predmetima ratnih zločina.

3.1.8 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTNRZ predmete

Odjel I je u odnosu na KTN-RZ predmete na početku izvještajnog razdoblja imao u radu 244 predmeta koji su preneseni iz prethodnog razdoblja, tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljena su 93 predmeta, tako da je u navedenom razdoblju bilo ukupno u radu 337 predmeta. Tijekom izvještajnog razdoblja riješena su 93 predmeta, tako da su na koncu izvještajnog razdoblja ostala neriješena 244 predmeta.

Kada je u pitanju rješavanje ove vrste predmeta, bitno je napomenuti da se radi o predmetima ratnih zločina čije rješavanje u najvećem dijelu ovisi o aktivnostima policijskih agencija u Bosni i Hercegovini.

➤ *Tabelarni pregled KTN-RZ predmeta 2017-2023. godina*

Vrsta predmeta KTA-RZ	Neriješeno predmeta iz prethodnih godina	Primljeno predmeta tijekom izvještajnog razdoblja	Ukupno u radu predmeta tijekom izvještajnog razdoblja	Riješeno predmeta tijekom izvještajnog razdoblja	Neriješeno predmeta na koncu izvještajnog razdoblja
2017			642	41	601
2018	601	38	639	112	527
2019	527	86	613	87	526
2020	526	85	611	234	377
2021	377	78	455	211	244
2022	244	125	369	125	244
2023	244	93	337	93	244

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da unazad tri godine nije dolazilo do promjene broja neriješenih KTN-RZ predmeta.

3.1.9 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTPOM predmete

Kada je riječ o KTPOM predmetima, tužitelji Posebnog odjela za ratne zločine su imali u radu 9 predmeta i to 6 iz ranijeg razdoblja i 3 zaprimljena u izvještajnom razdoblju. U izvještajnom razdoblju riješili su 1 predmet, na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 8 predmeta.

3.1.10 Međunarodna suradnja i opća razmatranja

Tijekom 2023. godine Posebni odjel za ratne zločine Tužiteljstva BiH je uložio značajne napore za postupanje u najsloženijim predmetima ratnih zločina, kao i za ostvarenje strateških ciljeva Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina (dalje: Revidirana državna strategija) i realizaciju preporuka Izvješća sutkinje Joanne Korner. Stalno povjerenstvo za učinkovitost i kvalitet tužiteljstava VSTV-a BiH (dalje: Stalno povjerenstvo VSTV-a BiH), na sastanku 06.11.2023. godine razmatralo je Informaciju Tužiteljstva BiH o realizaciji preporuka sutkinje Joanne Korner iz Izvješća o napretku „Unaprijeđenje procesuiranja predmeta ratnih zločina na državnoj razini u Bosni i Hercegovini“ za razdoblje 01.10.2021-01.06.2023. godine te usvojilo relevantne zaključke kojima prihvata Informaciju Tužiteljstva BiH o realizaciji preporuka sutkinje Joanne Korner, što Tužiteljstvo BiH smatra izuzetnim uspjehom jer su prepoznati naponi na radu u kreiranju sustava za postupanje u najsloženijim predmetima u Posebnom odjelu za ratne zločine Tužiteljstva BiH.

Ostvarivanje strateških ciljeva Revidirane državne strategije i strateškog cilja VII koji se odnosi na regionalnu suradnju, u izvještajnom razdoblju, ogleda se prije svega u sastancima postupajućih tužitelja iz Tužiteljstva BiH sa tužiteljima iz regije, sve u cilju postupanja u određenim predmetima ratnih zločina. U rujnu 2023. godine je upriličena Regionalna konferencija tužitelja o suradnji i procesuiranju ratnih zločina na kojoj je doneseno niz zaključaka u cilju poboljšanja postupanja u predmetima sa nedostupnim osobama, traženju nestalih, pitanja u svezi zaštićenih svjedoka, transparentnosti pravosuđa i sl. Na regionalnoj konferenciji učešće su uzeli predstavnici svih tužiteljstava iz regije, entitetskih tužiteljstava i Tužiteljstva BD BiH, predstavnici Tužiteljstva Međunarodnog rezidualnog mehanizma za međunarodne kaznene sudove (dalje: Tužiteljstvo MRMKS-a), predstavnici Europskog povjerenstva, OESS-a i drugih međunarodnih organizacija. Na regionalnoj konferenciji doneseno je niz zaključaka koji se odnose na bolju suradnju tužiteljstava u svezi predmeta gdje su osobe nedostupne pravosuđu u BiH i pitanje ustupanja predmeta na kazneno gonjenje tužiteljstvima u regiji. Nadalje, bitni zaključci su doneseni i u svezi stalne suradnje i posredovanja u razmjeni podataka sa Tužiteljstvom MRMKS-a i pitanja bitnih za postupanje po zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć po kojima još nije postupljeno i dr.

Tijekom 2023. godine o bitnim pitanjima regionalne suradnje kontinuirano je obavještavano Tužiteljstvo MRMKS-a. Tužiteljstvo BiH informira Tužiteljstvo MRMKS-a o upućenim zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć i zamolnicama upućenim putem zaključenih protokola u zemlje regije, a po kojim zamolnicama još nije postupljeno. Tužiteljstvo BiH dva puta godišnje dostavlja Tužiteljstvu MRMKS-a podatke o radu i niz drugih informacija u cilju sastavljanja polugodišnjeg izvješća Vijeću sigurnosti UN-a. Tužiteljstvo MRMKS-a je asistiralo u postupanju u prioritetnim predmetima Odjela I Tužiteljstva BiH koji su obvezujućom uputom glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH određeni kao prioritetni za rad u 2023. godini, sve u cilju postupanja u složenim predmetima shodno odredbama Revidirane državne strategije. Tužiteljstvo MRMKS-a značajno podržava aktivnosti na radu u predmetima ratnih zločina gdje su osobe nedostupne tijelima gonjenja u BiH, a koje osobe se nalaze u zemljama regije. Naime, predstavnici MRMKS-a su ponudili da zajedničkim radom dva ureda MRMKS-a i Tužiteljstva BiH doprinesu boljim rezultatima rada na prioritetnim KTRZ predmetima za 2023. godinu. U srpnju i rujnu 2023. godine održano je niz sastanaka svih postupajućih tužitelja Posebnog odjela za ratne zločine Tužiteljstva BiH i više predstavnika Tužiteljstva MRMKS-a radi uspostavljanja rada na prioritetnim predmetima ratnih zločina određenih za 2023. godinu.

Značajnu potporu u radu Posebnog odjela za ratne zločine Tužiteljstva BiH dao je i angažman međunarodnog pravnog savjetnika u Posebnom odjelu za ratne zločine Tužiteljstva BiH. Glavni tužitelj Tužiteljstva BiH je podržao odluku tužitelja Međunarodnog rezidualnog mehanizma za međunarodne kaznene sudove, g. Sergea Brammertza, koji je kao savjetnika u Tužiteljstvo BiH predložio g. Douglasa Stringera. Od veljače 2023. godine u Tužiteljstvu BiH je povremeno boravio međunarodni stručnjak, bivši viši zastupnik Tribunala i bivši tužitelj Tribunala Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljnjem tekstu: MKSJ) i Međunarodnog rezidualnog mehanizma za međunarodne kaznene sudove (u daljnjem tekstu: MRMKS), g. Douglas Stringer. Međunarodni stručnjak je angažiran na pružanju potpore Posebnom odjelu za ratne zločine Tužiteljstva BiH, te sagledavanju stanja i poboljšanja ustroja rada u Odjelu I, a sve imajući u vidu rokove predviđene za okončanje rada na predmetima ratnih zločina određene Revidiranom državnom strategijom. Također, g. Stringer je izravno pomagao Tužiteljstvu BiH u identifikaciji i pristupu dokazima Tužiteljstva MRMKS-a kako bi se dodatno ubrzao rad na istragama i kaznenom gonjenju ratnih zločina.

Konferencija glavnih tužitelja Bosne i Hercegovine upriličena je u srpnju 2023. godine kada je razgovarano o sustavnim aspektima procesuiranja ratnih zločina i ostvarenju strateških ciljeva Revidirane državne strategije i pripadajućih aneksa. Pored Regionalne konferencije održane u rujnu 2023. godine, gdje su sudjelovali svi predstavnici tužiteljstava regije, u Hagu u prosincu 2023. godine upriličen je sastanak predstavnika Javnog tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, predstavnika Tužiteljstva MRMKS-a i Tužiteljstva BiH na kojem je bilo riječi o pitanjima u svezi izmjena zaštitnih mjera svjedoka kako bi Sud MRMKS-a prihvatio navedeni zahtjev. Nadalje, razgovaralo se i o predmetima u kojima su evidentirane nedostupne osobe, a koje osobe se nalaze u zemljama regije, te korištenje EDS baze i JDB baze podataka prigodom postupanja u predmetima ratnih zločina.

Predmeta Odjela I, koji su riješeni putem regionalne suradnje, u izvještajnom razdoblju je bilo ukupno 6 KTRZ predmeta koji su ustupljeni drugom pravosuđu, od toga 1 KTRZ predmet nadležnim tijelima Republike Srbije u fazi istrage, a 5 predmeta nadležnim tijelima Republike Hrvatske i to dva KTRZ predmeta u fazi optuženja, dva KTRZ predmeta u fazi istrage i jedan KTRZ predmet u fazi prijave.

Aktivnosti poduzete u prioritetnim predmetima određenim za 2023. godinu značajno su doprinijele realizaciji strateškog cilja I i IV Revidirane državne strategije, pogotovo u pogledu nastojanja da se u složenim prioritetnim predmetima iscrpe sve procesno-pravne mogućnosti usmjerene ka potpunom rješavanju kaznenog događaja i podizanju optužnice.

U postupku realizacije strateškog cilja III u Posebnom odjelu za ratne zločine u veljači 2023. godine izvršen je pregled složenosti svih KTRZ predmeta radi prioritetnog procesuiranja složenijih predmeta ratnih zločina od strane Tužiteljstva BiH, a sve sukladno odredbama Revidirane državne strategije. Tijekom 2023. godine kontinuirano se na polugodišnjoj razini vršilo ažuriranje svih KTRZ predmeta, a sa prosincem 2023. godine prikupili su se svi neophodni podaci za KTARZ i KTNRRZ predmete radi lakšeg praćenja rada na navedenim predmetima. O svim otvorenim KTRZ, KTARZ i KTNRRZ predmetima i detaljima postupanja tijekom 2023. godine, Tužiteljstvo BiH je početkom siječnja 2024. godine obavijestilo Stalno povjerenstvo za učinkovitost i kvalitet tužiteljstava Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH (dalje: Stalno povjerenstvo VSTV-a BiH) kroz dostavljanje ranije određenih tabelarnih prikaza traženih podataka.

U cilju prioritetnog procesuiranja složenijih predmeta ratnih zločina od strane Tužiteljstva BiH, na temelju odluka Suda BiH o ustupanju entitetskim tužiteljstvima i Brčko distriktu BiH sukladno članku 27a. Zakona o kaznenom postupku BiH, Tužiteljstvo BiH je ustupilo vođenje postupka za 7 KTRZ predmeta protiv 15 osoba. Tijekom 2023. godine je preneseno vođenje postupka entitetskim tužiteljstvima i Brčko distriktu BiH za 58 KTNRRZ predmeta i 27 KTARZ predmeta.

Tužiteljstvo BiH je, sukladno preuzetim obvezama iz Revidirane državne strategije i Aneksa B, izvršilo neophodne provjere i sačinilo zbirnu ažuriranu informaciju o predmetima u kojima su evidentirane osobe sa dodijeljenom oznakom „A“ od tužitelja Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju („standardnu oznaku 'A' – dovoljno dokaza“). Sukladno zaključcima Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH (dalje: VSTV BiH), informacije o predmetima u kojima su evidentirane osobe sa oznakom „A“, Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine redovito dostavlja Stalnom povjerenstvu VSTV-a BiH. Zaključno sa 31.12.2023. godine ukupno neriješenih osoba „A“ u Tužiteljstvu BiH je 129 osoba u 51 KTRZ predmetu. Tužiteljstvo BiH je ukupno završilo na različite

načine 682 osoba oznake „A“, a od tog broja je ustupljeno na postupanje drugim tužiteljstvima u BiH ukupno 337 osoba.

U izvještajnom razdoblju, zaključno sa 31.12.2023. godine, i dalje se vodi kao nedostupno 338 osoba u 113 KTRZ predmeta Tužiteljstva BiH, od toga 40 osoba su osobe oznake „A“. Navedene osobe se nalaze u zemljama regije i ostalim zemljama svijeta, za koje tužitelji redovito poduzimaju aktivnosti predviđene zakonom (upućivanje zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć, raspisivanje tjeralica i dr.).

Podignute optužnice se sukladno Obvezujućom uputom glavnog tužitelja objavljuju na web stranici Tužiteljstva, čime je povećana transparentnost Tužiteljstva BiH. Također, Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je objavilo podatke o osobama koje su od strane tužitelja Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju dobile standardnu oznaku „A“.

Na regionalnim sastancima predstavnici Tužiteljstva BiH naglašavaju da tužiteljstva u regiji trebaju da ulože dodatne napore u traganju i utvrđivanju sudbine nestalih osoba. Tijekom 2023. godine nastavljeno je postupanje u predmetu Tužiteljstva BiH broj T20 0 KTARZ 0011667 16, koji predmet je pod nadzorom glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH i rukovoditelja Posebnog odjela za ratni zločin Tužiteljstva BiH. U ovom predmetu se prikupljaju i provjeravaju informacije o mogućim lokacijama pojedinačnih i masovnih grobnica na području Bosne i Hercegovine. Na temelju navedenog predmeta, SIPA je formirala Operativni tim „TERRA“, čiji članovi postupaju po naredbama Tužiteljstva BiH. U predmetu broj T20 0 KTARZ 0011667 16, od njegovog formiranja do 31.12.2023. godine, pronađeno je i ekshumirano ukupno 106 osoba. Tijekom 2023. godine pronađeno je i ekshumirano 12 tijela.

U cilju postupanja po strateškoj mjeri zaštite i podrške žrtvama i svjedocima Revidirane državne strategije, u izvještajnom razdoblju predstavnici Tužiteljstva Bosne i Hercegovine i Javnog tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije su održali sastanke radi postupanja u predmetu gdje je bila potrebna podrška svjedocima, oštećenima i žrtvama radi njihovog sudjelovanja u kaznenom postupku u predmetu ratnih zločina.

Tužiteljstvo BiH je u izvještajnom razdoblju stavilo na raspolaganje i omogućilo svim tužiteljima u Bosni i Hercegovini uvid i pristup podacima sveobuhvatne Centralizirane baze podataka ratnih zločina, te blagovremeno postupa po svim upućenim zahtjevima, čime je realiziran strateški cilj II Revidirane državne strategije.

Glavni tužitelj i rukovoditelj Posebnog odjela za ratne zločine Tužiteljstva BiH redovito su vršili nadzor nad provedbom odredbi Revidirane državne strategije, kroz održavanje kolegija odjela i odsjeka, te po potrebi izvještavali o radu na predmetima ratnih zločina Nadzorno tijelo za praćenje provedbe Revidirane državne strategije i Stalno povjerenstvo VSTV-a BiH.

Istrage u predmetima ratnih zločina su zahtjevne i dugotrajne te uključuju veliki broj osumnjičenih osoba, od kojih je određen broj nedostupan pravosudnim tijelima BiH. Također, određene probleme predstavljaju svjedoci i oštećeni koji imaju prebivalište ili boravište van teritorija BiH, a ne pokazuju spremnost da svjedoče ili je njihov dolazak otežan zbog objektivnih okolnosti. Važno je istaći da se predmeti ratnih zločina većinom dokazuju putem svjedoka. Određeni broj svjedoka je lošijeg

zdravstvenog stanja i starije životne dobi, što utječe na njihovu spremnost da svjedoče, zbog čega je u takvim situacijama Tužiteljstvo pružalo pomoć svjedocima putem Odjela za podršku svjedocima.

Tijekom 2023. godine se nastavila kontinuirana edukacija tužitelja i stručnog osoblja Posebnog odjela za ratne zločine od strane domaćih i međunarodnih organizacija u cilju poboljšanja učinkovitosti i kvaliteta rada na predmetima ratnih zločina.

4. REZULTATI POSEBNOG ODJELA ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, GOSPODARSKI KRIMINAL I KORUPCIJU - ODJEL II

4.1 Rezultati rada - Odjel II u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom razdoblju

Ostvarena kolektivna norma Odjela za izvještajno razdoblje iznosi **120,95%**. Po odsjecima, ostvarena kolektivna norma iznosi: Odsjek za organizirani kriminal **147%**, Odsjek za gospodarski kriminal **212,82%**, Odsjek za korupciju **153,34%**, Odsjek za terorizam **168,71%**, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima **117,96%**, te Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine **119,84%**.

4.1.1 Rezultati rada Odjela II u odnosu na prijave

Na početku izvještajnog razdoblja u odnosu na KT predmete bilo je neriješeno 696 prijava protiv 2565 osoba, tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljene su 564 prijave protiv 1997 osoba, tako da je u navedenom razdoblju bilo ukupno u radu 1260 prijava protiv 4562 osobe, tijekom 2023. godine riješene su 522 prijave protiv 1632 osobe, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo neriješeno 738 prijava protiv 2930 osoba.

➤ *Tabelarni pregled rezultata u odnosu na prijave*

Vrsta predmeta KT	Predmeti		Osobe	
	2023	2022	2023	2022
Prenesene prijave iz ranijih godina	696	689	2565	2496
Zaprimljene prijave tijekom 2023. godine	564	513	1997	1778
Ukupno prijava u radu	1260	1202	4562	4274
Broj naredbi o neprovođenju istrage	259	242	773	647
Broj naredbi o provođenju istrage	171	189	460	647
Prijave riješene na drugi način	92	75	399	415
Ukupno riješeno prijava	522	506	1632	1709
Neriješene prijave na koncu izvještajnog razdoblja	738	696	2930	2565

Iz prikazanog tabelarnog pregleda proizlazi da je na koncu izvještajnog razdoblja broj neriješenih prijava veći za 42 prijave i za 365 osoba, ali da je i broj zaprimljenih prijava u 2023. godini veći za 51 prijavu i 219 osoba.

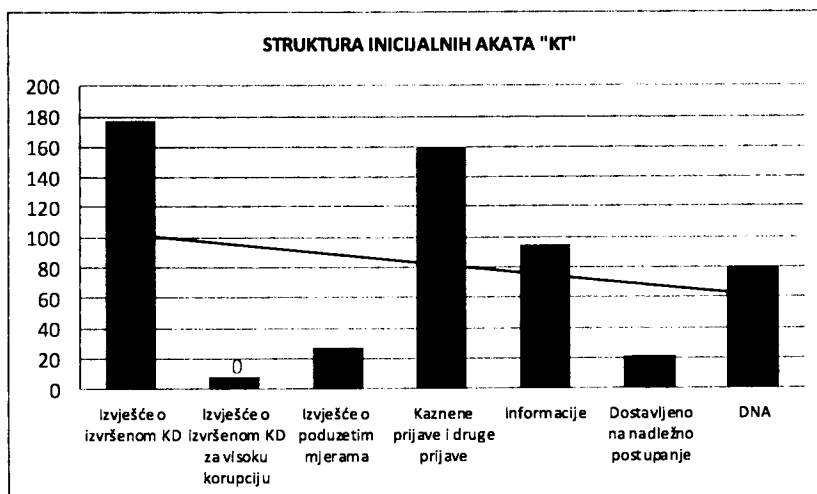
4.1.1.1 Struktura inicijalnih dokumenata i podnositelja prijava

Tijekom 2023. godine Tužiteljstvo BiH zaprimilo je 564 prijave protiv 1997 osoba po kojima su formirani „KT“ predmeti, a u nastavku je prikazan tabelarni i grafički prikaz strukture podnositelja prijava i strukture inicijalnih akata na temelju kojih su formirani navedeni predmeti:

➤ Tabelarni pregled inicijalnih akata u KT predmetima

Institucija inicijalnog akta	Izvršene o izvršenom KD	Izvršene o izvršenom KD za visoku korupciju	Izvršene o poduzetim mjerama i radnjama	Kaznene prijave	Infor.	Dost. na nadležno postupanje	DNA	Ukupno
Državna agencija za istrage i zaštitu	18	0	14	0	17	0	0	49
Granična policija	38	0	10	0	36	0	0	84
UNO	56	0	0	0	2	0	0	58
Tužiteljstvo BiH	0	0	0	0	0	0	81	81
Tužl. FBiH, RS i Brčko distrikta	0	0	0	0	0	22	0	22
MUP FBiH	31	0	1	0	6	0	0	38
MUP RS	32	0	3	0	12	0	0	47
MUP Brčko distrikta	2	0	0	0	0	0	0	2
fizičke i pravne osobe	0	0	0	86	9	0	0	95
Anonimne prijave	0	0	0	54	7	0	0	61
Ag. za prev. korupcije	0	0	0	8	0	0	0	8
Ostalo	0	0	0	12	7	0	0	19
UKUPNO	177	0	28	160	96	22	81	564

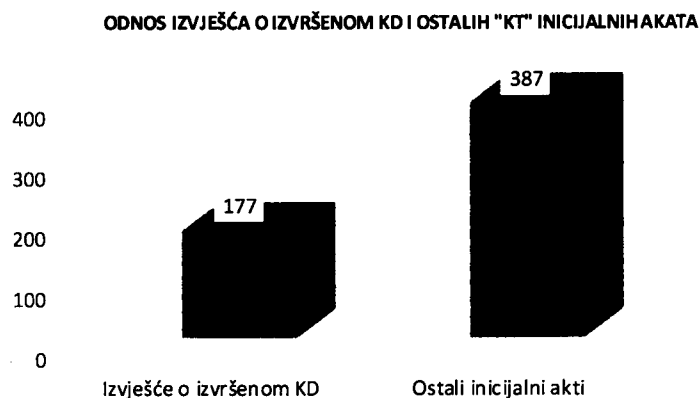
➤ Grafički prikaz struktura inicijalnih akata u KT predmetima

Grafikon 14.

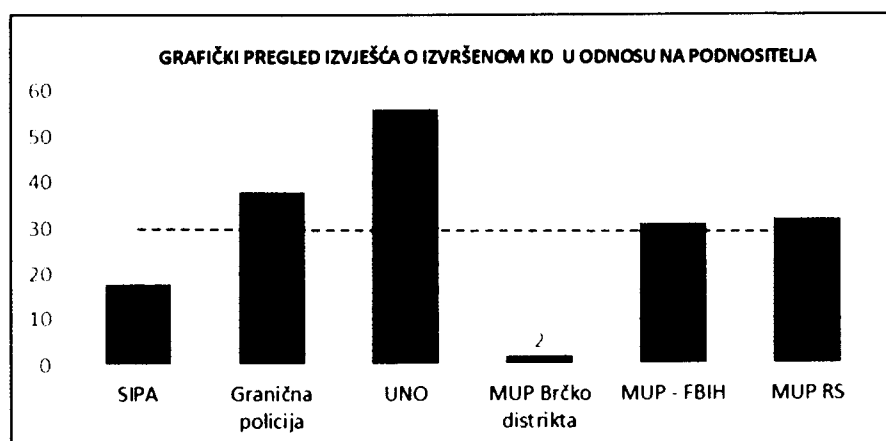
➤ *Grafički prikaz odnosa izvješća o izvršenom kaznenom djelu i ostalih inicijalnih akata*

Grafikon 15.

Tijekom 2023. godine povećan je broj izvješća policijskih agencija u odnosu na ukupan broj inicijalnih dokumenata u odnosu na 2022. godinu, odnosno dostavljeno je 177 izvješća, što procentualno iznosi oko 45,73% u odnosu na ukupan broj inicijalnih dokumenata, dok je u 2022. godini od strane policijskih agencija dostavljeno 135 izvješća o izvršenom kaznenom djelu, što je procentualno iznosilo oko 26,31% u odnosu na ukupan broj dostavljenih inicijalnih dokumenata.

➤ *Grafički prikaz izvješća o izvršenom kaznenom djelu struktura inicijalnih akata u KT predmetima*

Grafikon 16.

Evidentno je da je tijekom 2023. godine najveći broj izvješća o izvršenom kaznenom djelu dostavila Uprava za neizravno oporezivanje BiH, odnosno 56 izvješća ili oko 32,63%, Granična policija Bosne i Hercegovine 38 ili oko 21,46%, MUP RS 32 ili oko 18,07%, MUP-FBiH 31 ili oko 17,51%, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH 18 ili oko 10,16%, Brčko distrikt BiH 2 ili oko 1,12%.

4.1.2 Rezultati rada Odjela II u odnosu na istrage

U izvještajnom razdoblju u predmetima Odjela II bilo je ukupno 317 otvorenih istraga protiv 1485 osoba, pri čemu je u izvještajnom razdoblju otvorena 171 istraga protiv 460 osoba, a iz ranijeg razdoblja preneseno je 146 predmeta protiv 1025 osoba. Na dan 31.12.2023. godine riješeno je 170

istraga u odnosu na 606 osoba. Tijekom izvještajnog razdoblja obustavljeno je 60 istraga protiv 295 osoba, podignuto je 108 optužnica protiv 229 osoba, te su 2 istrage za 82 osobe riješene na drugi način, tako da je ostalo neriješeno 147 istraga protiv 879 osoba.

➤ *Rezultati rada Odjela II u odnosu na istrage*

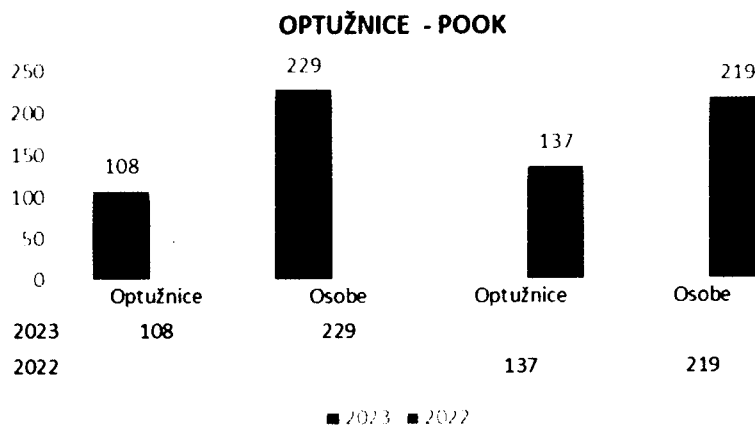
Rezultati rada u izvještajnom razdoblju u odnosu na istrage u Odjelu II	Predmeti		Osobe	
	2023	2022	2023	2022
Prenesene istrage iz ranijih godina	146	162	1025	883
Broj naredbi o provođenju istrage tijekom 2023. godine	171	189	460	647
Ukupno istraga u radu	317	351	1485	1530
Broj naredbi o obustavi istrage	60	65	295	257
Broj podignutih optužnica	108	137	229	219
Istrage riješene na drugi način	2	3	82	29
Ukupno riješeno istraga	170	205	606	505
Neriješene istrage na koncu izvještajnog razdoblja	147	146	879	1025

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da je broj neriješenih istraga u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, veći za 1 istragu i manji za 146 osoba.

4.1.3 Rezultati rada Odjela II u odnosu na optužnice

Tužitelji Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju su, u izvještajnom razdoblju, podigli 108 optužnica protiv 229 osoba. Potvrđeno je 113 optužnica u odnosu na 248 osoba, odbijena je 1 optužnica u odnosu na 1 osobu. U odnosu na 8 podignutih optužnica protiv 12 osoba Sud BiH do konca izvještajnog razdoblja nije donio odluku.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica Odjela II*

Grafikon 17.

Dakle, tijekom 2023. godine tužitelji Odjela II podigli su 108 optužnica protiv 229 osoba, dok su u 2022. godini podigli 137 optužnica protiv 219 osoba. Razlozi koji su neposredno utjecali na smanjenje broja podignutih optužnica u 2023. godini, a samim tim i na smanjenje broja riješenih istraga, vezuju se za činjenicu da je na kolegiju tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, koji je održan 24.11.2021. godine, sa ciljem poboljšanja kvaliteta podignutih optužnica donesen zaključak po pitanju imovinskog cenzusa za kazneno djelo Nedozvoljen promet trošarinskih proizvoda iz članka 210a. i kazneno djelo Nedozvoljeno skladištenje robe iz članka 210b. Predmetnim zaključkom je definirano da se, sukladno poreznim propisima BiH, neće smatrati kaznenim djelom

stavljanje u promet proizvoda koji nisu obilježeni kontrolnim i poreznim markicama, niti skladištenje trošarinske robe u prostoriji koja nije registrirana za tu namjenu, ako se radi o količini do 100 kg duhana, odnosno 250 šteka cigareta ili zajedno (duhana i cigareta), čija ukupna vrijednost ne prelazi 10.000,00 KM, odnosno da je u tim slučajevima Uprava za neizravno oporezivanje dužna pokretati prekršajne postupke.

➤ *Tabelarni pregled podignutih optužnica u odnosu na kaznena djela*

KAZNENO DJELO PROPISANO KAZNENIM ZAKONIMA U BOSNI I HERCEGOVINI	BROJ PODIGNUTIH OPTUŽNICA	
	PRED.	OSOBE
Članak 145a. KZ BiH – Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti	1	1
Članak 154. KZ BiH – Izborna prijevara	1	5
Članak 186. KZ BiH – Međunarodna trgovina ljudima	1	2
Članak 189. KZ BiH – Krijumčarenje osoba	28	36
Članak 189a. KZ BiH – Organiziranje grupe ljudi ili udruženja za izvršenje kaznenog djela 'krijumčarenje migranata'	3	9
Članak 192. KZ BiH – Ugrožavanje osoba pod međunarodnopravnom zaštitom	1	1
Članak 195. KZ BiH – Neovlašteni promet opojnim drogama	3	3
Članak 202a. KZ BiH – Javno poticanje na terorističke aktivnosti	1	1
Članak 203a. KZ BiH – Neizvršavanje odluka visokog predstavnika	1	2
Članak 205. KZ BiH – Krivotvorenje novca	11	11
Članak 210. KZ BiH – Porezna utaja ili prijevara	9	15
Članak 210a. KZ BiH – Nedoovoljen promet trošarinskih proizvoda	12	16
Članak 210b. KZ BiH – Nedoovoljeno skladištenje robe	3	3
Članak 212. KZ BiH – Nedoovoljena trgovina	1	1
Članak 214. KZ BiH – Krijumčarenje	6	10
Članak 215. KZ BiH – Organiziranje grupe ljudi ili udruženja za krijumčarenje ili raspačavanje neocarinjene robe	1	4
Članak 217. KZ BiH – Primanje dara i drugih oblika koristi	1	1
Članak 219. KZ BiH – Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem	1	1
Članak 220. KZ BiH – Zloupotreba položaja ili ovlasti	3	6
Članak 221. KZ BiH – Pronevjera u službi	1	1
Članak 222. KZ BiH – Prijevara u službi	1	1
Članak 226. KZ BiH – Krivotvorenje službene isprave	1	1
Članak 235. KZ BiH – Davanje lažnog iskaza	1	1
Članak 241b. KZ BiH – Napad na službenu osobu u vršenju poslova sigurnosti, otkrivanju ili lišenju slobode počinitelja kaznenih djela	3	3
Članak 249-210a. KZ BiH – Udruživanje radi činjenja kaznenih djela - Nedoovoljen promet trošarinskih proizvoda	1	4
Članak 250-195. KZ BiH - Organizirani kriminal - Neovlašteni promet opojnim drogama	7	65
Članak 250-208. KZ BiH – Organizirani kriminal – Krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i tegova	1	4
Članak 250-209. KZ BiH - Organizirani kriminal – Pranje novca	2	17
Članak 250-214. KZ BiH – Organizirani kriminal – Krijumčarenje	1	2
Članak 315. KZ RS – Zloupotreba službenog položaja ili ovlasti	1	2
UKUPNO:	108	229

Tijekom izvještajnog razdoblja, po optužnicama Odjela II doneseno je ukupno 114 prvostupanijskih presuda protiv 218 osoba. Ukupan broj osuđujućih prvostupanijskih presuda je 113 protiv 212 osoba, od toga je u 51 presudi protiv 109 osoba izrečena zatvorska kazna, u 57 presuda protiv 88 osoba izrečene su uvjetne osude i u 5 presuda protiv 15 osoba izrečene su novčane kazne, dok je 5 osoba oslobođeno optužbi. Broj odbijajućih presuda je 1 u odnosu na 1 osobu.

U izvještajnom razdoblju je na prvostupanijske presude uloženo 11 žalbi protiv 27 osoba, od čega je 6 žalbi protiv 11 osoba uvaženo, a 6 žalbi protiv 15 osoba je odbijeno.

Također, doneseno je 119 pravomoćnih presuda protiv 234 osoba. Pravomoćno osuđujućih presuda je bilo 116 protiv 219 osoba, dok je pravomoćno oslobađajućih presuda bilo 2 za 14 osoba, te je donesena 1 odbijajuća pravomoćna presuda u odnosu na 1 osobu.

Po optužnicama ovog tužiteljstva, u izvještajnom razdoblju ukupno je pravomoćnim presudama izrečena 181 godina i 4 mjeseca kazni zatvora i novčane kazne u ukupnom iznosu od 5.335.500,00 KM.

Tijekom 2023. godine bila su ukupno 74 sporazuma o priznanju krivnje za 145 osoba. Sud Bosne i Hercegovine je prihvatio 80 sporazuma o priznanju krivnje za 154 osobe, dok je za 1 predmet u odnosu na 1 osobu sporazum odbijen. Sud BiH, do konca 2023. godine, nije donio odluku za predloženih 6 sporazuma protiv 9 osoba.

U izvještajnom razdoblju predloženo je oduzimanje imovinske koristi u iznosu od 13.159.973,74 KM, dok je privremeno blokirana imovina u iznosu od 31.796.019,13 KM, prvostupanijskim presudama oduzeta je imovinska korist u iznosu od 119.247,79 KM i drugostupanijskim presudama trajno oduzeta imovinska korist u iznosu od 4.223.540,99 KM.

Bitno je naglasiti da je u izvještajnom razdoblju privremeno blokirana imovina i predloženo oduzimanje imovinske koristi u višemilijunskim iznosima, što je u dosadašnjim rezultatima rada tužiteljstva, od njegovog utemeljenja, najveća vrijednost blokirane, odnosno predložene nezakonite imovinske koristi za oduzimanje.

4.1.4 Rezultati rada u odnosu na ostale vrste predmeta

Kada su u pitanju predmeti sa oznakama „KTA“, u izvještajnom razdoblju tužitelji su radili po raznim izvješćima i informacijama te je ove vrste predmeta (KTA, KTAK, KTAO, KTAPO i KTAT) ukupno u radu bilo 1797, s tim da je 731 predmet zaprimljen u izvještajnom razdoblju, dok je 1066 preneseno iz ranijeg razdoblja. Na koncu izvještajnog razdoblja riješeno je 840 „KTA“ predmeta, dok je u radu ostalo 957 predmeta ove oznake.

Kada su u pitanju predmeti sa oznakama „KTN“, u izvještajnom razdoblju tužitelji su radili po raznim izvješćima i informacijama, te je (KTN, KTNK, KTNO, KTNPO i KTNT) tijekom izvještajnog razdoblja bilo ukupno u radu 422, tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno je 70 predmeta, dok su 352 predmeta prenesena iz ranijeg razdoblja, tijekom izvještajnog razdoblja riješen je 91 predmet, tako da je u radu ostao neriješen 331 predmet.

Kada su u pitanju predmeti u kojima su počinitelji malodobne osobe (KTM), Tužiteljstvo BiH ima znatno manji broj ove vrste predmeta u odnosu na druga tužiteljstva u BiH. U izvještajnom razdoblju bila su u radu 3 predmeta, tijekom izvještajnog razdoblja riješena su 2, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostao neriješen 1 predmet.

U odnosu na KTPOM/KTEKS predmete, u 2023. godini u radu su bila 304 predmeta. Od ovog broja, 193 predmeta su prenesena iz prethodne godine, dok je 111 predmeta zaprimljeno u izvještajnom razdoblju. Tijekom 2023. godine riješeno je 229 predmeta. U radu je ostalo 75 predmeta.

➤ *Tabelarni pregled svih vrsta KTA i KTN predmeta, KTPOM, KTEKS i KTM predmeta*

<i>Vrsta predmeta</i>	<i>Preneseno iz prethodne godine</i>	<i>Zaprimljeno predmeta u 2023. godini</i>	<i>Ukupno u radu</i>	<i>Riješeno predmeta u izvještajnom razdoblju</i>	<i>Ostalo neriješeno na koncu 2023.</i>
KTA	504	254	758	470	288
KTN	163	11	174	41	133
KTAK	302	268	570	220	350
KTNK	32	8	40	7	33
KTAO	57	64	121	43	78
KTNO	9	4	13	2	11
KTAPO	157	127	284	81	203
KTNPO	142	42	184	37	147
KTAT	46	18	64	26	38
KTNT	6	5	11	4	7
KTPOM	166	55	221	168	53
KTEKS	27	56	83	61	22
KTM	3	0	3	2	1
UKUPNO	1614	912	2526	1162	1364

Na temelju navedenih podataka vidljivo je da je u odnosu na navedene vrste predmeta iz prethodnog izvještajnog razdoblja preneseno 1614 predmeta, da je tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno 912 predmeta, da je ukupno u radu bilo 2526 predmeta, da su tijekom izvještajnog razdoblja riješena 1162 predmeta, te da je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo u radu 1364 predmeta. Tužiteljstvo je u izvještajnom razdoblju riješilo značajan broj predmeta iz prethodnog razdoblja, odnosno broj neriješenih predmeta smanjen je u 2023. godini za 250 predmeta ili za oko 15%.

4.1.5 Rezultati rada po tužiteljskim odsjecima Odjela II

Tužitelji Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju su, prema izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem ustroju koje su objavljene u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, broj: 41/21 od 02.07.2021. godine raspoređeni u šest odsjeka i to: Odsjek za organizirani kriminal, Odsjek za korupciju, Odsjek za gospodarski kriminal, Odsjek za terorizam, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine.

Kao što je navedeno, ostvarena kolektivna norma Odjela II za izvještajno razdoblje iznosi 147,20%. Po odsjecima, ostvarena kolektivna norma iznosi: Odsjek za organizirani kriminal 147,00%, Odsjek za gospodarski kriminal 212,82%, Odsjek za korupciju 153,34%, Odsjek za terorizam 168,71%, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima 117,96%, te Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine 119,84%.

U daljnjem tekstu prikazani su rezultati rada Odsjeka za gospodarski kriminal, Odsjeka za terorizam, Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. Rezultati u odnosu na Odsjek za korupciju i Odsjek za organizirani kriminal detaljno su obrazloženi u poglavlju 5. ove informacije („Ostvareni rezultati rada na predmetima korupcije i organiziranog kriminala“).

4.1.5.1 Rezultati rada Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima

Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima je 2023. godine ostvario normu **117,96%**. Tijekom 2023. godine fokus Odsjeka je bio na predmetima koji se odnose na kazneno djelo Krijumčarenje osoba iz članka 189. stavak 1. KZ-a BiH, što je rezultiralo podizanjem većeg broja optužnica za koje je Sud izrekao osuđujuće presude. Posebno izdvajamo osuđujuću prvostupanjsku presudu Hamidović i dr. za međunarodnu trgovinu ljudima, te presudu Ahmed Iftikar koji je kao organizator skupine za krijumčarenje ljudi, na temelju zaključenog sporazuma o priznanju krivnje, osuđen na kaznu zatvora u trajanju tri godine.

Tužiteljstvo BiH je isključivo nadležno za procesuiranje predmeta kaznenih djela Krijumčarenja osoba kroz inkriminaciju članka 189. i 189a. KZ-a BiH. Prema Pravilniku o unutarnjem ustroju POOK-a, Odsjek za krijumčarenje ljudi i borbu protiv trgovine ljudima čine ukupno četiri tužitelja koja su prošla specijalističke obuke i treninge na polju trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi. Odsjekom rukovodi šef odsjeka. Tužitelji iz odsjeka su članovi i radnih skupina za izradu instrumentarija za zaštitu žrtava trgovine ljudima i sudjeluju u aktivnostima vezanim za borbu protiv krijumčarenja ljudi.

Trenutno su tužitelji uključeni u radnu skupinu Ministarstva pravde BiH za izradu nacrtu Zakona o uspostavljanju fonda za naknadu štete žrtvama trgovine ljudima, kao i u radnu skupinu Ministarstva sigurnosti za izradu nacrtu Strategije za suprotstavljanje trgovini ljudima 2024-2027. Ujedno, tijekom kalendarske godine 2023. godine, tužitelj Odsjeka je sudjelovao kao član skupine u izradi Smjernica VSTV-a za trgovinu ljudima. Odsjek je dao doprinos u izradi Obvezujuće upute za naknadu štete žrtvama trgovine ljudima u Tužiteljstvu BiH, koje je stupilo na snagu 13.01.2023. godine, odnosno novih uputa donesenih na temelju usvojenih Smjernica VSTV-a o zaštiti prava žrtava i to Obvezne upute glavnog tužitelja od 23.08.2023. godine.

Važna karika u borbi protiv krijumčarenja ljudi jeste i rad Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije. Sastanci Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije se redovito održavaju jednom mjesečno. Ispred Tužiteljstva BiH, Udarnom grupom predsjedava glavni tužitelj i u sastav grupe ulaze dva tužitelja iz Odsjeka za krijumčarenje ljudi i borbu protiv trgovine ljudima.

Udarne grupa održava redovito sastanke i kroz rad udarne grupe doprinosi se razmjeni podataka, iskustava i potrebnih radnji i mjera kako bi se suzbila trgovina ljudima i ilegalne migracije. Tijekom 2022. godine Udarnoj grupi su se pridružili novi članovi - uključeni su predstavnici Službe za poslove sa strancima, te je inicirano da rad Udarne grupe, u svojstvu promatrača, prate i inspektori rada FBiH, RS i Distrikta Brčko.

Tijekom 2023. godine tužitelji Odsjeka su poduzimali istražne radnje u više predmeta krijumčarenja ljudi, koji su rezultirali podizanjem optužnice. **Od 108 optužnica POOK-a 32 optužnice** se odnose na ovaj Odsjek i to 31 za krijumčarenje, 1 za trgovinu ljudima. To je skoro trećina optužnica POOK-a, a što pokazuje da Tužiteljstvo BiH intenzivno radi na ovim predmetima.

Nadalje, kroz rad na predmetu ostvarivana je suradnja sa kontakt točkom EUROPOL-a, sa SELEC-om, Interpolom i EUROJUST-om u više predmeta.

Poredeći prikupljene statističke podatke za 2023. godinu, priliv je skoro identičan 2022. godini, ali rezultati Odsjeka su daleko bolji, prije svega zahvaljujući dodatnom pojačanju kapaciteta Odsjeka.

Putem sustava TCMS prikupljeni su podatci o kaznenom djelu Krijumčarenja osoba iz članka 189. KZ-a BiH i kaznenom djelu Organiziranje grupe ljudi ili udruženja za izvršenje kaznenog djela 'krijumčarenja migranata' iz članka 189a. KZ-a BiH za 2023. godinu kako slijedi:

1. Prijave 95 prema 164 osoba, ukupno u radu tijekom 2023. godine se nalazi 189 predmeta protiv 408 osoba (94 prijave prema 244 osobe iz prethodnog razdoblja+prijave 2023)
2. Tijekom 2023. godine riješena 104 predmeta prema 191 osobi, ostalo u radu 85 predmeta prema 217 osoba
3. Tijekom 2023. godine podignuta 31 optužnica prema 45 osoba, 13 obustava prema 33 osobe, 59 neprovođenja istrage prema 120 osoba.

U odnosu na kazneno djelo Međunarodna trgovina ljudima iz članka 186. KZ-a BiH i Organizirana međunarodna trgovina ljudima iz članka 186a. KZ-a BiH:

1. Prijave 3 protiv 13 osoba, ukupno u radu tijekom 2023. godine 10 predmeta protiv 38 osoba (7 predmeta protiv 25 osoba iz prethodnog razdoblja+prijave 2023)
2. Tijekom 2023. godine riješeno 5 predmeta protiv 27 osoba, ostalo u radu 5 predmeta protiv 11 osoba
3. Tijekom 2023. godine podignuta optužnica za međunarodnu trgovinu ljudima protiv dvije osobe, obustava u jednom predmetu prema 5 osoba, 3 naredbe o neprovođenju prema 14 osoba i 6 osoba riješeno na drugi način.

Poredeći rezultate Odsjeka u odnosu na prošlu godinu, zabilježen je rast broja optužnica i broja riješenih predmeta. Priliv predmeta ostaje približan razini od 2022. godine.

Tijekom izvještajnog razdoblja 2023. godine, pod nadzorom Tužiteljstva BiH provedeno je više radnji usmjerenih na prikupljanje dokaza u odnosu na kazneno djelo krijumčarenja osoba i organiziranog oblika krijumčarenja ljudima, od kojih ističemo realizaciju pretresa u predmetu oznake OA Barbados, OA RAV i OA Štek.

Akcija OA Barbados - vođena je paralelna istraga sa MUP-om Republike Srbije uz sadejstvo sa SELEC-om i rezultirala je razbijanjem organizirane skupine za krijumčarenje, istraga je u tijeku i očekuje se podizanje optužnice u prvom kvartalu 2024. godine.

Akcija OA RAV je provedena sa SIPA-om i razbijena je kriminalna skupina koja je djelovala na području Sarajeva i vršila prihvata migranata iz Srbije, njihov smještaj i potom prijevoz za Hrvatsku. OA Štek je bila usmjerena na organiziranu skupinu i pravne osobe koje su teretnim motornim vozilima prebacivale u skrivenim dijelovima migrante za Hrvatsku.

Koncem 2023. godine okončana je istraga i podignuta optužnica protiv skupine za krijumčarenje OA Taurus u akciji koja je rađena zajedno sa RH tijekom 2018. godine.

Tijekom 2023. godine podignuta je optužnica za međunarodnu trgovinu ljudima i krijumčarenje ljudi protiv dvije optužene osobe, migrante koji se terete da su vršili seksualno iskorištavanje malodobnih migranata u prihvatnim centrima u BiH. U ovom predmetu ostvarena je suradnja sa EUROPOL-om i pribavljanje dokaza iz RH od strane kontakt točke BiH za EUROPOL. Nadalje, tijekom 2023. godine zaprimljena je prijava i koordinirane su aktivnosti u svezi istrage međunarodne trgovine ljudima strane državljanke Filipina. Postupajući tužitelj je tijekom istrage primijenio Smjernice VSTV-a i Obveznu uputu glavnog tužitelja za zaštitu žrtava, te je u ovom predmetu aktivno uključena potpora djelatnika Odjela za podršku svjedocima, žrtvi dodijeljena pravna pomoć i punomoćnik, te provedeno vještačenje kako bi se stekli uvjeti za dosuđivanje naknade štete. Predmetna istraga je okončana koncem 2023. godine.

Ističemo i fokus u borbi protiv krijumčarenja ljudi u kamionima i skrivenim dijelovima kamiona. Pooštrena je kaznena politika. Tijekom 2023. godine u dva predmeta u kojima su kao sredstva izvršenja kaznenog djela korišteni kamioni izrečene su zatvorske kazne od godinu dana i novčane od 5000 i 10000 KM, te oduzimanje kamiona i prikolica. Koncem 2023. godine provedene su PIR prema pravnoj osobi i osumnjičenima koji su skupina za organizirani kriminal i vrše transport migranata kamionima.

Udarna grupa je podnijela inicijativu za izmjenu i dopunu KZ-a BiH s ciljem da se omogući bolje procesuiranje prijevoznika, tj. stavka 2. kaznenog djela krijumčarenja.

Tijekom 2023. godine u više predmeta su inicirane PIR i zadokumentirani organizirani prijevozi migranata od strane taksi vozača koje angažiraju organizatori. Napominjemo da su donesene presude za taksiste u odnosu na koje su primjenjivanje posebne istražne radnje, a također je podnesena inicijativa za izmjenu KZ-a BiH, kako bi se učinkovitije mogli procesuirati taksisti, vozači migranata.

Primijećen je trend tijekom 2023. godine da primat organizatora i počinitelja krijumčarenja preuzimaju osobe iz migrantske populacije. Posebno su intenzivirani slučajevi uporabe čamaca za prijevoz migranata od samih migranata iz Srbije u BiH i iz BiH za RH, pa tako pratimo i borimo se protiv organiziranih skupina za krijumčarenje migranata koje dolaze iz Srbije, gdje tužitelj koordinira sve aktivnosti sa tužilaštvom R Srbije.

Intenzivirane su aktivnosti u borbi protiv turskih državljana koji zloupotrebljavaju bezvizni režim da bi bili prokrijumčareni za EU. Tijekom 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, udvostručen je broj podignutih optužnica, kao i pritvora u odnosu na strane državljane, a također je pooštrena i kaznena politika u odnosu na kaznena djela krijumčarenja osoba.

Postignuti rezultati su ostvareni nakon formiranja posebnog spisa za brzo djelovanje i razmjenu informacija o migrantima.

Također, tužitelji Odsjeka za borbu protiv krijumčarenja ljudi su postupali i koordinirali pretrase prihvatnih centara u Blažuju i Lipi, te su poduzimali radnje i aktivnosti usmjerene na lociranje skupine migranata kod kojih je pronađeno oružje u neposrednoj blizini granice sa RH.

Pored svih poslova i zadataka, tužitelji su sudjelovali u izradi nove strategije za suprotstavljanje trgovini ljudima i dali aktivnu potporu za krijumčarenje i trgovinu ljudima.

4.1.5.2 Rezultati rada Odsjeka za gospodarski kriminal

Odsjek za gospodarski kriminal je ostvario godišnju normu od **212,82%**. Tijekom 2023. godine, u Odsjeku za gospodarski kriminal fokus je stavljen na predmete organiziranog financijskog kriminala, pa je s tim u svezi otvoren i značajan broj istraga, kao i podignut veći broj optužnica.

Od podignutih optužnica tijekom 2024. godine, a koje se odnose na organizirani financijski kriminal, posebno treba naglasiti optužnicu u predmetu „Bosnalijek”, gdje je pribavljena protupravna imovinska korist u iznosu od 10.849.609,43 KM.

Uz optužnicu u predmetu „Bosnalijek”, treba naglasiti i optužnice proizašle iz predmeta kodnog naziva „Karat”, u kojem je stečena protupravna imovinska korist u velikim iznosima, a u kojem će u narednom razdoblju, uz već podignute optužnice, biti podignut još određeni broj optužnica. Uz navedene predmete, u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine u radu su i drugi predmeti vezani za kvalificirani oblik „Porezne utaje ili prijevare” iz članka 210. stavak (4) Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine u kojima je na temelju pravomoćnih presuda Suda Bosne i Hercegovine trajno oduzeta imovinska korist u iznosu od 797.154,53 KM.

Tijekom 2023. godine, donesene su i dvije pravomoćne presude u predmetima organiziranog financijskog kriminala i to u predmetima TCMS broj: T20 0 KTPO 0015566 18 i TCMS broj: T20 0 KTPO 0018328 19, gdje su pravnim osobama izrečene novčane kazne od 2.500.000,00 KM u svakome predmetu pojedinačno, odnosno, u ukupnom iznosu od 5.000.000,00 KM.

Nadalje, treba naglasiti i da je otvoren veći broj istraga u svezi sa kaznenim djelom „Pranje novca” iz članka 209. Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, između ostalog i istraga koja je u završnoj fazi, a rađena je putem zajedničkog istražnog tima sastavljenog od tužitelja, istražitelja i suradnika iz Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije i ubrzo se očekuje donošenje tužiteljske odluke koja će rezultirati podizanjem optužnice.

4.1.5.3 Rezultati rada Odsjeka za terorizam

Odsjek za terorizam je tijekom 2023. godine ostvario normu od 168,71%. Tužitelji su donošenjem tužiteljskih odluka riješili 45 predmeta, od toga sa oznakom KTT 15 predmeta sa oznakom KTAT 26 predmeta i sa oznakom KTNT 4 predmeta.

Bitno je naglasiti da su tužitelji ovog Odsjeka, po Obveznoj uputi o provođenju financijske istrage u predmetima terorizma i predmetima povezanim sa terorizmom, provodili financijske istrage u svim predmetima terorizma.

Kao i ranijih godina, primjetan je smanjen priliv spisa u Odsjeku terorizma sa prestankom sukoba na području Sirije i Iraka i poraza tzv. države ISIL. Još uvijek su aktivni predmeti „stranih boraca“, s obzirom da su u istim predmetima raspisane tjalice i u suradnji sa međunarodnim partnerima očekujemo deportaciju navedenih osoba na teritorij BiH, ali se ne može precizirati vremenski okvir same deportacije. U izvještajnom razdoblju su još uvijek bile na snazi tjalice za 32 osobe, od čega se jedna osoba dragovoljno vratila u BiH, te je lišena slobode i nalazi se u pritvoru. Osim ovog predmeta, tijekom 2023. godine su bile aktualne istrage u još tri predmeta, od kojih se u jednom predmetu također radi o povratniku sa stranog ratišta, dok su u ostala dva predmeta osobe osumnjičene za kazneno djelo Javno poticanje na terorističke aktivnosti. Oba predmeta su inicirana na temelju informacija policijskih agencija partnerskih zemalja.

Tužitelji Odsjeka za terorizam aktivno surađuju sa pravosudno-policijskim i obavještajnim institucijama i imaju dobru suradnju sa partnerskim zemljama u borbi protiv terorizma, koji predstavlja opasnost na globalnom planu. Borbi protiv terorizma u BiH značajno doprinosi i rad Udarne grupe za borbu protiv terorizma i jačanja sposobnosti za borbu protiv terorizma, kojom rukovodi glavni tužitelj Tužiteljstva BiH, a čiji su članovi rukovoditelji sigurnosnih i policijskih i drugih agencija na državnoj razini. Udarina grupa je redovito održavala sastanke u izvještajnom razdoblju, te je ista podnijela više inicijativa i prijedloga, pa je tako upućena inicijativa da se ubrza izrada i usvajanje Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, zatim prijedlog Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine da poduzme aktivnosti na sačinjavanju nacrtu odluke i imenovanju članova Udarne grupe na način da se kao članovi odrede pozicije unutar institucija, a da to ne bude personalno određivo imenom i prezimenom osoba koje su trenutno na tim pozicijama. Udarina grupa je također uputila inicijativu Izaslanstvu Europske unije u BiH za osiguranje financijskih sredstava za nabavu novog sustava za zakonito presretanje telekomunikacija za potrebe policijskih tijela u BiH, te je većinskim glasovima dala pozitivno mišljenje na prijedlog MUP-a RS da se jedna osoba (Borovac Enes) stavi na listu označenih osoba prema kojima će se primjenjivati restriktivne mjere.

Tužitelji i stručno osoblje Odsjeka su također tijekom 2023. godine sudjelovali u radu i sastancima Balkanske regionalne udarne grupe za borbu protiv terorizma, gdje su razmjenjivane pozitivne prakse iz procesuiranja predmeta terorizma i gdje je vršena razmjena dokaza i informacija o borcima sa stranih ratišta podrijetlom sa Balkana.

Također, u suradnji sa međunarodnim partnerima tužitelji i stručno osoblje Odsjeka za terorizam Tužiteljstva BiH redovito nazoče obukama koje se organiziraju u i van BiH, a odnose se na procesuiranje svih oblika terorizma i financiranja terorizma.

4.1.5.4 Rezultati rada Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH

Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine ostvario je normu od **119,84%**. Tužitelji Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH postupaju po predmetima pružanja međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima sukladno Zakonu o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima, bilateralnim i multilateralnim ugovorima Bosne i Hercegovine, koji se odnose na provođenje postupka ekstradicije, preuzimanje kaznenog gonjenja od strane države, preuzimanje izvršenja kaznenih sankcija izrečenih u drugim državama od strane Bosne i Hercegovine, pružanje pravne pomoći u smislu provođenja istražnih radnji (prikupljanja dokaza, saslušanja svjedoka i sl.), te su nadležni za otkrivanje i gonjenje počinitelja kaznenih djela iz Glave XV Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZ BiH) (kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina), svih kaznenih djela iz Glave XX Kaznenog zakona BiH (kaznena djela protiv pravosuđa), izuzev kaznenog djela Kršenje zakona od strane suca iz članka 238. KZ-a BiH, svih kaznenih djela iz Glave XXI Kaznenog zakona BiH (kaznena djela protiv autorskih prava), svih kaznenih djela iz Glave XXI A (kaznena djela protiv Oružanih snaga BiH), kazneno djelo Neizvršavanje naredbi i presuda Međunarodnog kaznenog suda iz članka 203. KZ-a BiH, kao i kazneno djelo Neizvršavanje odluka visokog predstavnika iz članka 203a. KZ-a BiH i drugih kaznenih djela propisanih zakonima Bosne i Hercegovine.

Kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina koja se odnose na kazneno djelo Izborna prijevara iz članka 154. KZ-a BiH i ostala kaznena djela koja se odnose na izbore propisana odredbama članka 150. do članka 155. KZ-a BiH, te je Odlukom visokog predstavnika u BiH donesen Zakon o dopuni KZ-a BiH - kazneno djelo Podmićivanje na izborima i u službi koja se financira iz javnih sredstava, članak 219b. KZ-a BiH, po kojem postupaju tužitelji iz Odsjeka za korupciju. Tužitelji odsjeka su tijekom 2023. godine, sukladno zaključcima VSTV-a BiH i uputi glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH prioritarno postupali po većem broju prijava dostavljenih od strane SIP-a, političkih stranaka, fizičkih osoba i dr., koje se odnose na nezakonitosti u svezi provedbe izbora, a u svezi sa kaznenim djelima propisanim KZ-om BiH. Nakon manje od tri mjeseca od održavanja Općih izbora, Tužiteljstvo BiH je podiglo 1 optužnicu protiv 2 osobe zbog kaznenog djela Izborna prijevara iz članka 154. KZ-a BiH, u svezi sa člankom 26. i člankom 29. istog zakona, koja optužnica je potvrđena od strane Suda Bosne i Hercegovine i suđenje je u tijeku. Zaprmljeno je

cca 200 prijava u kojima se navode određene neregularnosti vezano za izborni proces u Bosni i Hercegovini, od čega je cca 100 prijava ustupljeno na nadležno postupanje tužiteljstvima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Poseban problem u radu tužitelja predstavlja činjenica da se Tužiteljstvu ne dostavljaju izvješća nadležnih agencija o izvršenom kaznenom djelu i počiniteljima vezano za kaznena djela izbornih prijevara. Glavni tužitelj je donio Obvezujuću uputu kojom je naložio da se svi predmeti vezano za gore navedeno moraju okončati do 01.07.2023. godine.

Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti - važno je dati poseban osvrt na aktivnosti Tužiteljstva Bosne i Hercegovine koje se poduzimaju u cilju procesuiranja kaznenih djela iz članka 145a. KZ-a BiH (Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, dopuna KZ-a BiH od 22.07.2021. godine), te izazovima sa kojima se tužitelji suočavaju. Naime, visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu dana 22.07.2021. godine donio je Dopunu Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine kojom se, između ostalog, u određenim okolnostima kriminaliziraju odobravanje, poricanje, grubo umanjivanje ili pokušaj opravdavanja zločina genocida, zločina protiv čovječnosti ili ratnih zločina utvrđenih pravomoćnom presudom sukladno Povelji Međunarodnog vojnog suda pridruženoj uz Londonski sporazum od 8. kolovoza 1945. ili Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju ili Međunarodnog kaznenog suda ili suda u Bosni i Hercegovini.

Poseban problem u radu tužitelja predstavlja činjenica da se Tužiteljstvu ne dostavljaju izvješća nadležnih agencija o izvršenom kaznenom djelu i počiniteljima vezano za kaznena djela iz članka 145a. stavak 1. (Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti) i članka 145a. stavak 3. (negiranje genocida). Tužiteljstvo je u protekloj godini zaprimilo veći broj prijava putem e-maila, posebno u svezi kaznenih djela iz članka 145a. stavak 1. i 3. KZ-a BiH, koje se uglavnom odnose na objave putem Facebooka i komentare na te objave, a sam način provjera i dokazivanja je dugotrajan iz razloga upućivanja zamolnica za pružanje međunarodne pravne pomoći Facebook kompaniji sa sjedištem u USA, što u značajnoj mjeri povećava opseg poslova i zadataka ovog odsjeka. Tijekom 2022. godine Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine od strane policijskih agencija nije dostavljeno niti jedno izvješće o počinjenom navedenom kaznenom djelu kao inicijalni akt.

Također, rad na predmetima koji se odnose na kazneno djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz članka 145a. stavak 1. KZ-a BiH otežava i način dokazivanja s obzirom da je Sud BiH donio oslobađajuću prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu u predmetu protiv optuženog Fatmira Alispahića. U drugostupanjskoj presudi Sud BiH je, između ostalog, obrazložio da se prigodom identificiranja spornog govora mržnje u 14 objavljenih članaka morao rukovoditi sa dvije zaštićene kategorije u odnosu na vjeru i naciju. Navedenom zakonskom odredbom kriminalizirano je izazivanje i raspirivanje samo tri oblika mržnje: nacionalne, rasne ili vjerske. Drugostupanjski sud je utvrdio da je prvostupanjski sud pravilno vodio računa da ne dođe do kršenja slobode izražavanja iz članka 10. stavak 1. Europske konvencije o ljudskim pravima, te da govor mržnje ne mora biti nužno kazneno djelo kada se ostvaruje građansko-pravna zaštita. Kako se u optužnici govorilo o migrantima, sud zaključuje da migranti nisu predmet kazneno-pravne zaštite na državnoj razini kada je u pitanju govor mržnje. U konačnici, sud zaključuje da nije dokazano da

su radnje učinjenja optuženog bile pogodne da izazovu ili raspire nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju. Kako je prethodno pojašnjeno, s obzirom da je u cilju dokazivanja postojanja kaznenog djela nužno prikupiti dokaze ne samo na okolnost čina negiranja zločina utvrđenih pravomoćnim presudama, već i na okolnost da se opisanim negiranjem može podstaknuti na nasilje ili mržnju prema određenoj skupini, tužitelji se nalaze u praktično bezizlaznoj situaciji ako se radi o anonimnim kaznenim prijavama ili ako podnositelji prijava nisu spremni surađivati (što je prilično čest slučaj, naročito kod prijava pristiglih putem e-maila, od strane osoba koje se nalaze van teritorija Bosne i Hercegovine).

Nadalje, zbog stvaranja predstave o pasivnom držanju Tužiteljstva te javne polemike u kontekstu sudske prakse Europskog suda za ljudska prava u Strazburu, a koji je podržao kažnjivost negiranja Holokausta, važno je istaći da je sud u predmetima Witzch protiv Njemačke, Schimanek protiv Austrije i Garaudu protiv Francuske zauzeo stav da se u slučaju negiranja Holokausta radi o zlouporabi prava na slobodu izražavanja iz članka 10. te da takvo ponašanje po članku 17. Konvencije ne uživa zaštitu sukladno mehanizmima i ograničenjima propisanim u članku 10. stavak 2. Konvencije. Međutim, za razliku od prethodnih slučajeva gdje je režim kaznenog progona osoba koje negiraju npr. Holokaust prilično pojednostavljen, članak 145a. KZ-a BiH je u svom tekstu inkorporirao konvencijske garancije i time Tužiteljstvu BiH u velikoj mjeri otežava procesuiranje, a što je ujedno bio razlog zbog kojeg je tek 2022. godine donesena prva pravomoćna osuđujuća presuda zbog kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz članka 145a. KZ-a BiH (Sladojević i dr.). Obrazloženje dato u prvostupanjskoj, drugostupanjskoj i trećestupanjskoj presudi će sasvim sigurno u narednom razdoblju biti od koristi prigodom rada na predmetima koji se odnose na pomenuto kazneno djelo.

Sud Bosne i Hercegovine rješenjem od 24.11.2023. godine odbio je da potvrdi optužnicu Tužiteljstva Bosne i Hercegovine podnesenu zbog kaznenog djela iz članka 145a. stavak 6. KZ-a BiH. U obrazloženju tog rješenja Sud Bosne i Hercegovine je zauzeo stav da objava osumnjičenog na društvenoj mreži „Facebook“ ne dostiže potrebnu i dovoljnu razinu koja bi objektivno bila pogodna da prouzroči ili intenzivira nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju. Nadalje, Sud smatra da je predmetnom radnjom iskazan osobni stav osumnjičenog, izražen na privatnom profilu društvene mreže „Facebook“, koji posjećuju osobe koja žele (krug prijatelja), a koji prostor nije od javnog značaja, zbog čega, prema stavu Suda, optužnica ne nudi elemente koji bi implicirali veličanje onako kako se ono ima poimati kroz svrhu postojanja predmetnog kaznenog djela. Također, Sud se osvrnuo i na status osumnjičenog kao ličnosti, te naveo da iz dokaza Tužiteljstva Sud nije mogao utvrditi da je osumnjičeni javna, eminentna ličnost, čiji bi stavovi objavljeni na društvenoj mreži „Facebook“ uopće mogli dovesti do objektivnog uznemirenja i straha stanovnika na području Bosne i Hercegovine, a samim tim i izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, ističući da je kod ovog kaznenog djela bitno obazrivo postupati, te ne dopustiti da se kao isto kvalificiraju osobna mišljenja ograničenog značaja, jer se time devalvira samo kazneno djelo, koje za svrhu postojanja ima inkriminiranje radnji puno većeg značaja, bilo kroz modus operandi, bilo kroz značaj osobe koja isto čini.

Također, dana 12. i 13. srpnja 2023. godine u posjeti Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine bili su tužitelji Savezne Republike Njemačke na kojem sastanku su razmijenjena iskustva, kao i problemi sa kojima se susreću tužitelji u praksi prigodom procesuiranja počinitelja kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz članka 145a. KZ-a BiH. Sudionici navedenog sastanka su, pored tužitelja iz S.R. Njemačke, bili i tužitelji Tužiteljstva BiH i stručni suradnici koji u svom radu postupaju po navedenim predmetima, a koji se odnose na konkretno kazneno djelo.

Potrebno je istaći da odluke (optužnice, naredbe o obustavi istrage i naredbe o neprovođenju istrage) Tužiteljstva BiH, koje su donesene u svezi članka 145a. KZ-a BiH se u redigiranom obliku objavljuju na službenoj stranici Tužiteljstva BiH, sve radi što bolje informiranosti javnosti u svezi ovog kaznenog djela.

Kada je u pitanju kazneno djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz članka 145a. KZ-a BiH, potrebno je napomenuti i da Kazneni zakon FBiH (Izazivanje narodnosne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz članka 163. KZ-a FBiH), kao i Kazneni zakon Brčko distrikta BiH (Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz članka 160.), te Kazneni zakonik Republike Srpske (Javno izazivanje i podsticanje nasilja i mržnje iz članka 359. KZ-a RS) reguliraju ovu oblast, međutim kada je u pitanju sudska praksa, potrebno je napomenuti da ista nije ujednačena, s obzirom da još uvijek nema pravomoćnih presuda nadležnih sudova, što samo po sebi govori o složenosti procesuiranja navedenog kaznenog djela.

Također, s obzirom da tužitelji ovog odsjeka postupaju u predmetima vezanim za kazneno djelo Neizvršenje odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Suda Bosne i Hercegovine, Doma za ljudska prava ili Europskog suda za ljudska prava iz članka 239. KZ-a BiH, važno se fokusirati na odluke Ustavnog suda BiH te proceduru podnošenja prijave, kao i njihovog rješavanja. Naime, nesporno je da svaki građanin sukladno članku 214. stavak 1. ZKP-a BiH ima pravo podnijeti kaznenu prijavu, međutim sa aspekta provođenja istrage koja ima potencijal da dovede do podizanja optužnice, ključno je utvrđenje da određena presuda nije izvršena. U opisanim uvjetima, Tužiteljstvo BiH je imalo u vidu da je sam Ustavni sud BiH uredio postupak nadzora nad izvršenjem svojih odluka, odnosno da su u članku 72. stavak 6. Pravila predviđeni koraci koji se poduzimaju kada Ustavni sud utvrdi nepostupanje, odnosno kašnjenje u izvršavanju ili obavještanju Ustavnog suda o poduzetim mjerama. U navedenim uvjetima donosi se formalno rješenje o neizvršenju koje se dostavlja nadležnom tužitelju. Dakle, svako postupanje koje se ne temelji na rješenju o neizvršenju donesenom od strane Ustavnog suda BiH, otvara mogućnost osobi protiv koje se provode istražne radnje da utemeljeno istakne prigovor u pravcu nedostatka dokaza o postojanju odlučne činjenice. Nadalje, vezano za samu strukturu aktivnih predmeta, treba istaći da se u Tužiteljstvu BiH trenutno nalazi desetak otvorenih predmeta koji su inicirani rješenjem o neizvršenju Ustavnog suda BiH. Većinom se radi o tzv. „U“ predmetima, tj. o predmetima u kojima je vršena ocjena ustavnosti zakona, što za posljedicu ima da je obveza postupanja nametnuta zakonodavnim tijelima države ili entiteta, odnosno poslanicima/izaslanicima koji za svoje postupanje ili nepostupanje u zakonodavnom tijelu uživaju imunitet kao i da je riječ o tzv. tijelima kolektivnog odlučivanja. Nadalje, treba dodati i da je sam Ustavni sud BiH u Pregledu rada Ustavnog suda Bosne i Hercegovine od 01.01.2010. do 31.12.2021. godine, a vezano za „U“ predmete, istakao da je ukupno

devet neizvršenih odluka, od čega Parlamentarna skupština BiH nije izvršila četiri odluke, Parlament Federacije BiH tri, te Narodna skupština Republike Srpske jednu odluku, kao i da je u jednom slučaju evidentirano formalno izvršenje odluke, ali ne i suštinski (U-2/18, odnosi se na 9. siječanj). Odlukom visokog predstavnika u BiH od 01.07.2023. godine donosi se Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine gdje se vrši izmjena članka 239. KZ-a BiH na način da se djelo može počiniti kada službena osoba u instituciji BiH, Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili u županiji, gradu, općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem tijelu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorna osoba ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje konačnu i obvezujuću odluku Ustavnog suda BiH, uključujući i odluku o privremenoj mjeri, na koji način se vrši konkretizacija i proširenje institucija u entitetima i Brčko distriktu BiH vezano za službene osobe koje mogu počiniti kazneno djelo, te povećava broj radnji sa kojima se djelo može počiniti, s tim da to ne mora biti konačna i izvorna odluka Ustavnog suda BiH, nego je taj pojam kojim se obuhvata inkriminacija širi.

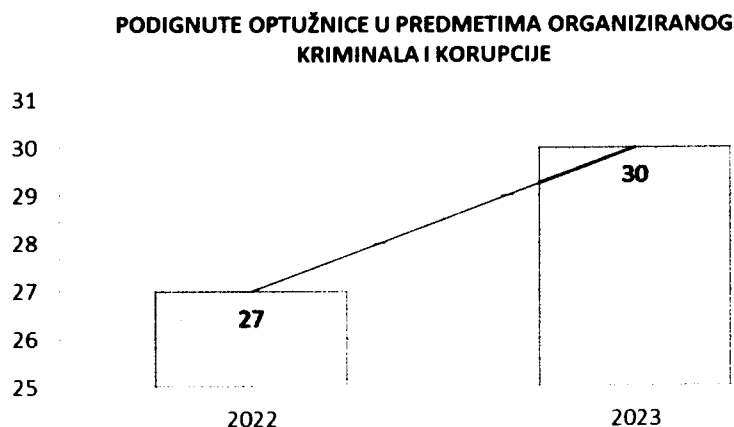
5. OSTVARENI REZULTATI RADA NA PREDMETIMA KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA

Tijekom izvještajnog razdoblja Posebni odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju podigao je 19 optužnica za kaznena djela iz oblasti organiziranog kriminala i 11 optužnica za kaznena djela korupcije. U istom razdoblju 2022. godine podignuto je 14 optužnica za kaznena djela iz oblasti organiziranog kriminala i 13 optužnica za kaznena djela korupcije.

- *Tabelarni pregled podignutih optužnica u predmetima korupcije i organiziranog kriminala*

Vrsta predmeta	2022	2023
KTK/KTKV	14	19
KTO/KTOV	13	11
UKUPNO	27	30

- *Grafički prikaz podignutih optužnica u predmetima korupcije i organiziranog kriminala*

Grafikon 18.

Tijekom 2023. godine došlo do povećanja broja optužnica u predmetima organiziranog kriminala i korupcije za 3 ili oko 11,11% podignutih optužnica.

Ostali rezultati rada na predmetima organiziranog kriminala i korupcije razrađeni su kroz posebna poglavlja u odnosu na organizirani i gospodarski kriminal.

5.1 Rad na predmetima korupcije

Odsjek za korupciju je ostvario normu od **153,34%**, što ukazuje da je Odsjek ispunio rezultate u pogledu ostvarivanja norme.

5.1.1 Rezultati rada u odnosu na predmete korupcije u odnosu na prijave, istrage i optužnice⁸

Odjel II je u 2023. godini u odnosu na predmete korupcije na početku izvještajnog razdoblja u radu imao 179 prijava protiv 501 osobe koje su prenesene iz prethodnog razdoblja, tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno je 169 prijava protiv 541 osobe, tako da je ukupno u radu tijekom 2023. godine bilo 348 prijava protiv 1042 osobe. Tijekom izvještajnog razdoblja tužitelji Odjela II su riješili 128 prijava protiv 423 osobe, odnosno doneseno je 59 naredbi o neprovođenju istrage protiv 119 osoba, pokrenuto 12 istraga za 18 osoba, te je na drugi način riješeno 57 prijava protiv 206 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 220 prijava protiv 619 osoba.

Analizirajući strukturu riješenosti prijava, evidentno je da je visok postotak prijava riješenih na drugi način, što je posljedica dostavljanja većeg broja prijava koje se odnose na korupciju za čije postupanje nije nadležno Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine, tako da se predmetne prijave blagovremeno proslijeđuju na postupanje nadležnim tužiteljstvima.

Odjel II je u 2023. godini u odnosu na predmete korupcije imao ukupno 19 istraga u odnosu na 47 osoba. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg razdoblja je 7 protiv 29 osoba, dok je u 2023. godini naređeno 12 istraga protiv 18 osoba. U izvještajnom razdoblju riješeno je 12 istraga protiv 16 osoba, na način da je donesena 1 naredba o obustavi istrage protiv 1 osobe i podignuto 11 optužnica protiv 15 osoba. Također, potvrđeno je 11 optužnica za 18 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 7 istraga u odnosu na 31 osobu.

➤ *Tabelarni prikaz ukupnog broja zaprimljenih prijava iz oblasti korupcije*

Godina	Prenesene iz prethodnog razdoblja	Zaprimljene u izvještajnom razdoblju	Ukupno u radu	Riješeno	Ostalo neriješeno
2021	75	100	175	69	106
2022	106	150	256	77	179
2023	179	169	348	128	220

Iz navedenog tabelarnog prikaza vidljivo je da je tijekom 2023. godine došlo do povećanja broja zaprimljenih prijava koje se odnose na koruptivna kaznena djela za 73 ili za oko 68,86% prijava.

⁸ U navedenom poglavlju obrađeni su zbirni rezultati za KTO i KTKV predmete.

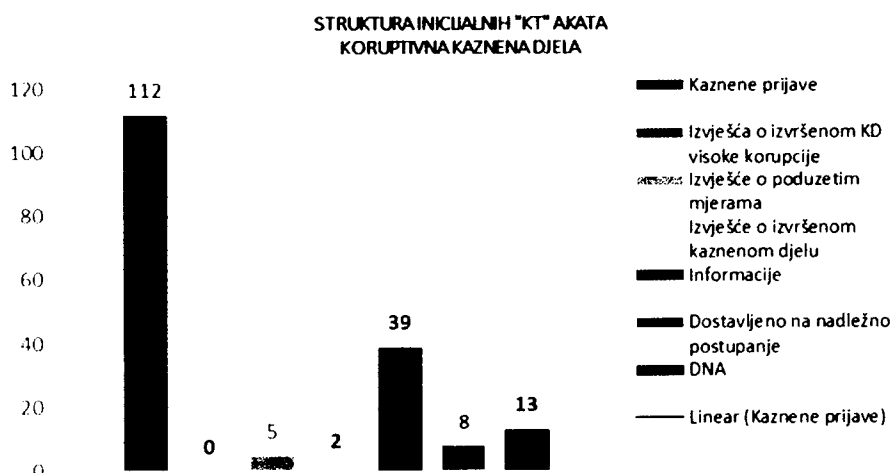
➤ Tabelarni i grafički prikaz strukture podnesenih prijava

Institucija inicijalnog akta	Izvešće o izvršenom KD	Izvešće o izvršenom KD za visoku korupciju	Izvešće o poduzetim mjerama i radnjama	Kaznene prijave	Infor.	Dost. na nadležno postupanje	DNA	Ukupno
Državna agencija za istrage i zaštitu	1	0	1	0	11	0	0	13
Granična policija	1	0	4	0	3	0	0	8
UNO	0	0	0	0	2	0	0	2
Tužiteljstvo BiH	0	0	0	0	0	0	13	13
Tužil. FBiH i RS	0	0	0	0	0	8	0	8
MUP FBiH	0	0	0	0	0	0	0	0
MUP RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Fizičke i pravne osobe	0	0	0	52	8	0	0	60
Anonimne prijave	0	0	0	43	7	0	0	50
Ag. za prev. korupcije	0	0	0	8	0	0	0	8
Ostalo	0	0	0	9	8	0	0	17
UKUPNO	2	0	5	112	39	8	13	179

Napominjemo da su se prijave koje su dostavljene putem Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u najvećem broju slučajeva odnosile na anonimne kaznene prijave koje su prosljeđene putem Agencije, koje su prethodno zaprimljene od strane Državne agencije za istrage i zaštitu ili Tužiteljstva.

Tijekom 2023. godine, od ukupnog broja zaprimljenih prijava, 50 prijava ili oko 27,93%, čine anonimne prijave koje su veoma često sadržinski neprecizne i neodređene u smislu prijave konkretnog kaznenog djela, a također veći broj prijava nije iz nadležnosti TBiH.

➤ Grafički prikaz strukture inicijalnih akata KTK

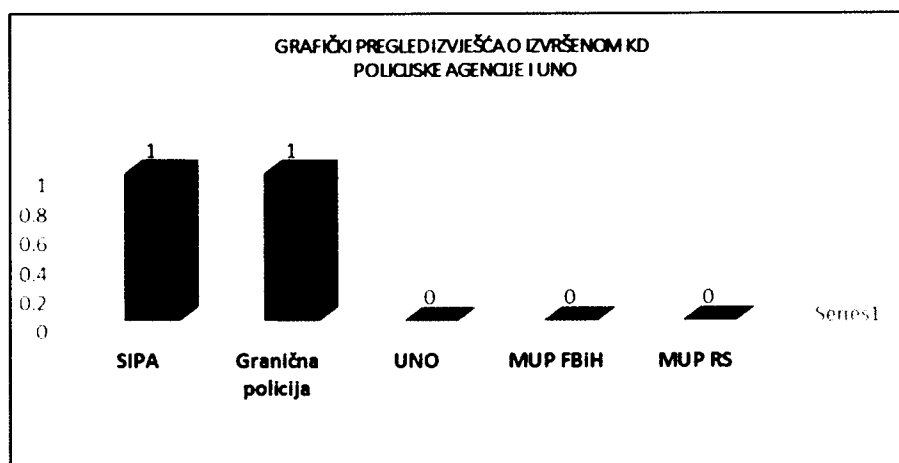

Grafikon 19.

Iz navedenog grafičkog prikaza proizlazi da su tijekom 2023. godine podnesena 2 izvješća o izvršenom kaznom djelu za koruptivna kaznena djela, što procentualno iznosi 1,11%, od ukupnog broja podnesenih prijava, a također je vidljivo da u odnosu na predmete visoke korupcije nije podneseno niti jedno izvješće.

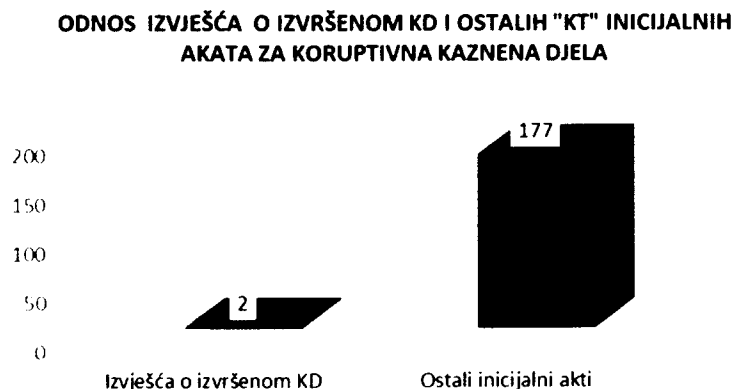
➤ *Grafički prikaz podnositelja izvješća o izvršenom kaznom djelu u predmetima korupcije*

Grafikon 20.

U izvještajnom razdoblju podnesena su 2 izvješća o počinjenim koruptivnim kaznenim djelima i to 1 izvješće o izvršenom kaznom djelu od strane Državne agencije za istrage i zaštitu BiH i 1 izvješće o izvršenom kaznom djelu od strane Granične policije BiH.

➤ *Grafički prikaz odnosa izvješća o izvršenom kaznom djelu i ostalih „KT“ inicijalnih akata za koruptivna kaznena djela*

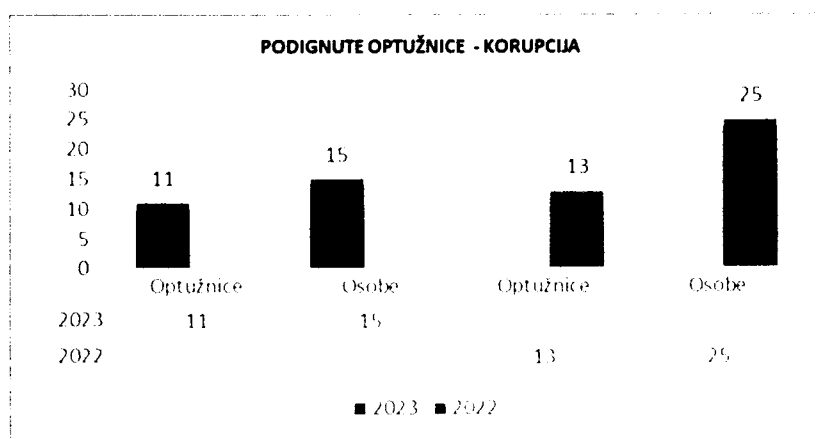

Grafikon 21.

Evidentno je da je veoma mali broj izvješća o izvršenom kaznom djelu podnesen od strane policijskih agencija, te da za visoku korupciju nije podneseno niti jedno izvješće o izvršenom kaznom djelu kao inicijalni akt. Također, bitno je napomenuti da su predmeti koji su se odnosili na visoku korupciju u 2023. godini inicirani istražnim aktivnostima Tužiteljstva BiH.

➤ *Grafički prikaz ukupnog broja podignutih optužnica iz oblasti korupcije*

Grafikon 22.

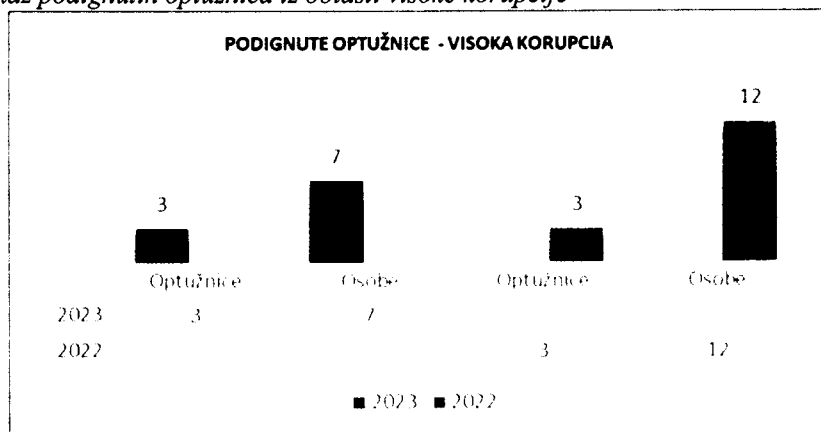
U izvještajnom razdoblju Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je podiglo 11 optužnica protiv 15 osoba za korupciju, odnosno došlo je do smanjenja broja optužnica za 2 optužnice i 10 osoba.

5.1.2 Rezultati rada u odnosu na predmete visoke korupcije

U odnosu na rezultate rada na predmetima visoke korupcije, Odjel II je u 2023. godini u rad zaprimio 10 prijava protiv 30 osoba, dok je iz ranijeg izvještajnog razdoblja u rad ovog Odjela bilo 14 prijava protiv 60 osoba. Ukupno u radu su imali 24 predmeta protiv 90 osoba. Tijekom izvještajnog razdoblja tužitelji Odjela II su riješili 6 prijava protiv 31 osobe i to su donesene 2 naredbe o neprovođenju istrage protiv 21 osobe, pokrenuta istraga u 4 predmeta za 10 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 18 prijava protiv 59 osoba.

Također, u odnosu na rezultate rada na predmetima visoke korupcije, Odjel II je u 2023. godini imao ukupno 7 istraga u odnosu na 32 osobe. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg razdoblja je 3 protiv 22 osobe, dok su u 2023. godini naređene 4 istrage protiv 10 osoba. U izvještajnom razdoblju riješene su 3 istrage protiv 8 osoba, odnosno donesena je naredba o obustavi istrage protiv 1 osobe, te su tijekom izvještajnog razdoblja podignute 3 optužnice protiv 7 osoba. Potvrđene su 2 optužnice za 6 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 4 istrage u odnosu na 24 osobe.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica iz oblasti visoke korupcije*

Grafikon 23.

Od ukupnog broja podignutih optužnica za koruptivna kaznena djela Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je podiglo 3 optužnice protiv 7 osoba za visoku korupciju.

U cilju jačanja transparentnosti rada na web stranici Tužiteljstva BiH dostupne su u anonimiziranom obliku sve potvrđene optužnice podignute tijekom 2023. godine.

Pored navedenih optužnica, tužitelji Odsjeka za korupciju su podigli 2 optužnice za kaznena djela organiziranog kriminala visoke razine, tako da je navedeni Odsjek, od ukupno 9 optužnica u predmetima KTKV i KTOV, podigao 5 optužnica.

5.1.3 Prvostupanjske i drugostupanjske presude u odnosu na koruptivna kaznena djela sa zaključnim razmatranjima i prijedlozima za unaprjeđenje rada

Tijekom izvještajnog razdoblja u 8 koruptivnih predmeta izrečene su osuđujuće presude protiv 12 osoba, dok oslobađajućih presuda nije bilo. Na presude su uložene 2 žalbe u odnosu na 3 osobe, te je Sud BiH odbio 2 žalbe u odnosu na 2 osobe, dok uvaženih žalbi od strane Suda BiH nije bilo. Pravomoćne osuđujuće presude su donesene u 9 predmeta protiv 12 osoba. U odnosu na predmete visoke korupcije izrečena je 1 prvostupanjska osuđujuća presuda za 4 osobe u odnosu na koju je nastupila pravomoćnost.

Imajući u vidu naprijed navedeno, evidentan je porast osuđujućih presuda u predmetima koji se odnose na koruptivna kaznena djela, dok za razliku od prethodnog u ovom razdoblju izvještavanja za korupciju nije bilo oslobađajućih kaznenih presuda.

Prema statističkim podacima u predmetima korupcije visoke razine došlo je do izricanja prvostupanjskih presuda u predmetima u kojima su izrečene kazne zatvora bivšem ministru sigurnosti BiH u trajanju od 3 godine i ovlaštenim službenim osobama Granične policije BiH i to u odnosu na jednu osobu u trajanju od 4 godine zatvora i u odnosu na druge dvije osobe od po 1 godine zatvora.

U izvještajnom razdoblju od strane Apelacionog vijeća Suda BiH došlo je do potvrđivanja prvostupanjske presude kojom su dva bivša djelatnika Službe za strance pravomoćno osuđena, tako da je jednom od djelatnika izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 12 godina i šest mjeseci, dok je drugom djelatniku izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 8 godina i šest mjeseci.

Također, Apelaciono vijeće Suda BiH u izvještajnom razdoblju potvrdilo je prvostupanjsku presudu kojom su za zlouporabu položaja osuđeni bivši premijer Federacije BiH na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine, bivši ravnatelj Federalne uprave civilne zaštite na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 6 godina i još jedna osoba na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina.

Prema dosadašnjoj sudskoj praksi, navedene pravomoćne presude predstavljaju strožije oblike kažnjavanja za koruptivne radnje počinitelja, što samo po sebi ukazuje na ozbiljnost i složenost rada na predmetima korupcije, naročito imajući u vidu svojstvo i ulogu počinitelja u navedenim inkriminacijama, ali ne isključuju potrebu za daljnjim pooštavanjem kaznene politike u ovoj oblasti kriminaliteta, a sve u cilju suzbijanja i prevencije ovakvih kriminalnih aktivnosti.

Također, u cilju suzbijanja korupcije, Tužiteljstvo BiH je omogućilo građanima da putem web stranice blagovremeno prijave eventualne koruptivne radnje osoba za djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH.

I dalje jedan od osnovnih problema u radu na predmetima korupcije jeste neblagovremenost informacija o poduzimanju koruptivnih aktivnosti od strane počinitelja. Ovo se naročito odnosi na koruptivna kaznena djela povezana sa javnim nabavama, te koruptivna kaznena djela u svezi sa primanjem i davanjem dara, što nesporno otežava proces dokazivanja u ovakvim predmetima.

Također, primjetan je smanjen broj izvješća o počinjenim koruptivnim kaznenim djelima koje policijske agencije u BiH dostavljaju Tužiteljstvu BiH.

Međutim, i pored navedenog, Tužiteljstvo BiH kontinuirano nastavlja poduzimanje svih mjera i radnji sa fokusom na složenije predmete, odnosno na borbu protiv visoke korupcije, na šta ukazuje i podatak da su tijekom 2023. godine podignute 3 optužnice za korupciju visoke razine protiv ukupno 7 osoba, te da su sve optužnice i potvrđene od strane Suda BiH.

Tužiteljstvo BiH će i u narednom razdoblju nastaviti rad na predmetima visoke korupcije, što je jedan od prioriteta definiranih planom rada.

5.2 Rad na predmetima organiziranog kriminala

Odsjek za organizirani kriminal je ostvario normu preko **147,00%**, što ukazuje da je Odsjek ispunio rezultate u pogledu ostvarivanja norme.

5.2.1 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala⁹

U odnosu na rezultate rada na predmetima organiziranog kriminala, Odjel II je u 2023. godini u rad zaprimio 64 prijave protiv 555 osoba, dok je iz ranijeg izvještajnog razdoblja u radu ovog Odjela bila 91 prijava protiv 1145 osoba. Ukupno su u radu imali 155 predmeta protiv 1700 osoba. Tijekom izvještajnog razdoblja tužitelji Odjela II su riješili 73 prijave protiv 634 osobe, i to je doneseno 28 naredbi o neprovođenju istrage protiv 249 osoba, pokrenuta je istraga u 35 predmeta za 260 osoba, te je na drugi način riješeno 10 predmeta protiv 125 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 82 prijave protiv 1066 osoba.

Odjel II je u 2023. godini u pogledu organiziranog kriminala imao ukupno 85 istraga u odnosu na 1059 osoba. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg razdoblja bio je 50 protiv 799 osoba, dok je u 2023. godini naređeno 35 istraga protiv 260 osoba. U izvještajnom razdoblju je riješeno 36 istraga protiv 395 osoba i to je doneseno 16 naredbi o obustavi istrage protiv 206 osoba, 1 istraga protiv 80 osoba je riješena na drugi način. Tijekom izvještajnog razdoblja podignuto je 19 optužnica protiv 109 osoba. Potvrđene su optužnice u 21 predmetu za 127 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 49 istraga u odnosu na 664 osobe.

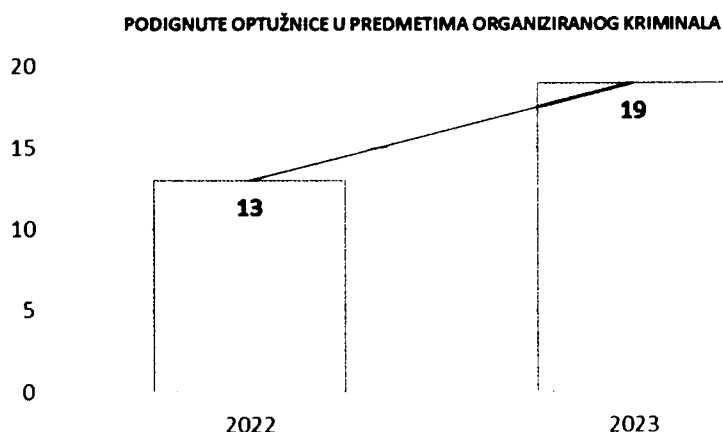
Tijekom izvještajnog razdoblja u odnosu na predmete organiziranog kriminala doneseno je 18 prvostupanjskih presuda za 80 osoba i to osuđujuće u 18 predmeta za 78 osoba, nije bilo

⁹ U navedenom poglavlju obrađeni su zbirni rezultati za KTO i KTOV predmete.

oslobađajućih u odnosu na predmete, dok su kroz ostale predmete 2 osobe oslobođene krivnje. Uložene su 4 žalbe protiv 14 osoba, uvažene 2 žalbe protiv 4 osobe, odbijene 3 žalbe protiv 13 osoba. Pravomoćno su donesene 22 presude protiv 95 osoba, od toga su 22 presude za 87 osoba osuđujuće, 8 osoba je oslobođeno krivnje.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica u predmetima organiziranog kriminala*

Grafikon 24.

Iz navedenog grafičkog prikaza i navedenih statističkih podataka proizlazi da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, podignuto 5 optužnica više, što procentualno iznosi oko 38,46% optužnica više u odnosu na kaznene predmete organiziranog kriminala visoke razine.

5.2.2 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala visoke razine

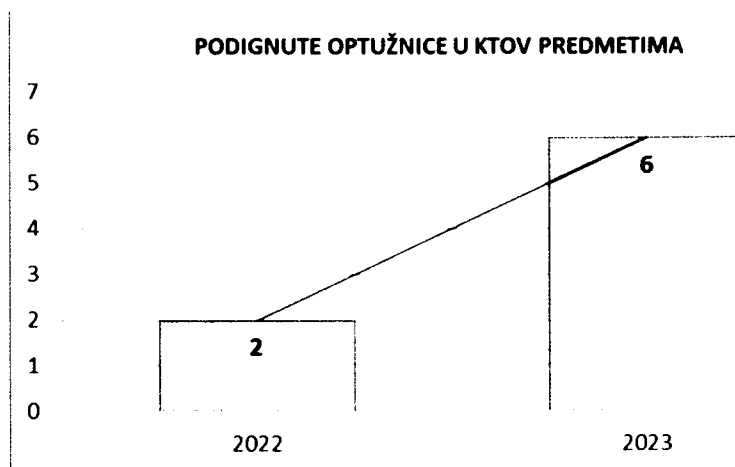
Također, u odnosu na rezultate rada na predmetima organiziranog kriminala visoke razine, Odjel II je u 2023. godini u rad zaprimio 8 prijava protiv 121 osobe, dok su iz ranijeg izvještajnog razdoblja u radu ovog Odjela bile 4 prijave protiv 156 osoba. Ukupno su u radu imali 12 predmeta protiv 277 osoba. Tijekom izvještajnog razdoblja tužitelji Odjela II su riješili 7 prijava protiv 167 osoba, u postupku rješavanja predmeta doneseno je neprovođenje istrage protiv 71 osobe, pokrenuta je istraga u 7 predmeta za 88 osoba, te je na drugi način riješeno 0 predmeta protiv 8 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 5 prijava protiv 110 osoba.

U pogledu rezultata rada na predmetima organiziranog kriminala visoke razine Odjel II je u 2023. godini imao ukupno 19 istraga u odnosu na 475 osoba. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg razdoblja je 12 istraga u odnosu na 387 osoba, dok je u 2023. godini naređeno 7 istraga protiv 88 osoba. U izvještajnom razdoblju je riješeno 8 istraga protiv 216 osoba i to su donesene 2 naredbe o obustavi istrage protiv 104 osobe, na drugi način je riješena 41 osoba. Tijekom izvještajnog razdoblja podignuto je 6 optužnica protiv 71 osobe. Potvrđene su optužnice u 6 predmeta za 71 osobu. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 10 istraga u odnosu na 259 osoba.

Tijekom izvještajnog razdoblja u odnosu na predmete organiziranog kriminala visoke razine donesene su 3 prvostupanjske presude za 15 osoba i to osuđujuće u 3 predmeta za 14 osoba, oslobađajućih u odnosu na predmete nije bilo, dok je 1 osoba oslobođena krivnje. Uložena je 1 žalba protiv 5 osoba. Pravomoćne presude su donesene u 2 predmeta protiv 10 osoba, od kojih su 2 presude protiv 10 osoba osuđujuće.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica za organizirani kriminal visoke razine*

Grafikon 25.

Iz navedenog grafičkog prikaza i navedenih statističkih podataka proizlazi da su u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, podignute 4 optužnice više u odnosu na kaznene predmete organiziranog kriminala visoke razine.

5.2.3 Opća razmatranja i prijedlozi za unaprjeđenje rada na predmetima organiziranog kriminala

U izvještajnom razdoblju, nakon uočenih praktičnih problema u suradnji sa policijskim agencijama, a koji su naglašeni u informaciji za 2022. godinu, u Tužiteljstvu su poduzete konkretne aktivnosti u cilju poboljšanja ili uklanjanja prepreka za učinkovit rad na predmetima organiziranog kriminala. Tako je primjenom Upute o postupanju tužitelja i ovlaštene službene osobe u otkrivanju kaznenog djela, počinitelja i provođenju istrage od 30.03.2023. godine, posebno u postupku obavještanja tužitelja i dostavljanja inicijalnih akata za otvaranje kaznenih predmeta, smanjen broj formiranih predmeta KTA, u neodredivosti radnji i osoba protiv kojih se podnose policijska izvješća, dok je povećan broj donesenih naredbi o provođenju istrage, što u velikoj mjeri doprinosi učinkovitosti kaznenog postupka.

Iako se nije značajno promijenio trend priliva predmeta, u izvještajnom razdoblju povećan je broj složenih predmeta koji su formirani po osnovu sadržaja „Sky“ i „Anom“ platforme, a koji su prethodno kao podatci dostavljeni policijskim agencijama od strane EUROPOL-a. U ovim predmetima vođene su složene kaznene i financijske istrage.

Iz sadržaja dostavljenih podataka i dokaza koji su pribavljeni kaznenim istragama u predmetima po sadržaju „Sky“ i „Anom“ aplikacija, proizlazi utemeljen zaključak da na teritoriju Bosne i Hercegovine egzistira veći broj kriminalnih skupina u različitim oblicima ustroja, a koje se u sličnom *modus operandi* djelovanja bave neovlaštenim prometom različitih vrsta opojnih droga. Na temelju velikog broja kaznenih predmeta, te istraga kojima se tretira djelovanje ovih skupina, s osnovom se može zaključiti da je teritorij Bosne i Hercegovine tranzitni prostor prometovanja opojne droge prema zemljama Europske unije. Sve kriminalne skupine imaju svoje pripadnike i najbliže suradnike

u zemljama regije, a i šire. Primjetno je da se u okviru kriminalnog djelovanja ove kriminalne skupine istodobno ili pretežito bave i neovlaštenim prometom oružja i streljiva, sa teritorija Bosne i Hercegovine na teritorij zemalja Europske unije.

Prikupljeni dokazi finansijskih istraga ukazali su na velike iznose pribavljene protupravne imovinske koristi, koja je potom različitim načinima prikrivena. Osumnjičene osobe ili optuženi, te s njima bliske povezane osobe vode se kao vlasnici velikog broja nekretnina u Bosni i Hercegovini, ali i susjednim zemljama i šire. Počinitelji kaznenih djela uz kriminalno djelovanje razvili su legalne poslove osnivanjem pravnih osoba koje su registrirane za bavljenje različitim gospodarskim djelatnostima. Novac pribavljen kaznenim djelima ubacuje se u legalne tokove kroz pravne osobe i različite gospodarske djelatnosti. U određenim istragama došlo se do saznanja da veći broj državljana ili osoba koje su podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, u ustroju ili pripadničtvu velikih međunarodnih skupina za organizirani kriminal koji se bave prekooceanskim prometom opojnih droga iz Južne Amerike u zemlje Europske unije, novac pribavljen kaznenim djelima jednim dijelom ulažu i u novčane tokove u Bosni i Hercegovini. S tim u svezi, identificiran je veći broj pravnih osoba koje služe za ubacivanje prljavog novca koji je stečen učinjenjem kaznenih djela u inozemstvu.

Radom na pojedinim predmetima organiziranog kriminala, kao novitet u načinu izvršenja kaznenog djela Pranje novca, u stupnju osnovane sumnje, utvrđeni su elementi ovog kaznenog djela kupovinom i instaliranjem mašina za rudarenje kriptovalutama, a potom njihovom trgovinom na međunarodnim burzama.

Svi opisani pokazatelji kompleksnosti kaznenih i finansijskih istraga ukazuju na potrebe proširenja raspoloživih kapaciteta Tužiteljstva Bosne i Hercegovine.

U odnosu na uočene i opisane kriminalne pojave u oblicima organiziranog kriminala, Tužiteljstvo je u okviru Odjela u izvještajnom razdoblju započelo sa aktivnostima formiranja organizacijske jedinice analitike pri Odsjeku za organizirani kriminal. Osnovni zadatci organizacijske jedinice analitičara bit će usmjereni na prikupljanje svih relevantnih podataka iz sadržaja Sky i Anom aplikacija, te drugih kaznenih predmeta koji se vode u ovim odsjeku. Funkcioniranjem ove organizacijske jedinice, tužiteljima koji rade na složenim predmetima omogućit će se brz i učinkovit presjek svih relevantnih podataka za početak istrage, jednostavna dostupnost svih relevantnih podataka i dokaza kojima raspolaže Tužiteljstvo kroz rad na drugim predmetima, korištenje takvih podataka i dokaza. Internim strateškim planiranjem uporabe kapaciteta Tužiteljstva, koje između ostalog podrazumijeva formiranje i razvoj ove organizacijske jedinice, unaprijedit će se učinkovitost i ekonomičnost rada na složenim kaznenim predmetima.

S obzirom da se radi o istragama koje nužno podrazumijevaju oblike međunarodne suradnje, Tužiteljstvo je u izvještajnom razdoblju iniciralo kontakte i kao „domaćin“ sudjelovalo u nizu sastanaka sa predstavnicima tužiteljstava regije. U izvještajnom razdoblju u brojnim predmetima su razmijenjeni raspoloživi podatci ili dokazi značajni za kazneni postupak. Postojanje regionalne suradnje posebno daje i za očekivati je da će i u narednom razdoblju dati veće efekte u identifikaciji

imovine osoba protiv kojih se vode kazneni postupci, odnosno u provođenju finansijskih istraga u okviru istrage po kaznenim djelima - pranja novca.

Tijekom izvještajnog razdoblja, bitno je istaći da su tužitelji i stručno osoblje ovog odsjeka (odjela) sudjelovali u više regionalnih i međunarodnih operacija, zajedno sa partnerskim institucijama diljem svijeta i međunarodnim pravosudno-policijskim organizacijama kao što su Eurojust i Europol. U tom pravcu, a između ostalih akcija koje je provelo Tužiteljstvo BiH u borbi protiv organiziranog kriminala, treba istaći akcije kodnih naziva: „Transporter“, „Golub“, „Diablo“, „Trn“, „Odin“, „Tranzit“, „Kamen“, „Tokio“, „Staza“, „Storage I i II“, „Overdose I i II“, koje su rezultat aktivne suradnje na međunarodnoj razini, a kojima su prikupljeni dokazi koji su proistekli iz aplikacije SKY i ANOM. Dokazi koji su pribavljeni putem međunarodne suradnje, odnosno dokazi koji proističu iz aplikacija SKY i ANOM, doveli su do otkrivanja kaznenih djela prometa oružja i vojne opreme, nedozvoljenog prometa opojnim drogama i pranja novca. Također, navedenim dokazima došlo se do otkrivanja kaznenih djela, te lišavanja slobode policijskih djelatnika uposlenih u agencijama na teritoriju Bosne i Hercegovine, te nositelja različitih funkcija u izvršnoj vlasti.

I pored uložених napora u stalnoj komunikaciji sa predstavnicima policijskih agencija, u radu po predmetima i dalje su uočeni problemi realizacije provođenja posebnih istražnih radnji koje su naredbama određene od strane Suda Bosne i Hercegovine. Zbog nedostatka kapaciteta, realizacije naredbi o provođenju posebnih istražnih radnji nisu potpune i očekivano učinkovite.

Naredbe o provođenju posebnih istražnih radnji Suda Bosne i Hercegovine ne izvršavaju se u cijelosti, onako kako su određene sukladno trajanju po odredbama Zakona o kaznenom postupku. Tako se Tužiteljstvu dostavljaju izvješća ili službene zabilješke u kojima se konstatuje da do realizacije naredbe nije došlo jer djelatnici nisu radili u dane vikenda ili su tehnički onesposobljeni za realizaciju.

Entitetske policijske agencije i dalje ukazuju na probleme u provođenju radnji na čitavom teritoriju Bosne i Hercegovine. Iako se u naredbama Suda BiH jasno navodi da se naredba provodi na teritoriju Bosne i Hercegovine, policijski djelatnici entitetskih agencija ističu problem nadležnosti u realizaciji, odnosno službenim postupanjima i prelascima u drugi entitet. Izraženi su stavovi da prelaskom u drugi entitet Bosne i Hercegovine ulaze u nadležnost drugih policijskih agencija iz tog entiteta i dr.

Uočeni problemi i dalje utječu na učinkovito dokazivanje izvršenja kaznenih djela od strane osumnjičenih, tijekom istrage, njeno vrijeme i trošenje resursa i vremena. Kako su predmeti organiziranog kriminala veoma složeni i teški za dokazivanje, što iziskuje u skoro svim predmetima korištenje posebnih istražnih radnji kao sredstva prikupljanja dokaza, Tužiteljstvo će u narednom razdoblju u suradnji sa policijskim agencijama insistirati na prevazilaženju opisanih problema.

I dalje je prisutna različita praksa Suda Bosne i Hercegovine u fazi dokaznog postupka, odnosno prihvatljivosti izvođenja dokaza, razmatranja sporazuma o priznanju krivnje, te ostvarivanja svrhe kažnjavanja.

Pojedina sudska vijeća dozvoljavaju izvođenje dokaza saslušanjima policijskih djelatnika na okolnosti prikupljanja dokaza i rezultata istrage, dok neka vijeća odbijaju takve prijedloge, čime izostaje kvalitetna i jasna prezentacija dokaza koji se izvode na glavnom pretresu. Ovo naročito

dolazi do izražaja u predmetima sa podignutim optužnicama nakon provedene istrage, a po osnovu dokaza koji su prikupljeni iz sadržaja „Sky“ i „Anom“ aplikacija, s obzirom da je svjedočenje i prezentacija analize takvih dokaza od presudne važnosti za razumijevanje sudskih vijeća o vrsti i karakteru istih.

U pogledu odlučivanja po prigovorima na zakonitost provedenih dokaza vijeća Suda također različito postupaju, u čemu se ističe prigovor postupka otvaranja privremeno oduzetih predmeta, pretresa telefonskih uređaja, čitanja zapisnika o ispitivanju osumnjičenih, te korištenja takvih zapisnika u drugim razdvojenim postupcima i dr.

U izvještajnom razdoblju i dalje je problematična neujednačena sudska praksa u izricanju kaznenopravnih sankcija u istim ili sličnim predmetima organiziranog kriminala. U svezi sa navedenim, različita praksa od vijeća do vijeća u Sudu Bosne i Hercegovine ogleda se u tome da sa jedne strane imamo niske osuđujuće kazne. Sa druge strane, vijeća koja opravdano zauzimaju rigorozniji stav ne prihvataju sporazume Tužiteljstva Bosne i Hercegovine sa mnogo većim predloženim kaznama, u situacijama kada je manja količina droge prevezena, odnosno kada je manji doprinos optuženih izvršenju kaznenih djela.

Neujednačena sudska praksa utiče na okvire sporazumijevanja o priznanju krivnje, zbog čega Tužiteljstvo dobija prijedloge obrane koji su potpuno nesvrshodni u postizanju specijalne i generalne prevencije, a u konačnici se zaključuju sporazumi po takvim prijedlozima.

U okviru uočenog problema, Tužiteljstvo je u odsjecima za organizirani kriminal i korupciju definiralo okvire sporazumijevanja u vrsti i visini kaznenopravne sankcije, kako bi utjecalo na ujednačavanje tužiteljske prakse, a ujedno i na praksu Suda u izricanju kaznenopravnih sankcija.

U predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, u dosadašnjem razdoblju podignuto je 8 optužnica, od kojih je 7 podignuto u 2023. godini. Bitno je naglasiti da je po navedenim optužnicama optuženo oko 60 osoba, odnosno da je optuženo 5 policijskih djelatnika policijskih agencija Granične policije, MUP-a RS, MUP-a HNK, Ministarstva sigurnosti BiH.

Kroz realizaciju planskih aktivnosti i suradnje na međunarodnoj razini Tužiteljstva i policijskih agencija, nadležnim pravosudnim institucijama BiH su isporučene tri osobe koje su osumnjičene u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, iz Njemačke, Hrvatske i Srbije. Pored navedenog, intenzivno se radi na lociranju više osumnjičenih za kojima su raspisane međunarodne tjalice u navedenim predmetima.

Bitno je naglasiti da su tijekom 2023. godine donesene pravomoćne presude u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, gdje je ukupno 13 optuženih u dva predmeta sporazumno priznalo krivnju, te ih je Sud BiH osudio na ukupno oko 23 godine zatvora (raspon kazni se kretao od 1 do 5 godina zatvora). Također, nekim od optuženih su izrečene i novčane kazne, kao i mjera oduzimanja nezakonito pribavljene imovinske koristi.

6. OSTVARIVANJE FUNKCIJE TUŽITELJSTVA KROZ DRUGE AKTIVNOSTI

U prethodnim poglavljima ove informacije izložen je pregled rada tužiteljskih odjela kroz koje se suštinski i realizira temeljna funkcija Tužiteljstva BiH, odnosno rad na suzbijanju kriminaliteta. Ipak, Tužiteljstvo BiH svoju funkciju ostvaruje i kroz druge aktivnosti koje ne spadaju u postupanje po pojedinačnim kaznenim predmetima. Pregled najznačajnijih aktivnosti ove vrste izložen je u poglavljima koja slijede.

6.1 Rad Kabineta glavnog tužitelja

Kabinet glavnog tužitelja je pružao potporu u radu glavnog tužitelja po pitanjima koja su od općeg značaja za rad Tužiteljstva BiH. Dinamika aktivnosti i poslova u Kabinetu glavnog tužitelja artikulirala se kroz različite stručne sastanke, konferencije i seminare kako sa domaćim, tako i sa stranim stručnjacima. Cilj ovih aktivnosti bio je da se pojačaju stručni kapaciteti Tužiteljstva BiH razmjenom mišljenja i znanja u oblasti prava.

Kabinet glavnog tužitelja je sudjelovao u organizaciji niza posjeta Tužiteljstvu BiH od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju, različitih predstavnika diplomatskog kora, međunarodnih organizacija i nevladinih organizacija. Poseban značaj dat je komunikaciji sa predstavnicima Europskog povjerenstva, koje kroz IPA fondove daje značajnu potporu radu Tužiteljstva BiH.

Aktivnosti Kabineta bile su usmjerene i ka regionalnoj suradnji po pitanju procesuiranja ratnih zločina, te su održavani sastanci na ovu temu kako sa tužiteljstvima iz regiona, tako i sa tužiteljima i suradnicima Tužiteljstva MRMKS-a.

Časnik za vezu Tužiteljstva BiH je ostvarivao suradnju sa Tužiteljstvom MRMKS-a sukladno odredbama Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog tribunala za bivšu Jugoslaviju Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine u svezi korištenja dokaza pribavljenih od strane Međunarodnog tribunala za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Kabinet je u 2023. godini imao ukupno u radu 1108 A predmeta, od kojih je iz ranijeg razdoblja prenesen 551 A predmet. Kabinet je u 2023. godini zaprimio 557 A predmeta. Od toga je završeno 658 predmeta, a u radu je ostalo 450 predmeta. Nadalje, u 2023. godini bilo je ukupno u radu 658 A-I predmeta, od kojih je 620 zaprimljeno tijekom godine, a 38 predmeta ostalo neriješeno iz ranijeg razdoblja. Ukupno je riješeno 609 A-I predmeta, dok je 49 predmeta ostalo neriješeno. U Kabinetu glavnog tužitelja u 2023. godini bilo je 138 A-I-ZOSPI predmeta, od kojih je 107 predmeta zaprimljeno tijekom godine, dok je 31 predmet prenesen iz ranijeg razdoblja. Ukupno je riješeno 137 A-I-ZOSPI predmeta, dok je ostao neriješen 1 A-I-ZOSPI predmet. Kabinet glavnog tužitelja je postupao i na predmetima oznake A-R, kojih je u 2023. godini ukupno u radu bilo 739, od kojih je zaprimljeno tijekom godine 259 predmeta, a 480 predmeta preneseno je iz ranijih godina. Ukupno je riješeno 530 A-R predmeta, dok je ostalo neriješeno 198 A-R predmeta. Kabinet glavnog tužitelja je postupao i u predmetima po pritužbama na odluke tužitelja (KTP predmeti), kojih je u radu tijekom 2023. godine bilo 57, od kojih je 47 odbijeno, 4 odbačene i 6 uvaženo.

6.2 Suradnja Tužiteljstva BiH sa institucijama EU i aktivnostima u približavanju europskim integracijama

Bosna i Hercegovina je na putu europskih integracija u cilju pristupanja EU i tijekom 2023. godine nastavila ostvarivati suradnju sa institucijama Europske unije i Europskog povjerenstva u jačanju vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Predstavnici Tužiteljstva BiH su u više navrata održavali sastanke sa dužnosnicima iz Europske unije, Europskog povjerenstva, OEES-a, UNDP-a, UNODC-a, ICMP-a, zatim predstavnicima drugih međunarodnih organizacija i diplomatskih predstavništava, u svezi njihovih projekata koji se provode u cilju pružanja potpore jačanju institucija BiH u borbi protiv različitih oblika kriminaliteta, jačanja vladavine prava, te pune primjene europskih standarda u radu. Važno je napomenuti da Tužiteljstvo BiH u svom radu u cijelosti primjenjuje standarde MRMKS-a u procesuiranju predmeta ratnih zločina.

6.3 Rad uprave Tužiteljstva BiH

Tijekom 2023. godine, kao i u prethodnom razdoblju, u okviru uprave Tužiteljstva BiH pružana je potpora radu tužiteljskih odjela u smislu pružanja posebne stručne potpore radu tužitelja u kaznenim predmetima, kao i opće potpore u smislu obezbjeđenja obavljanja stručnih, administrativno-tehničkih i općih poslova kojima se stvaraju neophodni uvjeti za rad tužitelja. Aktivnim postupanjem uprave Tužiteljstva BiH realizira se i učešće Tužiteljstva BiH u aktivnostima vezanim za proces europskih integracija, programiranje i implementaciju raznih projekata, postupanje po zahtjevima podnesenim na temelju Zakona o zaštiti tajnih podataka, kao i zahtjeva podnesenih na temelju Zakona o slobodi pristupa informacijama i drugih zahtjeva raznih institucija, nevladinih organizacija i građana, dostavljanja Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH raznih podataka neophodnih za njihov rad, izvješća i drugo. Na predmetima A, A-I, A-I-ZOSPI i A-R postupa se u Kabinetu glavnog tužitelja, Uredu tajnika i tužiteljskim odjelima. Na predmetima sa oznakom P postupa se u Odjelu za pravne, druge stručne, administrativno-tehničke i opće poslove, na predmetima sa oznakom A-IT postupa se u Odjelu za IKT poslove i obradu elektronskog dokaznog materijala, dok se na predmetima sa oznakom R postupa u Odjelu za materijalno-financijske poslove.

6.4 Rad Odjela za odnose s javnošću Tužiteljstva BiH

Tijekom 2023. godine, fokus javnosti bio je usmjeren na rad na predmetima u borbi protiv organiziranog kriminala, korupcije, predmetima sa dokazima iz Sky i Anom aplikacija, predmetima ratnih zločina, kao i ostalim predmetima iz nadležnosti Tužiteljstva BiH.

Tijekom kalendarske godine, odjel je plasirao više od 270 informacija i priopćenja za medije, od čega je najveći dio i objavljen na zvaničnoj web stranici Tužiteljstva BiH.

Također, u izvještajnom razdoblju organizirane su i dvije velike konferencije za medije glavnog tužitelja, koje su zabilježile veliko interesovanje i nazočnost više od 30 novinara i predstavnika medija iz Bosne i Hercegovine, regiona, kao i dopisništava svjetskih medijskih redakcija na oba događaja.

U više od 100 navrata, u okviru vijesti i informacija iz Tužiteljstva BiH plasirane su i adekvatne fotografije, a u ukupno 27 prilika medijima su prosljeđeni i kvalitetni HD video materijali koji su se

odnosili na aktivnosti u predmetima Tužiteljstva BiH, izjave glasnogovornika ili dužnosnika tužiteljstva o nekom predmetu ili aktivnostima itd.

Radi povećanja transparentnosti i suradnje sa medijima i javnošću, u 2023. godini na internet stranici postavljeni su redigirani i za javnost prilagođeni činjenični opisi ukupno 51 optužnice, kao i 38 tužiteljskih odluka u predmetima za kaznena djela iz članka 145a. KZ-a BiH, koji su izazvali veliki interes javnosti i građanstva.

Uposlenici Odjela za odnose s javnošću uputili su više od 600 pojedinačnih odgovora na upite novinara iz pisanih i elektronskih medija o radu i aktivnostima Tužiteljstva BiH.

Nadalje, u sklopu realiziranja aktivnosti Komunikacijske strategije Tužiteljstva BiH, realizirano je čak 11 studentskih posjeta prigodom kojih su studenti fakulteta pravnih, sigurnosti i drugih srodnih usmjerenja imali prigodu posjetiti i obići kapacitete tužiteljstva, razgovarati sa tužiteljima i stručnim osobljem, a u jednom navratu organizirana je i posjeta predstavnika Tužiteljstva BiH Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Službena internet stranica Tužiteljstva BiH, tijekom izvještajnog razdoblja, zabilježila je više od 241.800 pojedinačnih pregleda sadržaja, od čega je oko 35% pregleda bilo na dijelu stranice koja je na engleskom jeziku.

Odjel za odnose s javnošću nastavlja pratiti tehničke i tehnološke napretke i novosti u oblasti komunikacije pravosudnih institucija i agencija za provedbu zakona sa medijima i sredstvima informiranja radi potencijalne primjene ovih mogućnosti u narednom razdoblju, a sve sukladno zakonskim okvirima i prirodom rada tužiteljske institucije.

6.5 Edukacija tužitelja i stručnog osoblja Tužiteljstva BiH

Tužitelji i stručno osoblje imaju obvezu nazočnosti edukacijama koje se organiziraju od strane centara za edukaciju sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj. Navedeni centri su ravnopravni članovi Lisabonske mreže institucija koja djeluje u oblasti edukacije sudaca i tužitelja u državama članicama Vijeća Europe.

Naprijed navedene edukacije su tijekom 2023. godine organizirane od strane entitetskih centara za edukaciju sudaca i tužitelja u suradnji sa AIRE centrom i Regionalnom antikorupcijskom inicijativom (RAI), Atlantskom inicijativom, Balkanskom istraživačkom mrežom Bosne i Hercegovine (BIRN BiH), Federalnom agencijom za upravljanje oduzetom imovinom, Pravosudnim povjerenstvom Brčko distrikta BiH u suradnji sa Projektom Vijeća Europe "Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini - Faza III", sa OPDAT-om, sa Misijom OESS-a, AML academy, projektom „Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa“, kojeg implementira Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, sa Sarajevskim otvorenim centrom, organizacijom Centar ženskih prava iz Zenice, u okviru USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije u suradnji s Visokim sudbenim i tužiteljskim vijećem Bosne i Hercegovine, Odjel za sudsku dokumentaciju (OSD), sa Udrugom sudaca/sudija u Federaciji BiH, Udrugom sudaca u BiH, Udrugom sudaca RS, Udrugom sudaca Suda BiH, Udrugom žena sudaca u BiH, Udrugom tužitelja

BiH, Udrugom tužitelja/tužilaca FBiH, Udrugom tužitelja RS, Odvjetničkim komorama FBiH i RS, uz potporu GIZ-a u okviru "Globalnog programa – borba protiv ilegalnih finansijskih tokova", uz potporu Njemačke fondacije za međunarodnu pravnu suradnju (IRZ), sa Europskim programom za obuku pravnika o ljudskim pravima koji podupire države članice Vijeća Europe u provedbi Europske konvencije o ljudskim pravima na nacionalnoj razini, sa projektnim partnerima VSTV-om BiH - Projekat za jačanje tužiteljskih kapaciteta, VSTV-om - Projekat unaprjeđenja rada na predmetima ratnih zločina – IPA 2019, USAID-om, Veleposlanstvom SAD – Ministarstvo pravosuđa OPDAT-om, IOM-om, Međunarodnim forumom solidarnosti „EMMAUS“, TRIAL Internationalom, UNICEF-om, Centrom za istraživanje politika suprotstavljanja kriminalitetu (CPRC), sa Vijećem Europe – Ured u Sarajevu, a kroz projekat PROFEX, Institutom za razvoj mladih KULT, sa Akademijom europskog prava (Academy of European Law – ERA), Akademijom za edukaciju sudaca i tužitelja iz Holandije (SSR) u okviru MATRA programa "Jačanje medijskih sloboda", Holandskim Helsinškim komitetom i Free Press Unlimited, kao i Novinarskim asocijacijama iz Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Srbije, sa Gender centrom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centrom Vlade Republike Srpske, kao i uz potporu Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država.

Obveza svakog tužitelja, prema entitetskim zakonima o centrima za edukaciju, je provedba minimalne edukacije od tri dana godišnje.

Tijekom 2023. godine, neke obuke su realizirane online, putem različitih komunikacijskih platformi, kao što je Cisco Webex i slično.

U promatranom razdoblju, tužitelji su se, pored pohađanja obveznih zakonom propisanih seminara, aktivno uključili i u ostale procese edukacije tužitelja, a isto tako su bili angažirani i kao edukatori, predavači, panelisti i moderatori, te su prenosili svoja znanja i iskustva sudionicima seminara.

Tužitelji su, u razdoblju obuhvaćenom ovom informacijom, svoje znanje proširivali na seminarima, specijalističkim obukama i konferencijama na sljedeće teme:

- ✓ Trening o razumijevanju i poznavanju digitalnih dokaza
- ✓ Procesuiranje krivičnog djela seksualnog uznemiravanja u pravosudnoj praksi u Bosni i Hercegovini
- ✓ Procesuiranje krivičnog djela silovanja u pravosudnoj praksi u Bosni i Hercegovini
- ✓ Tehnike rješavanja stresnih situacija
- ✓ Imovinska prava
- ✓ Rodno zasnovano nasilje u porodici
- ✓ Uloga predsjednika sudova i glavnih tužilaca u očuvanju integriteta pravosudnih institucija
- ✓ Razmatranje krivičnog djela silovanja u sudskoj praksi u BiH
- ✓ Medicinsko krivično pravo
- ✓ Dokazivanje krivičnih djela cyber kriminala i elektronski dokazi/koordinacija organa za sprovođenje zakona u okviru cyber kriminala
- ✓ Proaktivne istrage u predmetima korupcije
- ✓ Izvršenje alternativnih mjera za maloljetnike i izvršenje krivičnih sankcija za maloljetnike
- ✓ Vještine pisanja žalbe
- ✓ Oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi sa posebnim osvrto na finansijske istrage
- ✓ Rodna (ne)ravnopravnost – predrasude i stereotipi
- ✓ Edukacija edukatora iz oblasti visokotehnološkog/kibernetičkog kriminala
- ✓ Edukacija edukatora u oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa u pravosuđu
- ✓ XXI savjetovanje iz krivičnopravne oblasti
- ✓ Edukacija edukatora u oblasti korupcije
- ✓ Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma
- ✓ Organizovani kriminal i izvršenje krivičnih djela u sastavu kriminalnih udruženja činjenični opis i pravna kvalifikacija
- ✓ Disciplinski postupak i praksa
- ✓ Zaštita podataka i pravo na privatnost

- ✓ Tužilačka praksa u provođenju istraga i pripremi optužnica u predmetima korupcije i organizovanog kriminala uz upotrebu dokaza prikupljenih iz komunikacijskih aplikacija
- ✓ Trgovina ljudima-primjena pravosudnih smjernica za zaštitu žrtava trgovine ljudima i efikasnije kažnjavanje učinitelja
- ✓ Regionalna konferencija sa fokusom na integritet i obuku sudija
- ✓ XVI stručno savjetovanje tužilaca u BiH
- ✓ Osnove tehnologije kriptovaluta
- ✓ Izazovi kod primjene Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom FBiH
- ✓ Međunarodni ugovori o prodaji
- ✓ Vještine komuniciranja, timski rad/lično liderstvo
- ✓ Savremeno komuniciranje s javnošću
- ✓ Obilježavanje 20 godina reforme krivičnog pravosuđa u Bosni i Hercegovini: dvije decenije unazad, dvije decenije naprijed
- ✓ Govor mržnje
- ✓ Aktuelna praksa Ustavnog suda BiH po apelacijama iz krivične i građanske oblasti
- ✓ Aspekti oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i Završni sastanak
- ✓ Silovanje kao ratni zločin protiv čovječnosti
- ✓ Engleski jezik za pravnike
- ✓ Jasan i ubjedljiv nastup u sudnici i tužilaštvu kao i u kontaktu sa medijima
- ✓ Praksa Vrhovnog suda FBiH iz krivične oblasti
- ✓ Aktuelna pitanja za rukovodioce pravosudnih institucija
- ✓ Trgovina ljudima – obuka o nekažnjavanju žrtava trgovine ljudima
- ✓ Aktuelna pitanja iz prakse okružnih sudova u RS
- ✓ Novine u praksi Evropskog suda za ljudska prava
- ✓ Zakon o zaštiti tajnih podataka
- ✓ Aktuelna pitanja iz oblasti stvarnog prava
- ✓ Otkrivanje i gonjenje počinilaca rodno-zasnovanog nasilja u Bosni i Hercegovini – Međunarodni standardi, nova krivičnopravna rješenja, postojeće prakse i preostali izazovi
- ✓ Alternativne mjere u krivičnom zakonodavstvu RS sa fokusom na „rad u javnom interesu“

Početna obuka stručnih suradnika i stručnih savjetnika se provodi sukladno trogodišnjem planu i programu obuke usvojenim od strane Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine za osobe koje se namjeravaju baviti profesijom suca ili tužitelja. Ovaj program predviđa provedbu obuke kroz četiri modula na godišnjoj razini, što u trogodišnjem razdoblju znači da će stručnim suradnicima biti pružena obuka iz 12 Modula. U 2023. godini je provedena početna obuka za prvu generaciju polaznika 2023/2025 (Moduli I-IV), drugu generaciju polaznika 2022/2024 (Moduli I-IV) i za treću generaciju 2021/2023 (Moduli I-IV).

Početnom obukom obuhvaćene su sljedeće oblasti:

1 godina: Modul 1 - Nositelji pravosudne funkcije i društvo; Modul 2 – Građanska oblast; Modul 3 - Kaznena oblast; Modul 4 - Izvršna i vanparnična oblast.

2 godina: Modul 1 – Europska konvencija i ravnopravnost spolova; Modul 2 – Građanska oblast; Modul 3 – Kaznena oblast; Modul 4 - Izvršna i upravna oblast.

3 godina: Modul 1 - Građanska oblast; Modul 2 - Kaznena oblast; Modul 3 - Alternativno rješavanje sporova, medijacija i arbitraža; Modul 4 - Nositelji pravosudnih funkcija i društvo.

7. FINACIJSKO IZVJEŠĆE

Odobreni proračun za Tužiteljstvo BiH za 2023. godinu iznosi 19.217.000 KM, čiju strukturu čini - neposredna potrošnja u iznosu od 19.147.000 KM i sredstva namijenjena za rad Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije u iznosu 70.000 KM.

Pored navedenog iznosa odobrenih sredstava, Tužiteljstvu BiH su odobrena sredstva iz tekuće rezerve za prvi kvartal u ukupnom iznosu od 370.000 KM i to na poziciji Bruto plaće i naknade (6111).

Na ime prodaje motornog vozila, prvobitno smo planirali primitak od prodaje motornih vozila u iznosu od 30.000 KM, ali je Tužiteljstvo BiH ostvarilo ukupan primitak u iznosu od 33,531 KM i cjelokupan uplaćeni iznos je stavljen na raspolaganje Tužiteljstvu BiH.

Na ime uplate od premije osiguranja motornih vozila Tužiteljstva BiH na JRT je uplaćen iznos od 2.520 KM koji je stavljen na raspolaganje Tužiteljstvu BiH, na način da nam se poveća iznos raspoloživih sredstava na poziciji 613700 – Izdatci za tekuće održavanje, na ime tekućeg održavanja motornih vozila kako bismo mogli izvršiti plaćanje dospjelih nam faktura za popravku motornih vozila.

Imajući u vidu prethodno navedeno, Tužiteljstvu BiH je ukupno raspoloživo: 19.217.000 KM odobreni proračun za 2023. godinu; 370.000 KM tekuća rezerva za I kvartal 2023. godine; 3.531 KM primitak od prodaje motornog vozila iznad planiranog; 2.520 KM premije osiguranja motornih vozila; ukupno raspoloživo za 2023. godinu **19.593.051 KM**.

Tijekom 2023. godine izvršeno je prestrukturiranje sredstava na temelju Odluke o prestrukturiranju rashoda proračuna broj 05-16-2-8488-2/23 od 11.12.2023. godine u iznosu od 450.000 KM ili 2,34% od ukupno odobrenih rashoda za 2023. godinu.

Povećanje u okviru odobrenih rashoda za 2023. godinu odnosi se na: 613400 - Nabava materijala 30.000 KM i 613900 - Ugovorene i druge posebne usluge 420.000 KM. Umanjenje se odnosi na sljedeće ekonomske kategorije: 611100 – Bruto plaće i naknade 305.000 KM, 611200 – Naknade troškova uposlenih i skupštinskih zastupnika 70.000 KM, 613300 – Izdatci za energiju i komunalne usluge 60.000 KM, i 613500 – Izdatci za usluge prijevoza i goriva 15.000 KM.

➤ *Tabelarni pregled rasporeda prvobitnog proračuna, prestrukturiranja i tekuće rezerve*

OPIS	KONTO	ODOBRENI PRORAČUN	TEKUĆA REZERVA ZA I KVARTAL 2023. GODINE	PRIHOD OD PREMIJE OSIGURANJA MOTORNH VOZILA	PRIMITAK OD PRODAJE MOTORNH VOZILA IZNAD PLANIRANOG	PRESTRUKTURIRANJE	KORIGOVANI PRORAČUN
Bruto plaće i naknade	611100	15,701,000	370,000			-305,000	15,766,000
Naknade troškova uposlenih	611200	1,544,000				-70,000	1,474,000

Putni troškovi	613100	220,000					220,000
Izdatci telefonskih i pošt. usluga	613200	90,000					90,000
Izdatci za energiju i kom. usluge	613300	210,000				-60,000	150,000
Nabava materijala	613400	100,000				30,000	130,000
Izdatci za usl. prijevoza i goriva	613500	80,000				-15,000	65,000
Iznajmljivanje imovine i opreme	613600	2,000					2,000
Izdatci za tekuće održavanje	613700	80,000		2,520			82,520
Izdatci za osiguranje	613800	20,000					20,000
Ugovorene usluge i druge usluge	613900	750,000				420,000	1,170,000
Nabava opreme	821300	350,000			3,531		353,531
NEPOSREDNA POTROŠNJA - TUŽITELJSTVO BIH		19,147,000	370,000	2,520	3,531	0	19,523,051
UDARNA GRUPA ZA BORBU PROTIV TRGOVINE LJUDIMA I ORGANIZIRANE ILEGALNE IMIGRACIJE		70,000	0	0	0	0	70,000
Ukupna raspoloživa sredstva za 2023. godinu		19,217,000	370,000	2,520	3,531	0	19,593,051

Ukupni rashodi Tužiteljstva BiH za 2023. godinu iznose 18.845.466 KM, što predstavlja 96,18% ukupno raspoloživih sredstava. Od toga 18.778.802 KM potrošeno je u okviru neposredne potrošnje, a izvršenje na Udarnoj grupi za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije iznosi 66.664 KM.

Naime, u okviru proračuna Tužiteljstva BiH (program posebne namjene), a sukladno Odluci o formiranju Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije („Sl. glasnik BiH“, broj: 03/04 od 19.02.2004. godine), kao i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o formiranju Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije u BiH („Sl. glasnik BiH“, broj: 103/06) također su planirana sredstva za isplatu naknada za rad članovima navedene Udarne grupe.

Ukupno planirana sredstva za rad u Udarnoj grupi za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije u 2023. godini iznose 70.000 KM, od čega je utrošeno ukupno 66.664, što je oko 5% više u odnosu na potrošnju iz prethodne godine.

➤ *Tabelarni pregled izvršenja proračuna za Tužiteljstvo BiH za 2023. godinu*

Opis	Ekonomski kod	Raspoloživa sredstva (nakon prestrukturiranja i tekuće rezerve)	Izvršenje
1	2	3	4
1. Tekući izdatci		19.169.520	18.427.865
Bruto plaće i naknade	611100	15.766.000	15.253.576
Naknade troškova uposlenih	611200	1.474.000	1.452.890

Putni troškovi	613100	220.000	188.146
Izdatci telefonskih i pošt. usluga	613200	90.000	68.438
Izdatci za energiju i kom. usluge	613300	150.000	134.391
Nabava materijala	613400	130.000	129.864
Izdatci za usl. prijevoza i goriva	613500	65.000	57.043
Iznajmljivanje imovine i opreme	613600	2.000	1.969
Izdatci za tekuće održavanje	613700	82.520	79.598
Izdatci za osiguranje	613800	20.000	14.028
Ugovorene usluge i druge usluge	613900	1.170.000	1.047.921
2. Kapitalni izdatci	821000	353.531	350.937
Nabava opreme	821300	353.531	350.937
Proračun za Tužiteljstvo BiH		19.523.051	18.778.802
Udarna grupa za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije		70.000	66.664
UKUPAN PRORAČUN ZA 2023. GODINU		19.593.051	18.845.466

Od strane Europskog povjerenstva 2021. godine Tužiteljstvo BiH je dobilo sredstva u vidu potpore pravosuđu i rješavanju predmeta ratnih zločina, u svrhu realizacije projekta „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH - IPA 2019“, a realizacija projekta je nastavljena u 2022. i 2023. godini.

Po navedenom projektu, iz sredstava obezbijedenih od strane Europskog povjerenstva iz prethodne godine u 2023. godinu izvršen je prijenos 18.430,32 KM (projekat 0108120 fond 30).

Koncem 2022. godine Tužiteljstvu BiH su doznačena sredstva sa pozicije izravnih transfera u iznosu od 200.472,58 KM (projekat 0108120 fond 10) kako bi se omogućio nastavak projekta i u 2023. godini do uplate naredne tranše.

Imajući u vidu prethodno navedeno, ukupan iznos raspoloživih sredstava po projektu „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina - IPA 2019“ u 2023. godini iznosi 218.902,90 KM, od čega je u 2023. godini realizirano ukupno 174.961,21 KM. Sredstva su trošena po planiranoj dinamici kako su i predviđena za isplatu bruto plaća i naknada i naknada troškova uposlenih za 11 uposlenika.

Projekat je završen 30.04.2023. godine.

Tužiteljstvo BiH je u 2023. godini raspolagalo sredstvima u okviru projekta „Premošćavanje podrške za rješavanje predmeta ratnih zločina - IPA 2018“, u ukupnom iznosu od 401.940,26 KM. Ovim grantom predviđeno je financiranje dodatnog osoblja na Odjelu za ratne zločine - 11 uposlenika na 8 mjeseci, početak implementacije je 01.05.2023. godine, a projekat je okončan 31.12.2023. godine.

U izvještajnom razdoblju, zaključno sa 31.12.2023. godine, ukupno je utrošeno 399.587,81 KM. Cijeneći prethodno navedeno, uz činjenicu da su procedure planiranja i praćenja izvršenja proračuna ispoštovane u cijelosti, interne finansijske kontrole iz ove oblasti su primijenjene i vodili smo se principima odgovornosti, profesionalnosti i maksimalne racionalizacije pri čemu prikazana potrošnja sredstava u razdoblju 01.01 – 31.12.2023. godine predstavlja krajnje restriktivno, stvarno stanje i realne potrebe za neometan rad Tužiteljstva BiH.

DRUGI DIO - INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA U BIH

1. ZAKONSKI TEMELJ I CILJEVI IZRADE INFORMACIJE

Zakonom o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine (članak 13., stavak 2. i 3. Zakona o Tužiteljstvu BiH), definirano je da glavni tužitelj na koncu svake proračunske godine na temelju obrade statističkih podataka Tužiteljstva BiH, Federalnog tužiteljstva BiH, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske i Tužiteljstva Brčko distrikta, izvještava Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o stanju kriminaliteta na području Bosne i Hercegovine. Također, definirano je da glavni tužitelj obrazlaže stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini i da ukazuje na trendove u njegovom kretanju. Pored navedenog, u zaključnom dijelu informacije glavni tužitelj može iznijeti prijedloge zakonskih reformi. Predmetni zaključci objavljuju se putem medija i ostalih odgovarajućih sredstava informiranja.

Cilj izrade informacije je pravodobno upoznavanje Parlamentarne skupštine BiH i javnosti o stanju kriminaliteta i tendencijama njegovog kretanja kao polazne osnove za određivanje prioriteta u borbi protiv kriminaliteta, definiranja preventivnih programa i strategija u borbi protiv kriminala na razini Bosne i Hercegovine.

Izvešće, pored uvodnog dijela i temelja za izradu izvješća sadrži informacije propisane gore navedenim zakonom, i to neriješenim i riješenim predmetima, broju predmeta koji su pristigli u izvještajnoj godini, postupanje po predmetima u izvještajnoj godini i podatke o sudskim odlukama po predmetima koji se vode u Tužiteljstvu BiH. Podatci o radu prikazani su statistički, tabelarno i grafički uz adekvatno narativno obrazloženje istih. Dakle, Informacija o radu za 2023. godinu daje podatke o stanju kriminaliteta, prikazano kroz sva tužiteljstva u Bosni i Hercegovini, kao i prijedlog mjera za postupanje u suzbijanju i prevenciji kriminaliteta na razini Bosne i Hercegovine, a u okviru svojih nadležnosti.

Stanje kriminaliteta i trendovi njegovog kretanja prikazat će se kroz obradu određenih statističkih podataka Federalnog tužiteljstva BiH, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske i Tužiteljstva Brčko distrikta, koji su obrađeni u Tužiteljstvu BiH.

1.1 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužiteljstva BiH (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)

Stanje kriminaliteta evidentirano je kroz zaprimljene prijave, naredbe o neprovođenju istrage, naredbe o provođenju istrage, naredbe o obustavi istrage, podignute optužnice, osuđujuće presude, kao i kroz oslobađajuće presude. Analiza podataka ukazuje na kontinuiran rad tužitelja na predmetima s tendencijom povećanja broja riješenih predmeta.

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je na početku izvještajnog razdoblja imalo u radu 842 prijave koje su protiv 4846 osoba prenesene iz prethodnog razdoblja, tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno je 588 prijava u odnosu na 2241 osobu, tako da je tijekom 2023. godine ukupno u radu bilo 1430 prijava u odnosu na 7087 osoba, tijekom izvještajnog razdoblja riješeno je 566 prijava u odnosu na 2277 osoba, tako da su na koncu izvještajnog razdoblja ostale neriješene 864 prijave u odnosu na 4810 osoba.

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do povećanja broja prijava za 25 predmeta i 186 osoba, povećanja ukupnog broja prijava za 4 predmeta i smanjenja za 68 u odnosu na osobe, broj riješenih prijava smanjen je za 18 predmeta i 32 osobe, broj neriješenih prijava na koncu izvještajnog razdoblja povećan je za 22 predmeta i smanjen u odnosu na 36 osoba.

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je na početku izvještajnog razdoblja imalo u radu 283 istrage u odnosu na 1921 osobu koje su prenesene iz prethodnih godina, tijekom izvješća naređene su 194 istrage u odnosu na 598 osoba, tako da je tijekom 2023. godine ukupno u radu bilo 477 istraga u odnosu na 2519 osoba, tijekom izvještajnog razdoblja riješeno je 209 istraga u odnosu na 862 osobe, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo neriješeno 268 istraga u odnosu na 1657 osoba.

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja istraga za 17 predmeta i 196 osoba, smanjenja ukupnog broja istraga za 59 predmeta i 116 osoba, broj riješenih istraga smanjen je za 44 predmeta i povećan za 149 osoba, broj neriješenih istraga na koncu izvještajnog razdoblja smanjen je za 15 predmeta i 264 osobe.

U izvještajnom razdoblju Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je u fazi prijave i istrage riješilo ukupno 775 predmeta u kojima su donesene različite vrste procesnih odluka u odnosu na 3139 osoba.

Tužiteljstvo BiH je u 2023. godini u fazi prijave riješilo 566 predmeta u odnosu na 2277 osoba, odnosno u 272 predmeta protiv 1163 osobe donesene su naredbe o neprovođenju istrage, u 194 predmeta protiv 598 osoba naredbe o provođenju istrage, dok je 100 predmeta protiv 516 osoba riješeno na drugi način.

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja naredbi o neprovođenju istrage u odnosu na 7 predmeta i povećanja broja predmetnih odluka u odnosu na 214 osoba, da je došlo do smanjenja broja naredbi o provođenju istrage u odnosu na 16 predmeta i 194 osobe, te da je došlo do povećanja broja riješenih predmeta na drugi način u odnosu na 5 predmeta i smanjenja broja riješenih osoba na ovaj način za 52 osobe. Također, na temelju navedenih podataka vidljivo je da je došlo do smanjenja broja riješenih prijava za 18 predmeta i 32 osobe.

Tužiteljstvo BiH je u 2023. godini u fazi istrage riješilo 209 predmeta u odnosu na 792 osobe, odnosno u 73 predmeta protiv 407 osoba donesene su naredbe o obustavi istrage, podignuto je 125 optužnica protiv 229 osoba, dok je 11 predmeta protiv 156 osoba riješeno na drugi način.

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja naredbi o obustavi istrage u odnosu na 12 predmeta i povećanja broja predmetnih odluka u odnosu na 40 osoba, da je došlo do smanjenja broja optužnica u odnosu na 32 predmeta i 52 osobe, te da je na drugi način riješen isti broj predmeta 11, ali da je u pogledu osoba na ovaj način riješeno više 90 osoba. Također, na temelju navedenih podataka vidljivo je da je došlo do smanjenja broja riješenih istraga u odnosu na 44 predmeta i povećanja broja riješenih za 78 osoba.

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je u izvještajnom razdoblju imalo ukupno u radu 152 optužnice, protiv 383 osobe, od toga je 27 optužnica protiv 84 osobe preneseno iz ranijeg razdoblja u kojima do 01.01.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH, u 2023. godini podignuto je ukupno 125 optužnica protiv 299 osoba. U navedenom razdoblju potvrđena je 131 optužnica protiv 325 osoba, odbijene su 3 optužnice protiv 6 osoba, dok za 15 optužnica protiv 47 osoba do 31.12.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH, 1 optužnica protiv 2 osobe povučena je prije donošenja odluke o potvrđivanju, dok su 2 optužnice protiv 3 osobe riješene na drugi način.

Tijekom 2023. godine, u odnosu na 2022. godinu, broj podignutih optužnica u pogledu predmeta manji je za 32 optužnice ili za oko 20,38%, dok je u odnosu na osobe veći za 18 osoba ili za oko 6%. Broj potvrđenih optužnica u odnosu na predmete je također manji za 14 i veći za 73 osobe. Međutim, bez obzira na statistički smanjen broj optužnica, kvalitet istih je značajno bolji, kako u pogledu podignutih optužnica u predmetima ratnih zločina u kojima su procesuirani događaji u kojima je bio veliki broj žrtava, tako i u pogledu organiziranog kriminala i korupcije gdje je podignut veći broj optužnica u odnosu na prethodnu godinu, posebno u pogledu organiziranog kriminala i korupcije visoke razine, što će biti prikazano u dijelu izvješća koji se odnosi na navedenu oblast rada.

Jedan od razloga smanjenja broja optužnica u predmetima ratnih zločina je činjenica da su na početku 2023. godine u Odjelu II definirani prioriteti od 26 predmeta koji su nastali spajanjem 40 predmeta kojima su obuhvaćeni isti događaji ili osumnjičene osobe, nakon čega su od strane glavnog tužitelja donesene obavezujuće upute tužiteljima za donošenje tužiteljskih odluka u tim predmetima, uz istodobno obezbjeđivanje potrebnih ljudskih i materijalnih resursa. Također, formiran je veći broj tužiteljskih timova, što je rezultiralo podizanjem složenih optužnica. Tako su tri predmeta koja su bila vezana za ratne zločine na području Foče, Čajniča i Rudog spojena u jedan predmet, nakon čega je formiran tužiteljski tim od četiri tužitelja koji su podigli jednu optužnicu.

Također, razlozi koji su neposredno utjecali na smanjenje broja podignutih optužnica u 2023. godini, a samim tim i na smanjenje broja riješenih istraga, vezuju se i za činjenicu da je na kolegiju tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, koji je održan 24.11.2021. godine, sa ciljem poboljšanja kvaliteta podignutih optužnica, donesen zaključak po pitanju imovinskog cenzusa za kazneno djelo Nedozvoljen promet trošarinskih proizvoda iz članka 210a. i kazneno djelo Nedozvoljeno skladištenje robe iz članka 210b. Predmetnim zaključkom je definirano da se, sukladno poreznim propisima BiH, neće smatrati kaznenim djelom stavljanje u promet proizvoda koji nisu obilježeni kontrolnim i poreznim markicama, niti skladištenje trošarinske robe u prostoriji koja nije registrirana za tu namjenu, ako se radi o količini do 100 kg duhana, odnosno 250 šteka cigareta ili zajedno (duhana i cigareta), čija ukupna vrijednost ne prelazi 10.000,00 KM, odnosno da je u tim slučajevima Uprava za neizravno oporezivanje dužna pokretati prekršajne postupke.

Pozitivna praksa u pogledu rješavanja ove vrste predmeta i podizanja kvaliteta optužnica bit će nastavljena i u 2024. godini, bez obzira na činjenicu da će ovaj način rada za posljedicu imati smanjen broj podignutih optužnica.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u Tužiteljstvu BiH*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o nesprovođenju istrage		Naredbe o sprovođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osudjujuće presude		Oslobađajuće i odbijajuće presude	
	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe
2021	551	1592	228	665	290	758	65	283	137	371	172	334	9	105	171	272	14	32
2022	563	2123	279	949	210	792	95	568	85	367	157	281	11	66	138	236	14	55
2023	588	2241	272	1163	194	598	100	516	73	407	125	299	11	156	121	237	7	32

Tabelarni pregled se odnosi na ukupan broj KTRZ¹⁰ i KT¹¹ predmeta, koji su bili predmet rada u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine.

1.2 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužiteljstava FBiH (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)

Federalno tužiteljstvo Federacije Bosne i Hercegovine je samostalno državno tijelo, koje svoj rad zasniva na načelima neovisnosti i nepristranosti u odnosu na sve sudionike u kaznenom postupku, kao i sva državna i druga tijela javne vlasti. Nadležnost i ovlasti, ustroj i rad, sredstva za rad i druga pitanja utvrđena su Zakonom o Federalnom tužiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine (Zakon o Federalnom tužiteljstvu FBiH, "Službene novine FBiH", broj: 42/02 i 19/03).

Stanje kriminaliteta u tužiteljstvima FBiH u odnosu na poznate počinitelje kaznenih djela prikazano je kroz obradu statističkih podataka koji se odnose na prijave, istrage, podignute optužnice i izrečene presude.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u kantonalnim tužiteljstvima Federacije BiH*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o neprovođenju istrage		Naredbe o sprovođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osudjujuće presude		Oslobađajuće i odbijajuće presude	
	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe
2021	13465	19180	4216	6754	8726	11256	394	786	1343	2184	7494	8767	139	463	8130	8729	591	714
2022	13396	18742	4082	6885	8207	10236	428	903	1176	1810	6656	7865	144	370	6014	6500	275	343
2023	13.077	17.940	3640	6608	8011	9753	422	817	1136	1778	6828	7980	135	375	5883	6251	330	411

Prema dostavljenim izvješćima iz ovog tužiteljstva, u odnosu na poznate počinitelje u 2023. godini, kantonalna tužiteljstva u FBiH ukupno u radu su imala 20.886 prijava protiv 31.016 osoba. Od ovog

¹⁰ KT-RZ - Registar poznatih počinitelja kaznenog djela ratnog zločina.

¹¹ KT - Registar poznatih počinitelja kaznenih djela (pravne i fizičke osobe).

broja u 2023. godini, zaprimljeno je 13.077 prijava protiv 17.940 osoba, dok je iz ranijih godina preneseno u rad 7.809 prijava protiv 13.076 osoba. U 2023. godini riješeno je 12.075 prijava protiv 17.180 osoba, dok je na koncu izvještajnog razdoblja u radu ostalo 8.797 prijava protiv 13.816 osoba.

Kantonalna tužiteljstva u FBiH su u izvještajnom razdoblju ukupno imala istraga u 10.083 predmeta protiv 13.703 osobe. Od ovog broja, tijekom 2023. godine naređeno je istraga u 8.011 predmeta protiv 9.753 osobe, dok je ostalo neriješenih istraga 1981 predmet protiv 3.559 osoba.

U fazi rješavanja prijava, naredbi o neprovođenju istraga doneseno je u 3.640 predmeta protiv 6.608 osoba, naredbi o provođenju istraga doneseno je u 8.011 predmeta protiv 9.753 osobe. Na drugi način riješene su 422 prijave u odnosu na 817 osoba.

U riješenim istragama u 1.136 predmeta donesene su naredbe o obustavi istraga protiv 1.778 osoba, te je na drugi način riješeno istraga u 135 predmeta u odnosu na 375 osoba.

U izvještajnom razdoblju u kantonalnim tužiteljstvima u FBiH podignuto je 6.828 optužnica protiv 7.980 osoba.

Po optužnicama kantonalnih tužiteljstava, općinski sudovi i kantonalni sudovi u FBiH su u 2023. godini donijeli odluke u odnosu na 6.135 predmeta protiv 6.650 osoba, te je izrečeno osuđujućih presuda u 5.883 predmeta protiv 6.251 osobe, dok je bila 261 oslobađajuća presuda za 322 osobe i 70 odbijajućih presuda protiv 89 osoba. Sudovi su rješenjem obustavili kazneni postupak u 42 predmeta protiv 68 osoba.

Kada je u pitanju nadležnost i rad, konkretno Federalnog tužiteljstva FBiH, tijekom 2023. godine Federalno tužiteljstvo je imalo u radu ukupno 1.813 predmeta od čega 437 predmeta koji se odnose na postupke po žalbama kao redovitim pravnim lijekovima izjavljenim na prvostupanjske presude kantonalnih sudova, 40 predmeta koji se odnose na uvažene žalbe i ukinute prvostupanjske odluke kantonalnih sudova, 25 predmeta koji se odnose na postupke po žalbama kao redovitim pravnim lijekovima izjavljenim na odluke drugostupanjskog suda, 12 predmeta koji se odnose na izjavljeni vanredni pravni lijek ponavljanje kaznenog postupka, 1.299 drugih vrsta predmeta (KTA), 702 predmeta u administrativnoj, 1 predmet iz upravne i prekršajne oblasti i 4 predmeta sa oznakom tajnosti interno i poverljivo i 1 predmet međunarodne pravne pomoći. Na koncu izvještajnog razdoblja ostala su neriješena ukupno 23 predmeta.

1.3 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužiteljstava Republike Srpske (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)

Organizacijska struktura tužiteljstava u Republici Srpskoj propisana je Zakonom o javnim tužiteljstvima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj: 69/2016). Navedenim Zakonom propisano je da tužiteljstva u Republici Srpskoj čine Republičko javno tužiteljstvo, te šest okružnih javnih tužiteljstava. Republičko javno tužiteljstvo RS je najviše javno tužiteljstvo, a kojem su podređena sva ostala javna tužiteljstva. Prema Zakonu o javnim tužiteljstvima, javna tužiteljstva su samostalna državna tijela koja vrše poslove otkrivanja i gonjenja počinitelja kaznenih djela i ulažu pravne lijekove radi zaštite zakonitosti. Tužiteljstva svoju funkciju vrše na temelju Ustava i zakona po principima samostalnosti, nepristranosti i javnosti.

Stanje kriminaliteta koje je evidentirano od strane Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske u odnosu na poznate počinitelje kaznenih djela prikazano je kroz obradu statističkih podataka koji se odnose na prijave, istrage, podignute optužnice i izrečene presude.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u tužiteljstvima Republike Srpske*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o neprovođenju istrage		Naredbe o provođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osuđujuće presude		Oslobađajuće i odbijajuće presude	
	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe
2021	7317	9648	1436	2086	5128	6298	330	656	1784	2214	3199	3751	79	205	2452	2763	197	225
2022	6954	9311	1477	2236	4445	5671	315	538	1460	1930	3141	3897	80	149	2437	2748	233	283
2023	7161	9227	1392	1968	4171	5135	304	595	1454	1915	2568	3039	60	108	2376	2633	266	358

Analizom dostavljenih izvješća iz Republičkog javnog tužiteljstva utvrđeno je da je tijekom 2023. godine ukupno u radu bilo 11.895 prijava protiv 15.831 osobe. Od ukupnog broja prijava, koje su bile u radu u tužiteljstvima Republike Srpske, u protekloj godini riješeno je 5.867 prijava protiv 7.698 osoba. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 6.028 prijava protiv 8.133 osobe. U izvještajnom razdoblju zaprimili su 7.161 prijavu protiv 9.227 osoba. Naredbi o neprovođenju istraga bilo je 1.392 protiv 1.968 osoba, donesena je 4171 naredba o provođenju istrage u odnosu na 5135 osoba, te su na drugi način riješili 304 prijave protiv 595 osoba.

U 2023. godini tužiteljstva u Republici Srpskoj imala su ukupno 5.461 istragu protiv 7.064 osobe. Od ovog broja, 1.290 neriješenih istraga protiv 1.929 osoba je preneseno iz ranijih godina, a 4.171 istraga protiv 5.135 osoba je naređena u izvještajnom razdoblju. Ukupno su riješene 4.082 istrage protiv 5.051 osobe, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo neriješeno 1.379 istraga protiv 2.012 osoba.

Na temelju vođenih istraga podignuto je 2.568 optužnica protiv 3.039 osoba. U 1.454 predmeta protiv 1.915 osoba su donesene naredbe o obustavi istrage, dok su u 60 predmeta protiv 108 osoba istrage riješene na drugi način.

Postupajući po optužnicama tužiteljstava, sudovi su u 2023. godini donijeli ukupno presuda u 2.642 predmeta protiv 2.991 osobe, od kojih je osuđujućih u 2.376 predmeta za 2.633 osobe, oslobađajućih u 222 predmeta za 287 osoba i odbijajućih u 44 predmeta za 71 osobu. Sudovi su izrekli zatvorske kazne u 533 predmeta za 574 osobe, novčanu kaznu u 760 predmeta za 873 osobe, te uvjetnu osudu u 1.062 predmeta za 1.164 osobe. U 11 predmeta protiv 18 osoba donesena je oslobađajuća presuda.

1.4 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužiteljstva Brčko distrikta (Poznati počinitelji kaznenih djela - KT)

Tužiteljstvo Brčko distrikta BiH je nadležno za područje Brčko distrikta. Opće nadležnosti Tužiteljstva propisane su Zakonom o Tužiteljstvu Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj: 19/07), koji propisuje da je Tužiteljstvo Distrikta samostalno i neovisno tijelo koje u okviru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine poduzima propisane mjere i radnje u otkrivanju i gonjenju počinitelja kaznenih djela i gospodarskih prijestupa te vrši druge poslove određene zakonom. U okviru svojih nadležnosti Tužiteljstvo Distrikta štiti ostvarivanje ljudskih prava i

građanskih sloboda garantiranih Ustavom Bosne i Hercegovine i Statutom Brčko distrikta, kao i ostvarivanje prava i interesa pravnih osoba utvrđenih zakonom, te obezbjeđuje statutarnost i zakonitost. Tužiteljstvo Distrikta vrši svoju funkciju sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine i Statutu Brčko distrikta, te na temelju zakona Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta.

Stanje kriminaliteta koje je evidentirano od strane Tužiteljstva Brčko distrikta u odnosu na poznate počinitelje kaznenih djela prikazano je kroz obradu statističkih podataka koji se odnose na prijave, istrage, podignute optužnice i izrečene presude.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u Tužiteljstvu Brčko distrikta BiH*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o neprovođenju istrage		Naredbe o provođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osuđujuće presude		Oslobađajuće presude	
	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe
2021	259	333	1	4	248	311	10	18	44	64	191	224	12	19	172	196	10	12
2022	283	344	1	1	280	335	1	7	30	43	196	218	5	16	185	217	10	19
2023	243	301	2	2	237	291	4	8	35	52	219	248	6	14	188	212	19	23

Analizom dostavljenog izvješća Tužiteljstva Brčko distrikta BiH utvrdilo se da su ukupno u radu tijekom 2023. godine bile 243 prijave protiv 301 osobe. Od ukupnog broja prijava, koje su bile u radu u protekloj godini, riješene su 243 prijave protiv 301 osobe. Tijekom izvještajnog razdoblja riješene su sve prijave kako u pogledu predmeta, tako i u pogledu osoba. Donesene su 2 naredbe o neprovođenju istrage protiv 2 osobe, te su na drugi način riješene 4 prijave protiv 8 osoba.

U Tužiteljstvu Brčko distrikta, u 2023. godini, ukupno je bilo 376 istraga protiv 481 osobe, s tim da je tijekom 2023. godine riješeno 260 istraga protiv 314 osoba, dok je ostalo neriješeno 116 istraga protiv 167 osoba. Od ovog broja, u 35 predmeta protiv 52 osobe donesene su naredbe o obustavi istrage. Na temelju vođenih istraga, podignuto je 219 optužnica protiv 248 osoba, dok je na drugi način riješeno 6 istraga protiv 14 osoba. U 2023. godini, nadležni sud je presudio u ukupno 207 predmeta protiv 235 optuženih osoba, te je izrečeno 188 osuđujućih presuda protiv 212 osoba. Od ovog broja, u 65 predmeta protiv 77 osoba određena je zatvorska kazna, u 81 predmetu protiv 92 osobe uvjetna osuda, u 39 predmeta za 40 osoba određena novčana kazna, dok su u 3 predmeta protiv 3 osobe izrečene osuđujuće presude u kojima su osobe oslobođene kazne zbog neuubrojivosti. U 19 predmeta protiv 23 osobe izrečene su oslobađajuće presude.

1.5 Razni kazneni predmeti (KTA - neodredivo kazneno djelo i izvršitelj)

U ovom poglavlju informacije obrađeni su predmeti sa oznakom KTA koji se odnose na neodrediva kaznena djela ili počinitelje, a ukazuju na protupravnu radnju. Bitno je napomenuti da se obrađeni statistički podaci odnose na sve „KTA“ oznake, računajući i KTA-RZ predmete koji se odnose na ratne zločine.

➤ *Tabelarni pregled rada na KTA predmetima u svim tužiteljstvima u BiH*

Naziv tužiteljstva (KTA predmeti)	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno tijekom godine	Ukupno u radu	Ukupno riješeno na koncu godine	Neriješeno na koncu godine
Tužiteljstvo BiH	2269	927	3196	1201	1995
Kantonalna tužiteljstva u FBiH	9809	12959	22768	11314	11454
Tužiteljstva u RS	5385	5667	11052	4792	6260
Tužiteljstvo Brčko distrikta BiH	201	266	467	310	157
Ukupno KTA predmeti:	17664	19819	37483	17617	19866

Kada su u pitanju predmeti sa oznakom KTA, Tužiteljstvo BiH je u izvještajnom razdoblju imalo u radu 3.196 predmeta ove vrste, od kojeg broja je 1.399 predmeta vezano za ratne zločine. Iz ranijih godina preneseno je 2.269 predmeta, dok je u izvještajnom razdoblju zaprimljeno 927 predmeta. U 2023. godini riješen je 1.201 predmet, od čega je 361 predmet riješen u Odjelu za ratne zločine. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 1.995 KTA predmeta, od čega su 1.038 predmeti koji se odnose na ratne zločine.

U kantonalnim tužiteljstvima u FBiH, u 2023. godini, ukupno je bilo u radu 22.768 KTA predmeta, od kojeg broja se 245 predmeta odnosi na ratni zločin. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 12.959 predmeta, dok je iz ranijeg razdoblja preneseno 9809 KTA predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, kantonalna tužiteljstva u FBiH riješila su 11.314 KTA predmeta, od kojeg broja je bilo 56 predmeta koji se odnose na ratne zločine. Na koncu izvještajnog razdoblja ostala su u radu 11.454 KTA predmeta.

U tužiteljstvima u RS-u, u 2023. godini, ukupno su bila u radu 11.052 KTA predmeta, od kojeg broja je 329 predmeta koji se odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 5667 predmeta, dok je iz ranijeg razdoblja preneseno 5385 KTA predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, tužiteljstva u RS-u riješila su 4.792 KTA predmeta, od čega se 45 predmeta odnosi na ratne zločine, dok je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo u radu 6.260 predmeta, od kojeg broja se 289 predmeta odnosi na ratne zločine.

Tužiteljstvo Brčko distrikta je, u 2023. godini, ukupno u radu imalo 467 KTA predmeta, od kojeg broja je 1 predmet koji se odnosi na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 266 predmeta, dok je iz ranijeg razdoblja prenesen 201 KTA predmet. Od ukupnog broja predmeta u radu, Tužiteljstvo Brčko distrikta riješilo je 310 predmeta, dok je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo u radu 157 KTA predmeta.

Analizom podataka svih tužiteljstava u Bosni i Hercegovini, evidentno je da su tužiteljstva u BiH opterećena predmetima koji se odnose na razna kaznena djela, odnosno zaprimljenim predmetima gdje je neodredivo kazneno djelo ili počinitelj, a ukazuje na protupravnu radnju. Tužiteljstva u BiH su u izvještajnom razdoblju imala u radu 37.483 KTA predmeta.

1.6 Kazneni predmeti u kojima je nepoznat počinitelj (KTN predmeti)

Predmeti gdje postoji osnov sumnje da je izvršeno kazneno djelo, ali nisu otkriveni počinitelji (nepoznati su počinitelji) posebno ćemo obraditi, iz razloga što broj ovih predmeta u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini opterećuje rad tužiteljstava, a što bi trebalo biti predmet analize. Dajemo u nastavku podatke o predmetima u kojima počinitelji nisu otkriveni, kroz pregled prijave, rada na ovim predmetima, tj. rješavanju ovih predmeta i okolnostima kod rješavanja ove vrste predmeta.

➤ *Tabelarni pregled rada na KTN predmetima u svim tužiteljstvima u BiH*

Naziv tužiteljstva (KTN predmeti)	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno tijekom godine	Ukupno u radu	Ukupno riješeno na koncu godine	Neriješeno na koncu godine
Tužiteljstvo BiH	596	163	759	184	575
Kantonalna tužiteljstva u FBiH	95853	7628	103481	6265	97216
Tužiteljstva u RS	18780	2107	20887	1505	19382
Tužiteljstvo Brčko distrikta BiH	2210	285	2495	395	2100
Ukupno KTN predmeti:	117439	10183	127622	8349	119273

Kada su u pitanju predmeti u kojima počinitelji kaznenih djela nisu otkriveni, Tužiteljstvo BiH je u izvještajnom razdoblju imalo u radu 759 predmeta ove vrste, a od ovog broja je 337 predmeta vezano za ratne zločine. Iz ranijih godina je preneseno 596 predmeta, dok su u izvještajnom razdoblju zaprimljena 163 predmeta. U 2023. godini riješena su 184 predmeta, od čega je 93 predmeta riješeno u Odjelu za ratne zločine. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 575 predmeta, od čega se 244 predmeta odnose na predmete ratnih zločina.

U kantonalnim tužiteljstvima u FBiH, u 2023. godini, ukupno je bio u radu 103.481 KTN predmet, od kojeg broja je 597 predmeta koji se odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 7.628 prijave, dok su iz ranijeg razdoblja prenesena 95.853 KTN predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, kantonalna tužiteljstva u FBiH riješila su 6.265 KTN predmeta, od kojeg broja je 11 predmeta koji se odnose na ratne zločine. Na koncu izvještajnog razdoblja ostalo je u radu 97.216 KTN predmeta.

U tužiteljstvima u RS-u, u 2023. godini ukupno je bilo u radu 20.887 KTN predmeta, od kojeg broja su 522 predmeta koji se odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 2.107 predmeta, dok je iz ranijeg razdoblja preneseno 18.780 KTN predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, tužiteljstva u RS-u riješila su 1.505 predmeta, od kojeg broja se 4 predmeta odnose na ratne zločine. Na koncu izvještajnog razdoblja ostala su u radu 19.382 KTN predmeta.

U Tužiteljstvu Brčko distrikta, u 2023. godini, ukupno je bilo u radu 2.495 KTN predmeta, od čega se 74 predmeta odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 285 predmeta, dok je iz ranijeg razdoblja preneseno 2210 KTN predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, Tužiteljstvo Brčko distrikta riješilo je 395 predmeta, od kojeg broja 2 predmeta koja se odnose na ratne zločine, dok je na koncu izvještajnog razdoblja ostalo u radu 2.100 KTN predmeta, od čega 72 predmeta koja se odnose na ratne zločine.

Analizom podataka svih tužiteljstava u Bosni i Hercegovini, evidentno je da je broj predmeta u kojima počinitelji kaznenih djela nisu otkriveni mnogo veći u odnosu na ostale vrste predmeta. U tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini, u izvještajnom razdoblju u radu su bila 119.273 KTN predmeta, u istom razdoblju u 2022. godini bio je 129.251 KTN predmet, dok je u 2021. godini bilo 134.455 KTN predmeta, odnosno evidentno je da je došlo do smanjenja ove vrste predmeta. Na temelju gore navedenih podataka, vidljivo je da su tužiteljstva u BiH opterećena ovom vrstom predmeta. Rješavanje ove vrste predmeta, odnosno predmeta po nepoznatom počinitelju, u najvećoj mjeri ovisi o radu policije na otkrivanju izvršitelja kaznenih djela, a znatno manje od angažiranja tužitelja.

1.7 Kazneni predmeti koji se odnose na malodobne počinitelje kaznenih djela (KTM predmeti)

Kazneni predmeti koji se odnose na malodobne počinitelje kaznenih djela (KTM predmete) prikazani su kroz pregled neriješenih predmeta iz prethodnih godina, pregled primljenih predmeta tijekom godine, broj riješenih predmeta tijekom godine i broj predmeta koji su ostali neriješeni na koncu godine.

➤ *Tabelarni pregled rada na KTM predmetima u svim tužiteljstvima u BiH*

Naziv tužiteljstva (KTM predmeti)	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno tijekom godine	Ukupno u radu	Riješeno tijekom godine	Neriješene prijave na koncu godine
Tužiteljstvo BiH	3	0	3	2	1
Kantonalna tužiteljstva u FBiH	157	338	495	269	226
Tužiteljstva u RS	79	208	287	153	134
Tužiteljstvo Brčko distrikta BiH	14	18	32	30	2
Ukupno KTM predmeta 2023.	253	564	817	454	363

Kada su u pitanju predmeti u kojima su počinitelji malodobne osobe, Tužiteljstvo BiH ima znatno manji broj u odnosu na entitetska tužiteljstva i Tužiteljstvo Brčko distrikta. U izvještajnom razdoblju Tužiteljstvo BiH je imalo u radu 3 predmeta ove vrste, koja su prenesena iz prethodnog razdoblja, dok u izvještajnom razdoblju nije zaprimljen niti jedan predmet ove vrste. U 2023. godini riješena su 2 predmeta, tako da je na koncu izvještajnog razdoblja ostao neriješen 1 predmet koji se odnosi na malodobnike.

U kantonalnim tužiteljstvima u FBiH, u 2023. godini ukupno u radu je bilo 495 KTM predmeta protiv 638 malodobnih počinitelja kaznenih djela. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 338 predmeta protiv 436 malodobnih osoba, iz prethodnih godina u rad je preneseno 157 neriješenih prijava protiv 202 osobe. Od ukupnog broja predmeta u radu kantonalna tužiteljstva u FBiH su tijekom 2023. godine, u 145 predmeta protiv 190 osoba donijela odluke o nepokretanju postupka, u 128 predmeta u odnosu na 153 osobe donijeli odluke o pokretanju pripremnog postupka, predloženo je 14 mjera policijskog upozorenja protiv 16 osoba, dok je 10 predmeta protiv 16 osoba obustavljeno. Sudovi su izrekli vaspitne mjere u odnosu na ukupno 117 osoba u 99 predmeta.

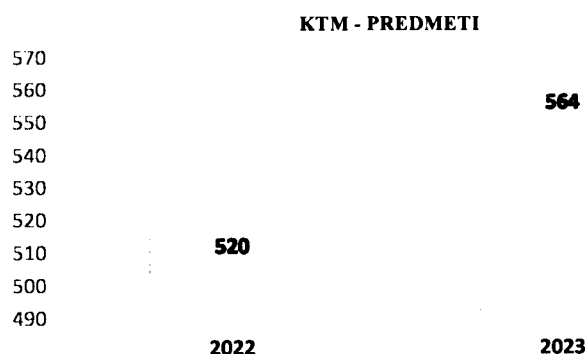
Okružna javna tužiteljstva u Republici Srpskoj imala su u radu 287 prijava protiv 417 malodobnika koji u vrijeme pokretanja postupka nisu navršili 21 godinu, od čega je 79 neriješenih prijava protiv 79 osoba preneseno iz ranijeg razdoblja, dok je u izvještajnom razdoblju zaprimljeno 208 prijava protiv 309 osoba. Tijekom 2023. godine doneseno je 80 odluka protiv 110 osoba o nepokretanju postupka. Pripremni postupak vođen je u 65 predmeta, od kojih je 5 iz prethodnog razdoblja, dok je tijekom godine pokrenuto 60 novih pripremnih postupaka. Najčešće su protiv malodobnika predlagane vanzavodske mjere – 52, predložene su 4 zavodske mjere, a postupajući po istim sudovi su izrekli 5 zavodskih, 61 vanzavodsku vaspitnu mjeru i 1 kaznu malodobničkog zatvora. Na koncu izvještajnog razdoblja ostale su neriješene 134 prijave protiv 194 malodobnika. Također, ostala su neriješena 4 pripremna postupka protiv 4 malodobnika.

Tužiteljstvo Brčko distrikta je u izvještajnom razdoblju imalo 32 predmeta protiv 45 malodobnih osoba, od čega je 28 predmeta protiv 25 osoba zaprimljeno u izvještajnoj godini. Od ukupnog broja predmeta u radu protiv malodobnih izvršitelja, Tužiteljstvo Brčko distrikta je u 17 predmeta protiv 21 osobe pokrenulo pripremni postupak, dok su u 8 predmeta protiv 8 osoba donesene odluke o nepokretanju postupka (djeca, oportunitet i dr.). U 16 predmeta protiv 18 osoba predložene su vaspitne mjere, dok su u 14 predmeta protiv 16 osoba izrečene vaspitne mjere, u 1 predmetu protiv 1 malodobne osobe izrečena je mera policijskog upozorenja.

➤ *Komparativni prikaz KTM predmeta u svim tužiteljstvima u BiH*

Ukupan broj (KTM predmeti) po godinama	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno tijekom godine	Ukupno u radu	Riješeno tijekom godine	Neriješene prijave na koncu godine
2022	240	520	760	493	267
2023	253	564	817	454	363

➤ *Grafički pregled primljenih KTM predmeta u svim tužiteljstvima u BiH (2022-2023)*

Grafikon 26.

Na temelju statističkih podataka koji su prikazani kroz tabelarni i grafički prikaz može se konstatirati da je nazočan trend povećanja broja kaznenih predmeta koji se odnose na malodobnički kriminalitet, odnosno da su tijekom 2023. godine u odnosu na 2022. godinu zaprimljena 44 kaznena predmeta više, što procentualno iznosi oko 8,45%.

Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i malodobnicima u kaznenom postupku u Bosni i Hercegovini uređuje pitanje postupanja prema djeci koja su u sukobu sa zakonom, mlađim punoljetnim osobama i djeci koja su žrtve ili svjedoci prema kojima su dužni postupati sudovi, tužiteljstva, uključujući ovlaštene službene osobe, tijela starateljstva, obitelji, škole, institucije na svim razinama društvene zajednice, kao i druge sudionike uključene u kaznenu proceduru na način kojim se bez diskriminacije unaprijeđuje osjećaj dostojanstva i osobne vrijednosti djeteta, uzima u obzir uzrast djeteta, najbolji interes djeteta, njegovo pravo na život, opstanak i razvoj, te omogućava da dijete sukladno uzrastu i zrelosti izrazi svoje mišljenje o svim pitanjima koja se na njega odnose, pri čemu sva zalaganja trebaju voditi rehabilitaciji i njegovom preuzimanju konstruktivne uloge u društvu.

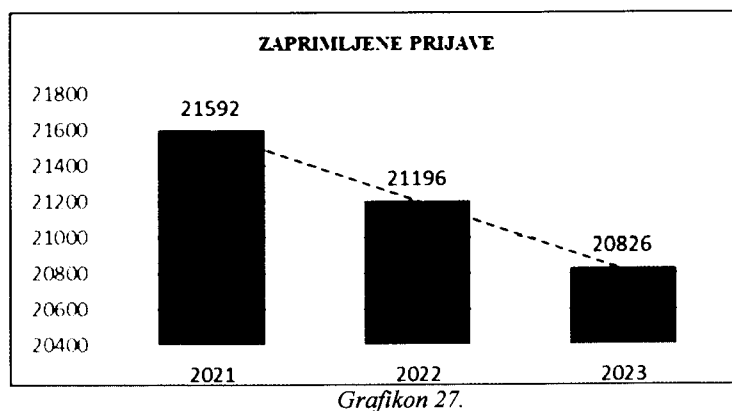
2. STANJE KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI

Ukupno stanje kriminaliteta sa tendencijama njegovog kretanja u BiH sagledano je kroz analizu statističkih podataka Tužiteljstva BiH, Federalnog tužiteljstva BiH, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske i Tužiteljstva Brčko distrikta.

➤ Tabelarni pregled kriminaliteta u Bosni i Hercegovini

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o neprovođenju istrage		Naredbe o provođenju istrage		Riješeno na drugi način		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način		Osuđujuće presude		Oslobađajuće i odbijajuće presude	
	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pred.	osobe	pr.	os.	pr.	os.	pr.	os.
2021	21592	30753	5881	9509	14392	18623	799	1743	3308	4833	11056	13076	239	792	10925	11960	812	983
2022	21196	30520	5839	10071	13142	17034	839	2016	2751	4150	10150	12261	240	601	8774	9701	532	700
2023	20826	29408	5304	9739	12376	15486	826	1928	2663	4100	9521	11318	206	639	8380	9121	603	801

➤ Trendovi broja zaprimljenih prijava u svim tužiteljstvima u BiH

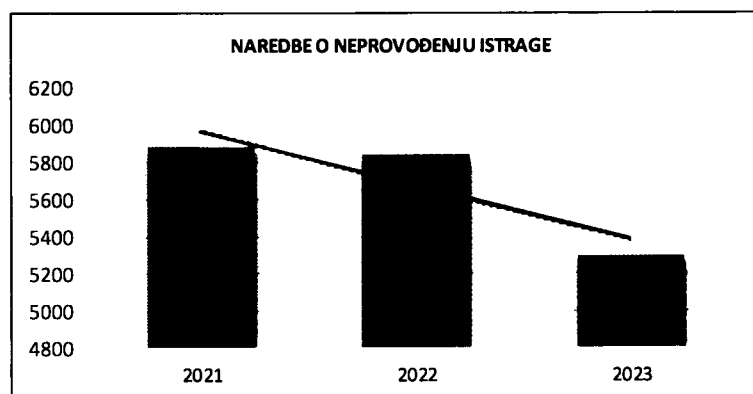

Na temelju prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza može se konstatirati da je u 2023. godini zadržan trend smanjenja broja zaprimljenih prijava u odnosu na prethodno razdoblje, te da je u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja prijava za 370 ili za oko 1,74%. Dakle, može se

konstatirati da je nazočan trend smanjenja broja prijava koje se odnose na kaznenopravne događaje, što ukazuje da je stanje kriminaliteta povoljnije u odnosu na prethodno razdoblje, a što je između ostalog i rezultat rada tužiteljstava u BiH.

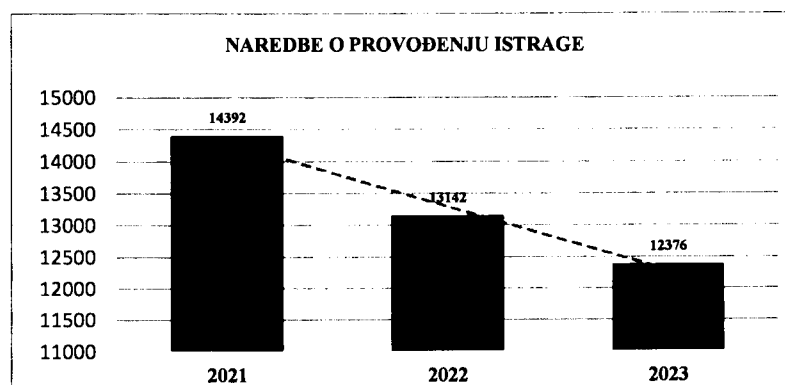
➤ *Trendovi broja donesenih naredbi o neprovođenju istraga u svim tužiteljstvima u BiH*

Grafikon 28.

Na temelju prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza može se konstatirati da je u 2023. godini zadržan trend smanjenja broja donesenih naredbi o neprovođenju istrage u odnosu na prethodno razdoblje, te da je u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja naredbi o neprovođenju istraga za 535 ili za oko 9,16%.

➤ *Trendovi broja donesenih naredbi o provođenju istraga u svim tužiteljstvima u BiH*

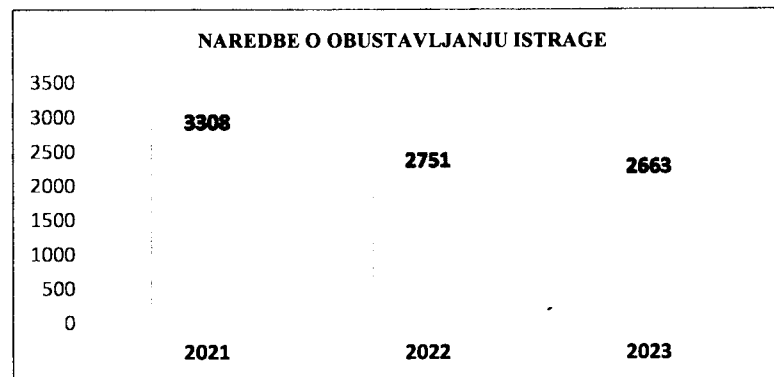

Grafikon 29.

Na temelju prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza može se konstatirati da je u 2023. godini zadržan trend smanjenja broja donesenih naredbi o provođenju istraga u odnosu na prethodno razdoblje, te da je u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja naredbi o neprovođenju istraga za 766 ili za oko 5,82%.

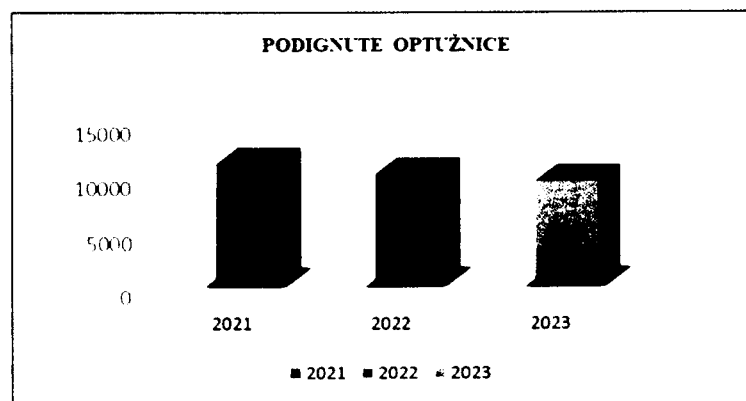
➤ *Trendovi broja donesenih narebi o obustavljanju istrage u svim tužiteljstvima u BiH*

Grafikon 30.

Na temelju prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza vidljivo je da su u navedenom razdoblju donesene 2663 naredbe o obustavi istrage, što je u odnosu na 2022. godinu manje za 88 ili oko 3,19% istraga.

➤ *Trendovi broja podignutih optužnica u svim tužiteljstvima u BiH*

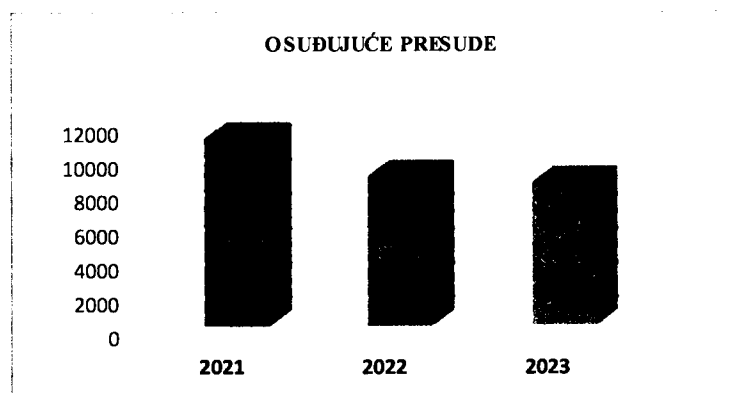

Grafikon 31.

U izvještajnom razdoblju tužiteljstva u Bosni i Hercegovini podigla su ukupno 9.521 optužnicu u odnosu na 11.318 osoba, što je u odnosu na 2022. godinu manje za 629 ili za oko 6,16% optužnica i 943 ili oko 8,33% osoba. Iz navedenog tabelarnog i grafičkog prikaza vidljivo je da je u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini prisutan trend smanjenja broja podignutih optužnica.

➤ *Grafički prikaz osuđujućih presuda po optužnicama tužiteljstava u BiH*

Grafikon 32.

Postupajući po optužnicama tužiteljstava, sudovi u BiH su u 2023. godini donijeli ukupno 8.983 presude protiv 9.922 osobe, od kojih je 8.380 bilo osuđujućih u odnosu na 9.121 osobu, dok je ukupno oslobađajućih i odbijajućih presuda bilo 603 u odnosu na 801 osobu. Dakle, u 2023. godini je došlo do smanjenja broja presuda za 323 presude i smanjenja broja osuđenih osoba za 479.

Na temelju navedenih podataka može se zaključiti da su tužitelji u Bosni i Hercegovini donijeli veliki broj tužiteljskih odluka.

Na temelju navedenih podataka može se konstatirati da je stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini povoljnije u odnosu na prethodno razdoblje, te da je neophodno zadržati pozitivan trend u suzbijanju i prevenciji istog.

Doprinos uspješnom radu tužiteljstava i sudova u BiH svakako je dao i VSTV BiH kroz pravilnike i smjernice koji su utjecali na pozitivne trendove u radu ovih institucija u izvještajnoj godini.

3. MJERE ZA UNAPRJEĐENJE RADA

3.1 Mjere za unaprjeđenje rada Tužiteljstva BiH

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine će svoje aktivnosti usmjeriti ka ispunjavanju zakonskih rokova za okončanje istraga, poduzimanju radnji po prijavama u razumnim rokovima, ostvarivat će komunikaciju u svim predmetima sa oštećenima kako bi se što preciznije mogli odrediti imovinsko-pravni zahtjevi, te težiti ka većem postotku potvrđenih optužnica i nastojati da potvrđene optužnice rezultiraju osuđujućim presudama.

Posebni odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju će sa ciljem smanjenja broja neriješenih istraga, neriješenih predmeta i skraćivanja dužine trajanja rješavanja predmeta uraditi analizu svih predmeta kako bi se utvrdilo stvarno stanje u predmetima radi poduzimanja potrebnih radnji i donijela tužiteljska odluka. U tom pravcu bit će neophodan veći angažman stručnog osoblja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine i agencija za provedbu zakona kako bi se u predmetima gdje su istrage otvorene mogle donositi tužiteljske odluke. Na ovaj način bi se bitno skratila duljina trajanja istraga i razdoblje eventualne neaktivnosti tužitelja u predmetu svelo na najmanju moguću mjeru.

Unaprjeđenjem organizacijskih i materijalno-tehničkih uvjeta Tužiteljstva BiH kroz prilagođavanje ustroja tužiteljstva i usklađivanje broja uposlenih poboljšat će se rad i funkcioniranje Tužiteljstva BiH. S ciljem postizanja maksimalne efektivnosti, učinkovitosti, ažurnosti i zakonitosti rada svakog uposlenika potrebno je nastaviti sa postupcima i procedurama kojima se omogućava obavješćavanje uposlenika o donesenim zakonima, odlukama, pravilnicima, naredbama, uputama, instrukcijama i informacijama, te uz stalno izvješćavanje rukovoditelja pratiti autentičnost i pravilnost realizacije Plana rada Tužiteljstva BiH.

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine će pojačati napore u borbi protiv svih kaznenih djela iz svoje nadležnosti, a posebno protiv organiziranog kriminala, korupcije, gospodarskog kriminala, terorizma i procesuiranja predmeta ratnih zločina.

Nastavit će se intenzivan rad na zadržavanju kvaliteta tužiteljskih odluka sa ciljem zadržavanja udjela uvažених притужби на донесене наредбе о спровођењу истраге и наредбе о обустави истраге, док ће се истodobно радити на зadržavanju омјера осуђујућих пресуда у односу на пресуде у којима се оптужба одбија и пресуде у којима се оптужени ослобађа кривње. Паралелно са овим мјерама, рјешават ће се стари предмети према утврђеном плану рјешавања уз истodobно повећање броја истрага и оптужница за најтежа казнена дјела;

Nastavit će se sa punom implementacijom Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, uz puno poštivanje rokova za rad na prioritetnim predmetima ratnih zločina i redovito izvješćavanje VSTV-a i Nadzornog tijela za praćenje provedbe Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, kao i uz uvažavanje preporuka iz izvješća sutkinje Korner. Pored toga, redovito će se vršiti pregled predmeta sa ciljem sagledavanja mogućnosti ustupanja istih entitetskim tužiteljstvima i Tužiteljstvu Brčko distrikta BiH, na način propisan člankom 27a. Zakona o kaznenom postupku BiH, kako bi kapaciteti Tužiteljstva BiH bili na raspolaganju za procesuiranje

najsloženijih predmeta ratnog zločina. Istodobno će se kroz postupak ekshumacija intenzivno raditi na traženju nestalih osoba na području cijele BiH;

Aktivno sudjelovati u praćenju primjene postojećih propisa u oblasti kaznenog prava i unaprijeđenju istih kroz iniciranje njihovih izmjena i novih propisa, koji će cjelovitije regulirati ovu oblast, a što bi trebalo da obezbijedi stvaranje boljeg zakonskog okvira u cjelini kako za funkcioniranje Tužiteljstva BiH, tako i za pružanje kaznenopravne zaštite građanima BiH;

Tužiteljstvo BiH će nastaviti suradnju sa partnerskim organizacijama na svim projektima koji se tiču jačanja kapaciteta u provođenju finansijskih istraga sa posebnim akcentom na oduzimanje protupravne imovinske koristi. U tom smislu zagovarat ćemo donošenje novih zakonskih rješenja kojima se uređuje postupak oduzimanja i upravljanja privremeno oduzetom imovinom stečenom izvršenjem kaznenih djela;

Nastaviti kontinuiranu edukaciju i specijalizaciju tužitelja i drugog stručnog osoblja, vezano za primjenu kaznenog zakonodavstva Bosne i Hercegovine te oblasti međunarodnog prava i pozitivnih praksi primijenjenih u ovoj oblasti, a koje mogu znatno unaprijediti rad Tužiteljstva BiH;

Ojačati suradnju sa drugim tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini i svim policijskim agencijama kroz „Strateški forum rukovoditelja tužiteljstava i policijskih tijela“. Paralelno sa ovim aktivnostima koristit će se mehanizam rješavanja sukoba nadležnosti između tužiteljstava na način predviđen Sporazumom o uspostavljanju Koordinacijskog tijela glavnih tužitelja Tužiteljstva BiH, Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske i Tužiteljstva Brčko distrikta BiH;

Održavat će se redoviti sastanci Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije i Udarne grupe za borbu protiv terorizma i jačanja sposobnosti za borbu protiv terorizma, gdje će se razmatrati trenutno stanje i nastavak suradnje tužiteljstava, policijskih, sigurnosnih i drugih agencija za provedbu zakona u borbi protiv ovih oblika kriminaliteta;

Nastavit će se i unaprijediti suradnja sa tužiteljstvima u državama regije i šire kroz primjenu međunarodnih multilateralnih i bilateralnih ugovora i protokola o suradnji, kao i razmjenom iskustava u kaznenom progonu počinitelja najtežih kaznenih djela, posebno terorizma, organiziranog kriminala, pranja novca i ratnih zločina;

Očuvat će se i pospješiti svi uspostavljeni oblici suradnje sa međunarodnim organizacijama;

U cilju učinkovitije zaštite i integriteta podataka u radu u POOK-u, posebno Odsjeka za organizirani kriminal i Odsjeka za korupciju, završit će se proces fizičkog i tehničkog odvajanja navedenih odsjeka;

Kontinuiranim praćenjem rada Tužiteljstva, u cilju poboljšanja kvaliteta optužnica, nastavit će se formiranje tužiteljskih timova u najsloženijim predmetima, kao i izdavanje obveznih pojedinačnih uputa u konkretnim predmetima;

Redovito će se održavati kolegiji glavnog tužitelja, kolegiji tužitelja i kolegiji uprave;

Radit će se na implementaciji ciljanih zadataka koji su usvojeni Strateškim planom za razdoblje 2024-2026. godina Tužiteljstva BiH koji će se, po potrebi, mijenjati i dopunjavati.

3.2 Prijedlog mjera za unaprjeđenje rada tužiteljstava u BiH

U cilju stvaranja pretpostavki i uvjeta za učinkovitije obavljanje pravosudne funkcije tužitelja na području Bosne i Hercegovine, daje se prijedlog mjera i aktivnosti za naredno razdoblje:

Kontinuirano vršiti edukaciju i specijalizaciju tužitelja i drugog stručnog osoblja vezano za primjenu kaznenog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, te oblasti međunarodnog prava i pozitivnih praksi primijenjenih u ovoj oblasti, a koje mogu znatno unaprijediti rad tužiteljstava u Bosni i Hercegovini;

Raditi na stalnoj edukaciji ovlaštenih službenih osoba, pripadnika svih službi i tijela za provedbu zakona u svrhu kvalitetnijeg vođenja istraga, te unaprjeđivati suradnju među svim službama za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini;

U cilju popunjavanja sistematiziranih pozicija u tužiteljstvima u BiH, kako Tužiteljstvu BiH (tužitelji, str. suradnici, ostalo stručno i administrativno osoblje), tako i svim tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini, neophodno je obezbijediti planiranje proračunskih sredstava, čime bi se povećala razina produktivnosti i učinkovitost rada na kaznenim predmetima iz nadležnosti tužiteljstava, s obzirom da su postojeći personalni kapaciteti u tužiteljstvima preopterećeni;

Obezbijediti materijalne i tehničke uvjete u svim tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini kojim bi se obezbijedio neometan i učinkovit rad tužitelja;

Nastaviti postojeću suradnju među tužiteljstvima zemalja regiona, u cilju jačanja i uspješnijeg suprotstavljanja svim oblicima kriminala kroz razmjenu informacija i podataka sa ovim tužiteljstvima, s posebnim osvrtnom na suzbijanje i preveniranje kaznenih djela terorizma i kaznenih djela povezanih sa terorističkim aktivnostima;

Nastaviti i unaprjeđivati suradnju sa međunarodnim institucijama u BiH, kao i drugim organizacijama i agencijama na međunarodnoj razini, koje su opredijeljene za pružanje pomoći u jačanju pravosuđa u BiH;

S obzirom da je nazočan trend porasta malodobničke delikvencije, neophodno je uključiti sve relevantne aktere koji mogu posredno ili neposredno utjecati na ovaj oblik kriminaliteta;

Unaprijediti međusobnu suradnju između tužiteljstava u BiH.

4. INICIJATIVE ZA IZMJENE ILI DOPUNE ZAKONSKIH PROPISA

Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine je u prethodnom razdoblju i tijekom 2023. godine podnijelo više inicijativa koje se odnose na izmjene, dopune ili usvajanje zakona koji su neophodi za podizanje kvaliteta i učinkovitosti rada tužiteljstva u suzbijanju kriminaliteta. U svezi s tim napominje se da do sada nisu provedene sljedeće inicijative:

Izmjena Zakona o zaštiti osobnih podataka, radi ispunjavanja uvjeta za potpisivanje sporazuma između BiH i Europskog povjerenstva, kako bi postali član EUROJUST-a.

Inicijativa vezana za zakonsko reguliranje kriptovaluta na prostoru Bosne i Hercegovine.

Izmjene Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku BiH radi uvođenja instituta optuženi/osuđeni kao svjedok, odnosno krunski svjedok – radi lakšeg procesuiranja kaznenih djela organiziranog kriminala i drugih teških kaznenih djela.

Udarna grupa za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije je podnijela inicijativu za izmjenu i dopunu KZ-a BiH s ciljem da se omogući bolje procesuiranje prijevoznika, tj. stavka 2. kaznenog djela krijumčarenja.

Također, u narednom razdoblju pokrenut će se inicijativa za izmjenu Kaznenog zakona BiH na način da se po uzoru na Kazneni zakonik Republike Srpske, propiše kazneno djelo Napad na sudca i javnog tužitelja i kazneno djelo Povreda ugleda suda, kao i kaznena djela koja se odnose na zaštitu ostalih sudionika u postupku.

Također, na temelju obrađenih statističkih podataka može se izvesti zaključak da je u posljednje dvije godine došlo do značajnog smanjenja broja neriješenih KTA-RZ predmeta u odnosu na prethodne godine, odnosno da je u razdoblju od 2017 – 2021. godine došlo do smanjenja broja KTA-RZ predmeta za 180, a da je u protekle dvije godine došlo do smanjenja za 489 KTA-RZ predmeta, što je također sukladno postavljenim ciljanim rezultatima iz Strateškog okvira i Revidiranoj državnoj strategiji za rad na predmetima ratnih zločina.

U pogledu realizacije Plana rješavanja prioriternih predmeta ratnih zločina također je došlo do znatnog povećanja postotka realizacije u posljednje dvije godine, tako da je u 2023. godini realizacija plana u odnosu na KTRZ predmete iznosila 51%, KTRZ 100% i KTNZRZ 100%, što ukupno iznosi 83,33%.

Istrage u predmetima ratnih zločina su zahtjevne i dugotrajne, te uključuju veliki broj osumnjičenih osoba od kojih je određen broj nedostupan pravosudnim tijelima BiH. Napominjući da se kaznena djela ratnih zločina većinom dokazuju putem svjedoka, određene probleme predstavljaju svjedoci i oštećene osobe koje imaju prebivalište ili boravište van teritorija BiH, a ne pokazuju spremnost da svjedoče ili je njihov dolazak otežan zbog objektivnih okolnosti. Isto tako, određeni broj svjedoka je lošijeg zdravstvenog stanja i starije životne dobi, što utječe na njihovu spremnost da svjedoče, zbog čega je u takvim situacijama Tužiteljstvo pružalo pomoć svjedocima putem Odjela za podršku svjedocima.

Poseban odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju je tijekom izvještajnog razdoblja podigao 108 optužnica protiv 229 osoba.

Bitno je naglasiti da je Poseban odjel za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju u protekloj godini podigao 9 optužnica u predmetima organiziranog kriminaliteta i korupcije visoke razine. U pogledu organiziranog kriminala podignute su optužnice protiv članova organiziranih kriminalnih skupina koje su vršile prodaju i krijumčarenje opojnih droga na međunarodnoj razini, posredovale u međunarodnoj trgovini opojnih droga sa područja Južne Amerike na prostor Europe i sl., koje se dovode u svezu sa više izvršenih ubojstava i sl.

U predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, u dosadašnjem razdoblju podignuto je 8 optužnica, od kojih je 7 podignuto u 2023. godini. Bitno je naglasiti da je po navedenim optužnicama optuženo oko 60 osoba, odnosno da je optuženo 5 policijskih djelatnika policijskih agencija Granične policije, MUP-a RS, MUP-a HNK i Ministarstva sigurnosti BiH.

Kroz realizaciju planskih aktivnosti i suradnje na međunarodnoj razini Tužiteljstva i policijskih agencija, nadležnim pravosudnim institucijama BiH su isporučene tri osobe koje su osumnjičene u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, iz Njemačke, R. Hrvatske i R. Srbije. Pored navedenog, intenzivno se radi na lociranju više osumnjičenih za kojima su raspisane međunarodne tjeralice u navedenim predmetima.

Tijekom 2023. godine donesene su pravomoćne presude u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, gdje je ukupno 13 optuženih u dva predmeta sporazumno priznalo krivnju, te ih je Sud BiH osudio na ukupno oko 23 godine zatvora (raspon kazni se kretao od 1 do 5 godina zatvora). Također, nekim od optuženih su izrečene i novčane kazne, kao i mjera oduzimanja nezakonito pribavljene imovinske koristi.

ZAKLJUČAK O RADU TUŽITELJSTVA BIH

Na temelju informacija, statističkih podataka navedenih u izvješću i drugih rezultata rada može se izvesti zaključak da su rezultati rada Tužiteljstva BiH značajno bolji u svim segmentima rada u odnosu na prethodne godine i da se rad Tužiteljstva može ocijeniti kao veoma uspješan. Tužiteljstvo BiH je u 2023. godini podiglo optužnice u nekim od najsloženijih predmeta ratnih zločina, organiziranog kriminala i korupcije. Navedeni zaključak proizlazi iz sljedećih postignutih rezultata:

Najprije je potrebno naglasiti da je Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine ostvarilo kolektivnu normu od 120,95%. Ostvarena kolektivna norma Odjela I - Posebnog odjela za ratne zločine je 101,52%, dok je ostvarena kolektivna norma Odjela II - Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju 146,20%.

Tužiteljstvo BiH je u 2023. godini podiglo 125 optužnica protiv 299 osoba. Bitno je naglasiti da je Tužiteljstvo od momenta nastanka za kaznena djela organiziranog kriminala, gospodarskog kriminala i korupcije optužilo ukupno 7205 osoba, dok je za kaznena djela ratnih zločina i teškog kršenja međunarodnog humanitarnog prava optužilo ukupno 1130 osoba.

Posebni odjel za ratne zločine je u prošloj godini podigao 17 optužnica protiv ukupno 70 osoba. Navedenim optužnicama su obuhvaćeni događaji u kojima su obitelji žrtava i stradalih osoba desetljećima čekale na donošenje tužiteljskih odluka (predmeti Jošanica, Briševo, Bugojno, Zvornik, predmeti za genocid itd.), tako da su u nekoliko podignutih optužnica obuhvaćeni događaji u kojima je smrtno stradalo preko 1000 žrtava, što pokazuje da se radilo o izuzetno složenim predmetima.

Na početku 2023. godine u Odjelu I definirani su prioriteti u ukupno 26 predmeta, koji su nastali spajanjem 40 predmeta kojima su obuhvaćeni isti događaji ili osumnjičene osobe, nakon čega su od strane glavnog tužitelja donesene obvezujuće upute tužiteljima za donošenje tužiteljskih odluka, uz istodobno obezbjeđivanje potrebnih ljudskih i materijalnih resursa. Također, formiran je veći broj tužiteljskih timova što je rezultiralo podizanjem složenih optužnica. Pozitivna praksa u pogledu rješavanja ove vrste predmeta i podizanja kvaliteta optužnica bit će nastavljena i u 2024. godini, bez obzira na činjenicu da će ovaj način rada za posljedicu imati smanjen broj optužnica.

Postupajući po obveznim uputama glavnog tužitelja, tužitelji i stručno osoblje u Posebnom odjelu za ratne zločine su riješili 471 predmet. Ovim aktivnostima značajno je rasterećen broj predmeta, a sukladno odredbama i prioritetima Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

Posebni odjel za ratne zločine nastavio je sa aktivnostima koje imaju za cilj procesuiranje osoba osumnjičenih ili optuženih za ratne zločine, a koje se nalaze u susjednim zemljama. Također, Tužiteljstvo zajedno sa partnerskim institucijama i agencijama, kao i Tužiteljstvom pri MRMKS-u, radi na aktivnostima u borbi protiv nekažnjivosti ratnih zločina i privođenju pravdi osumnjičenih i optuženih u zemljama regiona.

Na temelju statističkih podataka navedenih u izvješću može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja neriješenih istraga u KTRZ predmetima za 16 ili za oko 11,67% predmeta, smanjenja broja neriješenih prijava za 20 ili za oko 13,69%, na temelju čega se može zaključiti da su u pogledu smanjenja broja neriješenih istraga i prijava u predmetima ratnih zločina ispunjeni ciljani rezultati iz Strateškog okvira Tužiteljstva BiH i Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

Tužiteljstvo BiH u radu na ovim predmetima ima veoma dobru suradnju sa partnerskim institucijama i agencijama za provedbu zakona u zemljama regiona, kao i u inozemstvu, uključujući i suradnju sa međunarodnom asocijacijom EUROPOL, koji je u dva navrata podržao institucije BiH i istakao važnost suradnje u borbi protiv organiziranog kriminala u BiH i regionu, sa osvrtom i na predmet kodnog naziva "Tokio", u kojem je locirana, identificirana i lišena slobode jedna osoba koja se vodi na listi EU kao jedna od najtraženijih osoba osumnjičenih za organizirani kriminal.

Posebno je važno istaći da u optužnicama u predmetima koji su nastali ili koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, osim elemenata međunarodnog kriminala, neovlaštenog prometa opojnih droga i pranja novca, ima koruptivnih kaznenih djela koja se odnose na primanja dara, zlouporabe položaja ili ovlasti od strane ovlaštenih službenih osoba, u odnosu na koje su također podignute optužnice.

U predmetima korupcije visoke i srednje razine, podignuto je 11 optužnica protiv 15 osoba. Za visoku korupciju optuženi su nekadašnji ministar za ljudska prava i izbjeglice, nekadašnji ravnatelj Ureda za veterinarstvo BiH i glavni inspektor MUP-a RS, koji je za koruptivna djela i zlouporabu policijskih resursa optužen u okviru predmeta povezanih sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom. Također, u pogledu korupcije srednje razine podignuto je nekoliko optužnica protiv djelatnika BHANSA, IDDEEA BiH, Granične policije BiH, UNO BiH, Ureda za veterinarstvo BiH, MUP-a Republike Srpske i MUP-a Federacije Bosne i Hercegovine.

Posebno je važno naglasiti da je u 2023. godini izrečena presuda za koruptivna kaznena djela kojom su nekadašnji uposleni Službe za poslove sa strancima BiH pravomoćno osuđeni na više od 20 godina zatvora (12,5 i 8,5 godina zatvora i oduzimanje 60 000 KM nezakonite imovinske koristi). Također, donesena je pravomoćna presuda u predmetu "Respiratori", kao i prvostupanjska osuđujuća presuda u predmetu protiv nekadašnjeg ministra obrane BiH, koji je osuđen na 3 godine zatvora.

Pooštavanje kaznene politike od strane Suda BiH u gore navedenim presudama će pozitivno utjecati na generalnu prevenciju kriminaliteta.

Predmeti visoke korupcije, za koje su podignute optužnice u 2023. godine, inicirani su neposrednim aktivnostima Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. U predmetima, koji se prema Smjernicama VSTV-a definiraju kao predmeti visoke korupcije, od strane policijskih agencija u BiH u izvještajnom razdoblju nije dostavljeno niti jedno izvješće o izvršenom kaznenom djelu.

U 2023. godini, nakon dugogodišnje istrage, podignuta je optužnica u jednom od najsloženijih predmeta međunarodnog financijskog kriminala protiv više fizičkih i pravnih osoba povezanih sa gospodarskim društvom koje se bavi farmaceutskom djelatnošću. Tužitelju koji je postupao u navedenom predmetu tijekom 2023. godine neposredno je ugrožena sigurnost, te je u svezi s tim Tužiteljstvo poduzelo mjere i radnje na otkrivanju izvršitelja predmetnog kaznenog djela, dok je tužitelju obezbijeđena zaštita sukladno definiranim propisima.

U predmetima koji se odnose na oblast terorizma u 2023. godini, kroz međunarodnu suradnju Tužiteljstva i policijskih agencija, sa područja Republike Turske isporučene su 2 osumnjičene osobe koje su osumnjičene da su duže vremensko razdoblje boravile na stranim ratištima na području Sirije i Iraka. Također, lišen je slobode i 1 osumnjičeni na području Zenice, u odnosu na koga je otvorena istraga zbog planiranja terorističkog napada u BiH. Pored navedenog, bitno je naglasiti da je u izvještajnom razdoblju podignuta jedna optužnica za kaznena djela iz oblasti terorizma.

Tužiteljstvo BiH je, u svezi sa održanim Općim izborima, formiralo veći broj kaznenih predmeta, što je značajno povećalo broj predmeta i dodatno opteretilo rad Tužiteljstva BiH u 2023. godini. Nakon izdavanja obvezujućih uputa od strane glavnog tužitelja, većina ovih predmeta je riješena.

Tijekom izvještajnog razdoblja, po optužnicama Tužiteljstva BiH ukupno je izrečeno 130 prvostupanijskih presuda u odnosu na 284 osobe. Također, u navedenom razdoblju izrečeno je 128 drugostupanijskih presuda u odnosu na 269 osoba, predložen je 81 sporazum o priznanju krivnje u odnosu na 159 osoba. Pravomoćnim presudama ukupno je izrečena 401 godina i 4 mjeseca zatvora. Po optužnicama Posebnog odjela za ratne zločine izrečeno je 220 godina zatvora, dok je po optužnicama Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju izrečena 181 godina zatvora i novčane kazne u iznosu od oko 5,33 milijuna KM.

Tijekom 2023. godine predloženo je oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi u iznosu od oko 13,1 milijuna KM, privremeno blokirano raspolaganje imovinom u iznosu od 31,8 milijuna KM. Prvostupanijskim presudama oduzeta je imovinska korist od oko 120.000 KM, dok je pravomoćnim presudama oduzeta imovinska korist u iznosu od oko 4,2 milijuna KM. Bitno je naglasiti da je u izvještajnom razdoblju privremeno blokirana imovina i predloženo oduzimanje imovinske koristi u višemilijunskim iznosima, što je u dosadašnjim rezultatima rada tužiteljstva, od njegovog utemeljenja, najveća vrijednost blokirane, odnosno predložene nezakonite imovinske koristi za oduzimanje.

Rad na predmetima Posebnog odjela za organizirani kriminal, gospodarski kriminal i korupciju u značajnoj mjeri su otežavala financijska i druga vještačenja koja traju duže razdoblje, kao i nedovoljan broj vještaka adekvatnih - potrebnih struka. Dugotrajnost prikupljanja dokaza je posljedica više faktora koji utječu na ovaj problem. Prvo, nije rijedak slučaj da policijske agencije ne dostavljaju izvješća o izvršenom kaznenom djelu, kao i da dostavljaju nepotpuna izvješća/informacije i dokaze u kopijama. Zatim, nedostupnost svjedoka, kao i veoma dugo razdoblje čekanja na realizaciju zamolnica za pružanje međunarodne pravne pomoći. Najzad, Tužiteljstvo BiH zaprima veliki broj anonimnih prijava koje nisu potkrijepljene, što utječe na povećanje broja predmeta i samim tim na duljinu trajanja svih kaznenih predmeta u Tužiteljstvu, s obzirom da se za rad na tim predmetima troše resursi i vrijeme koji bi se inače koristili za rješavanje najsloženijih kaznenih predmeta.

Sukladno odluci i obvezujućoj uputi glavnog tužitelja, Tužiteljstvo BiH je nastavilo sa objavljivanjem redigiranih činjeničnih opisa optužnica Tužiteljstva BiH na web stranici, sukladno Smjernicama VSTV-a BiH, što je naišlo na pozitivan odjek u medijima i javnosti.

Također, sa ciljem unaprjeđenja rada Tužiteljstva BiH tijekom 2023. godine, potpisan je sporazum o suradnji sa Upravom za neizravno oporezivanje, Agencijom za identifikacijske dokumente i razmjenu podataka BiH i Povjerenstvom za vrijednosne papire Federacije BiH. Potpisivanjem navedenih sporazuma ispunjen je još jedan od ciljeva iz Programa rada glavnog tužitelja, koji je vezan za omogućavanje izravnog pristupa evidencijama od strane Tužiteljstva BiH, čime je u značajnoj mjeri povećana efektivnost i učinkovitost u radu na kaznenim predmetima.

U pogledu kadrovske popunjenosti, bitno je naglasiti da je popunjenost stručnog i administrativnog osoblja i dalje niska i da to u značajnijoj mjeri otežava rad Tužiteljstva Bosne i Hercegovine. Dakle, Pravilnikom o unutarnjem usroju TBiH sistematizirana su ukupno 392 radna mjesta i to: 63 tužitelja, 206 stručnog i 123 administrativno-tehničkog osoblja, dok su trenutno uposlena ukupno 235 uposlenika, tako da trenutna uposlenost procentualno iznosi 90,47% tužitelja, 62,62% stručnog

osoblja i 39,83% administrativnog osoblja, što predstavlja popunjenost od 59,94% na razini Tužiteljstva BiH. Uprokos tome, započeto je sa uspostavljanjem analitičkog odjela u okviru Odjela II, koji će biti opremljen uz pomoć donatora i koji će u budućem radu biti okosnica rada Odjela II u suzbijanju najsloženih oblika kriminaliteta.

Tijekom 2023. godine, po nalogu glavnog tužitelja, poduzete su aktivnosti na opremanju, sređivanju i smještanju arhivske građe i privremeno oduzetih predmeta. U svezi s tim tužiteljstvo je uložilo značajan napor i financijska sredstva kako bi se riješio dugogodišnji problem vezan za adekvatan i namjenski smještaj arhivske građe i privremeno oduzetih predmeta koji su ranije bili deponirani u različitim prostorijama i nisu bili adekvatno popisani. U postupku sređivanja arhivske građe tužiteljstvo je u suradnji sa Arhivom BiH popisalo i po prvi put od utemeljenja izlučilo veću količinu bezvrijedne registraturne građe koja je nastala u razdoblju od 2003. do 2022. godine. S obzirom da je u tužiteljstvu, kao i većini državnih institucija, nazočan problem nedostatka adekvatnih prostorija za smještaj arhivske građe, nabavom suvremenih arhivskih regala za smještaj arhivske građe maksimalno je iskorišten postojeći prostor za ovu namjenu, tako da će se slijedom dobre prakse planirati nabava istih kroz plan investicija sukladno raspoloživim proračunskim sredstvima.

Na koncu, bitno je naglasiti da je u 2023. godini potpisan i sporazum o suradnji Tužiteljstva BiH i Ureda europskog javnog tužitelja, koji su u Luksemburgu potpisali glavni tužitelj Milanko Kajganić i glavna tužiteljica Laura Corduta Kovesi, a također povodom jačanja pravosudne suradnje u zemljama Zapadnog Balkana, skupina od 20 tužitelja EUROJUST-a (Agencija za suradnju u oblasti kaznenog pravosuđa), među kojima tužitelji iz regiona, kao i dužnosnici EUROJUST-a iz zemalja EU posjetili su Tužiteljstvo BiH. Tužiteljstvo je kao domaćin sudjelovalo u nizu sastanaka sa predstavnicima tužiteljstava regiona u borbi protiv organiziranog, prekograničnog i međunarodnog kriminala.

U okviru približavanja Bosne i Hercegovine europskim integracijama i dalje će se intenzivno nastaviti suradnja sa partnerskim institucijama u regionu i svijetu, u cilju što učinkovitijeg procesuiranja svih kaznenih djela.

Na temelju svega navedenog, može se ocijeniti da je Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine, i pored mnogih izazova sa kojima se suočavalo tijekom izvještajnog razdoblja, ostvarilo veoma dobre rezultate.

OPĆI ZAKLJUČAK O STANJU KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI

Opći zaključak o stanju kriminaliteta u BiH izvodi se sukladno Zakonu o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine (članak 13. Zakona o Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine), na temelju čega je glavni tužitelj u okviru svojih nadležnosti sačinio Informaciju o radu Tužiteljstva BiH, u koju su uključeni statistički i drugi podaci svih tužiteljstava u Bosni i Hercegovini.

Na temelju obrađenih dostavljenih statističkih podataka utvrđeno je da je nazočan trend smanjenja broja prijava koje se odnose na različite oblike kaznenopravnih događaja što posredno ukazuje da je stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini povoljnije u odnosu na prethodno razdoblje.

Evidentno je da su tužitelji u Bosni i Hercegovini donijeli veliki broj tužiteljskih odluka koje su neposredno utjecale i utječu na generalnu i specijalnu prevenciju kriminaliteta u BiH.

Tijekom 2023. godine u tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini ukupno su bila u radu 117.622 KTN predmeta, dok cy na koncu izvještajnog razdoblja ostala neriješena 119.273 KTN predmeta. Dakle, evidentno je da rad tužiteljstava u BiH i policijskih agencija opterećuje veliki broj kaznenih predmeta koji su izvršeni od strane nepoznatih izvršitelja. Porebno je u suradnji sa policijskim agencijama u Bosni i Hercegovini pokrenuti više aktivnosti u cilju suzbijanja ove vrste kaznenih predmeta, odnosno otkrivanju nepoznatih počinitelja kaznenih djela u Bosni i Hercegovini, kako bi se izbjeglo nastupanje zastarjelosti kaznenog gonjenja.

Evidentno je da je na prostoru Bosne i Hercegovine nazočan trend povećanja broja kaznenih predmeta koji se odnose na malodobnički kriminalitet, odnosno da su tijekom 2023. godine u odnosu na 2022. godinu zaprimljena 44 ili oko 8,45% kaznenih predmeta više. Suzbijanje kriminaliteta malodobnika je sustavni, organiziran, planski i koordiniran napor raznih tijela, ustanova i službi u čijem je djelokrugu nadležnost i rad sa malodobnicima, usmjeren na sprječavanje i suzbijanje tih pojava i u tom pravcu se trebaju zalagati institucije na svim razinama društvene zajednice.

Tužiteljstva u Bosni i Hercegovini su tijekom 2023. godine donijela veliki broj narebi da se istraga neće provoditi, što je u javnosti od strane određenih medija i nevladinih organizacija definirano kao pasivnost u radu tužiteljstava. Međutim, bitno je naglasiti, što je i opće poznato u stručnoj javnosti, da su i tzv. negativne tužiteljske odluke rezultat rada tužiteljstva i da iste u cjelokupnoj strukturi odluka čine značajan broj i rezultat u radu tužiteljstava, posebno imajući u vidu da se podnosi veliki broj anonimnih i neutemeljenih kaznenih prijava koje ne sadrže osnove sumnje koje bi bile dovoljne za pokretanje istrage, odnosno rezultirale podizanjem optužnice. U stručnoj javnosti opće poznato je da tužitelj koji donosi tzv. negativne tužiteljske odluke, često u praksi ulaže ogroman napor, vrijeme i poduzima više radnji nego u slučaju podizanja optužnice.

Ako se osvrnemo na strukturu izrečenih presuda u entitetima, posebno imajući u vidu izrečene sankcije u kojima je izražen postotak uvjetnih osuda, vrlo je bitno da tužiteljstva, u cilju jačanja generalne i specijalne prevencije kriminaliteta, ulažu veći broj žalbi u pogledu izrečenih uvjetnih osuda, kao i u predmetima u kojima se pojavljuju recidivisti, odnosno povratnici u vršenju kaznenih djela.

U cilju jačanja tužiteljske organizacije u Bosni i Hercegovini kao cjeline, te jačeg povezivanja na razini tužiteljstava u Bosni i Hercegovini, stalno raditi na afirmaciji principa subordinacije, supstitucije i devolucije, a radi učinkovitog suprotstavljanja u borbi protiv svih oblika kriminala, ali i svih vidova utjecaja na neovisnost i samostalnost tužiteljstava u Bosni i Hercegovini;

Raditi na unaprjeđenju suradnje sa izvršnim i zakonodavnim tijelima vlasti u smislu blagovremenog informiranja istih o provedbi zakona Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta, posebno u situacijama kada Tužiteljstvo BiH dođe do saznanja da pojedina rješenja pogoduju nastanku novih pojava oblika kriminaliteta, kako bi se mogle poduzeti mjere da se izmjenama tih zakonskih rješenja uspostavi konzistentan sustav zaštite državnih vrijednosti, prava i sloboda građana;

Nastaviti sa razvijanjem i jačanjem suradnje sa međunarodnim institucijama, a posebno sa institucijama u okruženju, na uspostavljanju jače suradnje u pogledu pravodobne razmjene podataka, u cilju procesuiranja postojećih, te sprječavanja i suzbijanja novih kaznenih djela terorizma i kaznenih djela povezanih sa terorističkim aktivnostima.

U interesu vladavine prava i sigurnosti svih građana Bosne i Hercegovine, potrebna je veća i odlučnija suradnja svih institucija u okviru svojih nadležnosti, te potpora tužiteljstvima u BiH, kako institucionalna potpora, tako i materijalna i finansijska potpora koja je potrebna za rad tužiteljstava u BiH u ispunjavanju postavljenih ciljeva i zadataka.

Tužiteljstva u Bosni i Hercegovini su u postupku otkrivanja i gonjenja počinitelja kaznenih djela ostvarila pozitivan trend u pogledu donošenja tužiteljskih odluka koje su neposredno utjecale na rješavanje kaznenih predmeta.

Doprinos uspješnom radu tužiteljstava i sudova u BiH svakako je dao i VSTV BiH kroz pravilnike i smjernice koji su utjecali na pozitivne trendove u radu ovih institucija u izvještajnoj godini.

Na temelju statističkih i drugih podataka koji su prikazani u informaciji, odnosno prikazanih tendencija kretanja kriminaliteta, može se izvesti opći zaključak da je stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini tijekom 2023. godine bilo povoljnije u odnosu na prethodno razdoblje te da je zadržan trend smanjenja broja kaznenih djela i da su tužiteljstva u BiH tijekom protekle godine postigla dobre rezultate u pogledu otkrivanja i gonjenja počinitelja kaznenih djela.

**GLAVNI TUŽITELJ
TUŽITELJSTVA BOSNE I HERCEGOVINE**

Milanko Kajganić